

STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI
NOVĒRTĒJUMA
VIDES PĀRSKATS

JŪRMALAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA
GROZĪJUMIEM 2022

IZSTRĀDĀTĀJS:

SIA „METRUM”, reģ. Nr. 40003388748, Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011, tālr. 67860311, e-pasts: metrum@metrum.lv

Vides jomas eksperte Inga Gavena – Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšana un Vides pārskata sagatavošana

Vides jomas eksperte Vita Zuicāne – Vides pārskata sagatavošana

VIDES PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI:

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2022. gada grozījumi – **Jūrmalas TPG 2022**

Jūrmalas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi – **Jūrmalas TIAN**

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums – **SIVN**

MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” – **MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157**

SATURS

IEVADS	4
1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU IZSTRĀDES PAMATOJUMS, UZDEVUMI UN SATURS.....	5
2. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	7
2.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	7
2.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	11
3. SASAISTE AR CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	12
4. VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE	16
4.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un iesaistītās institūcijas.....	11
4.2. Sabiedrības informēšana un iesaistīšana.....	11
5. JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS ĪSS RAKSTUROJUMS	21
5.1. Vispārīga informācija	21
5.2. Virszemes ūdeņi.....	21
5.3. Peldūdeņi.....	23
5.4. Peldvietas ar Zilā karoga sertifikātu	25
5.5. Jahtu ostu atbilstība Zilā karoga sertifikātam.....	25
5.6. Hidroloģiskā stāvokļa izmaiņas.....	26
5.6.1. Plūdu riska vērtējums.....	30
5.6.2. Meliorācijas sistēmu uzturēšana/pilnveidošana.....	30
5.7. Dabas resursi	31
5.7.1. Zemes dziļu resursi.....	31
5.7.2. Minerālūdens ieguve.....	31
5.7.3. Dzeramā ūdens apgāde.....	32
5.8. Kultūrvēsturiskā vide	33
5.9. Ainaviskās vērtības	34
5.10. Dabas teritorijas.....	35
5.11. Riska teritorijas	40
6. ANTROPOGĒNĀ IETEKME	42
6.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	47
6.2. Atkritumu apsaimniekošana.....	48
6.3. Transporta infrastruktūra	49
6.4. Rūpnieciskās un citas saimnieciskās darbības riski.....	50
6.5. Polderu teritorijas.....	51
7. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GROZĪJUMI NETIKTU ĪSTENOTI	55
8. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI	56
9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	67
10. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI.....	79
11. ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS.....	81
12. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	88
13. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME	88
14. PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	88
15. IZMANTOTĀ LITERATŪRA.....	89
PIELIKUMI	90

IEVADS

Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta trešo daļu un MK 23.03.2004. noteikumu Nr. 157 2.2.1. apakšpunktu, stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams republikas pilsētu teritorijas plānojumiem. SIVN procedūra veikta un Vides pārskats izstrādāts teritorijas attīstības plānošanas dokumentam „Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2022. gada grozījumi”.

Jūrmalas TPG 2022 ir sagatavoti saskaņā ar Jūrmalas pilsētas domes 15.03.2018. pieņemto lēmumu Nr. 122 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu”. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros ir izvērtēta spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma¹ atbilstība saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos, kā arī iekļauti plānojuma grozījumi pēc satura, ņemot vērā iedzīvotāju un zemes īpašnieku priekšlikumus plānojuma grozījumu izstrādes gaitā.

Vides pārskats SIVN procedūras ietvaros sagatavots, balstoties uz Jūrmalas TPG 2022 informāciju par piedāvātajiem attīstības virzieniem, paredzētajām izmaiņām, kā arī noteiktajām prasībām un aprobežojumiem teritorijas izmantošanai un apbūves plānošanai.

Plānošanas dokumentam un Vides pārskatam tika nodrošināta publiskā apspriešana (*piezīme: normatīvajos aktos, kas nosaka SIVN un teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procedūru, tiek lietoti atšķirīgi termini, attiecīgi – “sabiedriskā” un “publiskā” apspriešana; Vides pārskata nodaļās tiek lietots – “publiskā apspriešana”*) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

¹ Apstiprināts ar Jūrmalas pilsētas domes 11.10.2012. saistošajiem noteikumiem Nr. 42 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”, kurā veikti grozījumi ar Jūrmalas pilsētas domes 24.03.2016. saistošajiem noteikumiem Nr. 8 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU IZSTRĀDES PAMATOJUMS, UZDEVUMI UN SATURS

Kopš Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā veiktajiem grozījumiem 2016. gadā ir pagājuši pieci gadi. Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, pašvaldībai ir jāizvērtē nepieciešamība izdarīt grozījumus teritorijas plānojumā, ja spēkā stājas jauni ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietveramo informāciju saistīti normatīvie akti ar augstāku juridisko spēku, kā arī jauni augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. Šo pēdējo gadu laikā ir veiktas izmaiņas gan Būvniecības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos, gan apstiprināti grozījumi teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes normatīvajā regulējumā, tā, piemēram, veiktas izmaiņas gadījumiem, kad pirms teritorijas attīstības ieceres īstenošanas jāizstrādā detālplānojums.

Jūrmalas pilsētas dome pastāvīgi saņēma ierosinājumus no nekustamo īpašumu īpašniekiem uzsākt lokālplānojumu izstrādi atsevišķām zemes vienībām vai pilsētas teritorijas daļām ar mērķi veikt grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, sniegtas arī konsultācijas saistībā ar iespējām mainīt atļauto izmantošanu un aprobežojumus, tostarp, nodrošināt zemes vienību sadales iespējas. Taču nemītīga teritorijas plānojuma grozīšana, izstrādājot lokālplānojumus, neveicina pilsētas teritorijas līdzsvarotu ilgtspējīgu attīstību, izraisa haotisku attīstību un apgrūtina tās attīstības pārskatāmību. Turklāt Jūrmalas pilsētas pašvaldība ir uzsākusi arī darbu pie jaunas Jūrmalas pilsētas attīstības programmas 2023.-2029. gadam izstrādes un Jūrmalas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizēšanas, tādējādi secināts, ka lietderīgi veikt savlaicīgu attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņošanu un sasaisti. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Jūrmalas pilsētas dome 2018. gadā pieņēma lēmumu uzsākt Jūrmalas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi.

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei tika definēti vairāki galvenie uzdevumi, kuri darba procesā rezultējās kā to risinājumi. Jūrmalas pilsētas domes apstiprinātajā darba uzdevumā Jūrmalas TPG 2022 izstrādei noteikts, ka to izstrādes ietvaros nepieciešams:

- Izvērtēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un veikt nepieciešamās izmaiņas.
- Veikt nepieciešamos grozījumus teritorijas plānojuma grafiskajā daļā un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, ņemot vērā Jūrmalas pilsētas domes pieņemtos lēmumus attiecībā uz pašvaldības interesēm teritoriju izmantošanā, tostarp, noteikt un attēlot degradētās teritorijas.
- Veikt Jūrmalas pilsētas administratīvajai teritorijai piegulošo jūras piekrastes ūdeņu un jūras piekrastes sauszemes daļas integrētu teritorijas plānošanu, ietverot Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas bez apbūves daļas izvērtējumu un risinājumus tās precizēšanai, ņemot vērā nacionālā līmeņa jūras un piekrastes telpiskās plānošanas dokumentus.
- Izvērtēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma prasības attiecībā teritoriju funkcionālajām zonām un to atļauto izmantošanu, apbūves un zemes vienību veidošanas nosacījumiem, veikt izmaiņas, ņemot vērā aktuālo sociāli ekonomisko situāciju un paredzamās nākotnes tendences, kā arī kopīpašuma tiesisko regulējumu.
- Izskatīt un veikt nepieciešamos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, saskaņojot teritorijas atļauto izmantošanu ar faktisko situāciju un attīstības priekšlikumiem, vērtējot to atbilstību Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģijai 2010.-2030. gadam (turpmāk tekstā – Jūrmalas IAS) un salāgojot ar Jūrmalas pilsētas attīstības programmu, nozaru politikas plānošanas dokumentiem un tematiskajiem plānojumiem.

Jūrmalas TPG 2022 sastāv no šādām daļām:

- **Paskaidrojuma raksts**, kurā ietverts spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem), lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējums, sagatavotās teritorijas plānojuma grozījumu redakcijas risinājumu apraksts un to atbilstība Jūrmalas IAS. Paskaidrojuma rakstam pievienoti pielikumi, kuros iekļauts pašreizējās situācijas izvērtējums kontekstā ar grozījumu izstrādes procesā veiktajiem darbiem un kalpo kā pamatojums pieņemtajiem

risinājumiem (piemēram, pārskats par degradētajām teritorijām un pārskats par jūras un piekrastes plānošanu, kvartālu zemesgabalu platību izvērtējums, detālplānojumu izvērtējums u.c.).

- **Grafiskā daļa**, kas sastāv no galvenās kartes „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi” un citiem karšu materiāliem (valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, inženiertīklu shēmas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas u.c.).
- **Jūrmalas TIAN**, kuros grozītas un precizētas prasības Jūrmalas pilsētas teritorijā noteiktajam funkcionālajam zonējumam, kā arī gadījumiem, kad nepieciešama detālplānojumu un lokālplānojumu izstrāde.
- **Ziņojums par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procesu**, kurā ietverta informācija par grozījumu izstrādes procesu, pārskats par institūciju nosacījumiem un atzinumiem, kā arī pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem un to ņemšanu vērā vai noraidīšanu.

2. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Šajā nodaļā ir apskatīti tie augstāka līmeņa dokumenti – starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes ir saistoši Jūrmalas TPG 2022 izstrādē.

2.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

■ ANO konvencijas vides aizsardzības jomā

Bernes konvencija (1979, bet Latvijā pieņemta un apstiprināta 1996. gadā). Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, t.sk. apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Šādas sugas un dzīvotnes Latvijā noteiktas par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. Plānošanas dokumentā netiek ietvertas nostādnes, kuru īstenošana varētu radīt tiešus draudus īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu eksistencei tur, kur tie konstatēti un noteikti par aizsargājamiem. Tai pat laikā jāatzīmē, ka Latvijā spēkā esošajos normatīvajos aktos ietverta prasība pirms projektu, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, īstenošanas veikt to ietekmes uz vidi novērtējumu, t.sk. šajā procesā tiek veikta papildus izpēte par teritorijas bioloģisko daudzveidību un tās dabas vērtībām, tādējādi tiek nodrošināts, ka īpaši aizsargājamās sugas un biotopi tiek konstatēti, saglabāti un aizsargāti.

Orhūsas konvencija (Latvijā pieņemta un apstiprināta 2002. gadā). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Izstrādājot Jūrmalas TPG 2022, tiek pilnībā izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas jomā.

Ramsāres konvencija (1971, Latvijā pieņemta un apstiprināta 1995. gadā). Tās mērķis ir saglabāt teritorijas, kas atbilst Ramsāres kritērijiem, nodrošinot raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu dzīves vidi. Izveidojot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un nosakot to aizsardzības statusu, kā arī izstrādājot dabas aizsardzības plānus un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, tiek ņemti vērā arī Ramsāres konvencijas mērķi un kritēriji. Saskaņā ar Ramsāres Konvencijas mitrāju definīciju, uz šo konvenciju attiecas arī Baltijas jūras un Rīgas līča akvatorija līdz 6 m dziļumam. Mitrāju, tostarp kā ūdensputnu dzīves vides, aizsardzība un nodrošināšana ir nozīmīga Jūrmalas pilsētas bioloģiskās daudzveidības vērtību saglabāšanā. Nozīmīgākās mitrāju teritorijas Jūrmalā ir iekļautas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās – Ķemeru nacionālajā parkā un dabas liegumā „Lielupes grīvas pļavas”, kā arī aizsargājamā jūras teritorijā „Rīgas līča rietumu piekraste”.

Vašingtonas konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija nosaka sugu sarakstu, kuru eksporta, importa vai ieviešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē. Jūrmalas TPG 2022 neparedz aktivitātes šajā jomā.

Konvencija **Par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību** – UNESCO konvencija (1972). Šajā konvencijā ar “dabas mantojumu” tiek saprasts:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt kultūras un dabas mantojuma un, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākošajām paaudzēm. Konvencijā noteiktas dažādas aktivitātes, kuras iespēju robežās valstīm ir jācenšas īstenot.

Jūrmalas TPG 2022 aktivitātes lielā mērā vērstas uz dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, tajos ietvertās nostādnēs un paredzētās darbības nerada tiešus draudus dabas vai kultūras mantojumam Jūrmalas pilsētas teritorijā.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencijā (1992) ir norādīti vispārīgie ilgtspējīgas attīstības principi. Ilgtspējīgas attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katram cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi”. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi. Šīs konvencijas izpratnē galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās, kā arī citu nepieciešamo stratēģiju un dokumentu izstrādāšana. Jūrmalas TPG 2022 mērķis ir Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana.

ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” (2003) ievēro nemateriālo kultūras mantojumu kā kultūras daudzveidības galveno avotu un ilgtspējīgas attīstības garantu, atzīst mijiedarbību starp nemateriālo kultūras mantojumu un materiālo kultūras un dabas mantojumu, un apzina globalizācijas un sociālo pārmaiņu procesu radītos draudus nemateriālajam kultūras mantojumam, kas veicina tā degradāciju, izzušanu vai pat iznīcināšanu. ANO konvencijas viena no būtiskākajām prasībām ir definēt, reģistrēt un sistematizēt kultūras mantojumu un visus cilvēkus, kas tiešāk vai netiešāk ar to saistīti. Latvijā ir izveidota Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra, kas strādā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas pārraudzībā un ir izveidota saskaņā ar šo konvenciju. Latvijā ir izveidota speciāla elektroniska datu bāze – Kultūras karte, kuras mērķis ir sniegt detalizētu informāciju par Latvijas reģionu kultūras procesu un institūciju daudzveidību, pārklājumu un pieejamību, kultūras infrastruktūras materiāltechnisko stāvokli un attīstības tendencēm, kā arī palīdzēt novērtēt esošo kultūras situāciju katrā reģionā un noteikt attīstības prioritātes un turpmākos darbības virzienus, lai radītu vienmērīgu kultūras pakalpojumu pieejamību visā Latvijā. Kultūras karte ir pieejama globālajā tīmeklī Latvijas iedzīvotājiem. Ikviens interesents www.kulturaskarte.lv var atrast, kurā Latvijas pilsētā vai pagastā atrodas viņu interesējošais kultūras objekts. Diemžēl nemateriālās kultūras objekti šajā kartē vēl nav atrodami.

Acīmredzot, Jūrmalas pilsētā būtu apzināmas un izvērtējamas tādas nemateriālās kultūras vērtības kā mutvārdu tradīcijas un izpausmes (piemēram, mīklas, teikas, ticējumi, anekdotes u.c.), tradicionālā mūzika (dziesmas un instrumentālā, tās izpildītāji), tautas dejas, rotaļas un spēles, paražas, rituāli, svētki, tautas zināšanas, tai skaitā laika vērojumi, tradicionālā amatniecība, tradicionālā virtuve, tradicionālās nodarbes, t.sk. zvejniecība, zivju produktu ražošana, tautas medicīna u.c. Ņemot vērā to, ka arvien vairāk īpašumu nokļūst ienācēju īpašumā, pilsētas tradicionālajām vērtībām būtiski ir to izzušanas un aizmiršanas draudi, tādēļ būtu pievēršama liela uzmanība šo tradīciju un zināšanu dokumentēšanai un vismaz atmiņu par tām saglabāšanai.

ANO konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanos un zemes degradāciju” valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā. Konvencija attiecinā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju, skata šī reģiona problēmas – ievērojamu lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešanai jānodrošina augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izraisa augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kas, kaut arī nav jārekultivē saskaņā ar prasībām par piesārņotajām vietām, būtu renaturalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju. Arī Jūrmalas pilsētas teritorijā ir teritorijas, kuru renaturalizācijai jāpievērš īpaša uzmanība, un tas tiek risināts arī ar Jūrmalas TPG 2022 piedāvātajiem risinājumiem.

■ Eiropas Kopienas Konvencijas, Direktīvas un Stratēģijas

Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību – Helsinku konvencija (1974, 1992). Šī apvieno visas valstis, kuras apdzīvo Baltijas jūras krastu, kopīgai cīņai pret jūras piesārņojumu. Tās mērķis – dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Baltijas jūrā. Lai šo mērķi panāktu, nepieciešama

sadarbība, lai kontrolētu piesārņojumu visas sateces baseina teritorijā. Latvijā virkne nacionālo normatīvo aktu (piemēram, „Ūdens apsaimniekošanas likums” un tam pakārtotie normatīvie akti, likums „Par piesārņojumu” u.c.) nodrošina HELCOM konvencijas un tās rekomendāciju ievērošanu un izpildi. Izstrādājot Jūrmalas TPG 2022, ņemtas vērā arī Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās nostādnes, informācija un prasības, tādējādi tiek ievērotas arī HELCOM konvencijas nostādnes.

Likums **Par Eiropas ainavu konvenciju** (apstiprināts un stājās spēkā 2007. gadā). Konvencijas izpratnē “ainava” nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Konvencijā definēts, ka “ainavu politika” nozīmē kompetentu publisko iestāžu izstrādātus principus, stratēģijas un pamatnostādnes, kas ļauj veikt specifiskus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu; “ainavas kvalitātes mērķis” specifiskai ainavai nozīmē kompetentu publisko iestāžu formulētas sabiedrības vēlmes attiecībā uz viņu apkārtnes ainavas raksturiezīmēm; “ainavu aizsardzība” nozīmē darbības, lai saglabātu un uzturētu ainavas ievērojamās un raksturīgās īpašības, kuras ir pamatotas ar tās mantojuma vērtību, ko nosaka šīs ainavas dabiskais veidols un/vai cilvēku darbības. „Ainavu pārvaldība” no ilgtspējīgas attīstības perspektīvas nozīmē darbības, lai nodrošinātu regulāru ainavas kopšanu ar mērķi virzīt un harmonizēt pārmaiņas, kuras rada sociālie, ekonomiskie un vides procesi. „Ainavu plānošana” nozīmē konsekvēnti uz tālāku nākotni vērstas darbības, lai uzlabotu, atjaunotu vai radītu jaunas ainavas. Konvencijas *Darbības joma* ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Latvijas ainavu politika ir noteikta Latvijas ainavu politikas pamatnostādnēs 2013.-2019. gadam (apstiprinātas 2013. gadā.). To mērķis – „Daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī nodrošina bioloģisko daudzveidību”. Prioritārais uzdevums – ainavu pārvaldības uzlabošana, nosakot ainavu pārvaldībā iesaistīto institūciju kompetences un integrējot ainavu politiku teritorijas attīstības plānošanā, teritoriāli vienoti skatot gan dabas, gan kultūras mantojumu.

Kā vieni no galvenajiem uzdevumiem pamatnostādnēs definēta nepieciešamība:

- Apzināt Latvijas ainavu potenciālu, novērtējot ainavas visā valsts teritorijā;
- Noteikt nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas un izstrādāt integrētas vadlīnijas konkrētu nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgu teritoriju attīstībai un plānošanai;
- Sagatavot elektronisku Latvijas ainavu atlantu.

Neviens no šiem uzdevumiem nav īstenots.

2018. gadā, lai mudinātu ikvienu palūkoties uz ainavām laika ritumā un kopīgi apzinātu Latvijas ainavu dārgumus, Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti „Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve „Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”.

Latvijā šobrīd nav citu spēkā esošo normatīvo aktu vai cita veida, saistošu dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji, vadlīnijas ainavu identificēšanai un apsaimniekošanai. Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai. Pašreiz to nosacīti regulē MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kuros noteiktas vispārīgās prasības ainavu aizsardzībai un plānošanai”.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, kuras mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes, savvaļas faunu un floru dalībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai tiek izveidots vienots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls NATURA 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. NATURA 2000 tīkls ietver īpaši

aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot Eiropas Padomes Direktīvu 79/409 (1979) par savvaļas putnu aizsardzību. Tā kā vairākām Eiropā apdraudētām putnu sugām Latvijas populācijas veido ievērojamu daļu no kopējā indivīdu skaita, Latvijai ir liela atbildība par šo sugu aizsardzību. Abās Direktīvās noteikto prasību ieviešanas ietekme ir analoga Latvijā jau pastāvošajai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas likumdošanai un ar to saistītajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem, kā arī izrietošajām saistībām gan attiecībā uz privātiem zemes īpašniekiem, gan pašvaldībām kā zemes īpašniekiem. Šo direktīvu prasības ir iestrādātas likumā „Sugu un biotopu likums”, likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un saskaņā ar minētajiem likumiem izdotajos MK noteikumos. Jūrmalas pilsētā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas „Ķemeru nacionālais parks”, dabas liegums „Lielupes grīvas pļavas”, dabas parks „Ragakāpa” un aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste” ir iekļautas NATURA 2000 tīklā, līdz ar to Biotopu un Putnu direktīvu prasības tieši attiecas uz Jūrmalas pilsētu.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā (Ūdens struktūrdirektīva). Direktīvas mērķis ir izveidot pasākumu ietvaru iekšzemes virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un pazemes ūdeņu aizsardzībai, lai novērstu un mazinātu piesārņojumu, veicinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, aizsargātu ūdens vidi, uzlabotu ūdens ekosistēmu stāvokli un mazinātu plūdu un sausumu ietekmi. Latvijā normatīvais akts, kas ievieš Ūdens struktūrdirektīvas noteikto pasākumu ietvaru, ir likums „Ūdens apsaimniekošanas likums”. Pamatojoties uz šo likumu, ir izstrādāts un 2016. gadā stājies spēkā Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021. gadam. Apsaimniekošanas plāns ietver pasākumu programmu, kas jāīsteno, lai sasniegtu izvirzītos mērķus ūdens kvalitātei. Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās prasības, mērķi un nostādnes ņemtas vērā izstrādājot Jūrmalas TPG 2022.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975) par atkritumiem un **Eiropas Padomes Direktīva 91/689/EEC** par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā šīs Direktīvas pārņem „Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020. gadam”, kas izvirza mērķi novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu. Direktīva Latvijā pārņemta ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu spēkā stāšanās, un par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas pašvaldības, savukārt par bīstamajiem atkritumiem ir atbildīga valsts.

Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu. Šī direktīva paredz izvērtēt projektu ekoloģisko ietekmi, rūpējoties par cilvēka veselības aizsardzību, lai ar labāku vidi veicinātu dzīves kvalitāti, kā arī, lai nodrošinātu sugu daudzveidības saglabāšanos un saglabātu ekosistēmas reprodukcijas spēju kā dzīvības pamatavotu.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EC „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Tās mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. Direktīvas prasības ir ietvertas likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr. 157. Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts šis Jūrmalas TPG 2022 SIVN.

Lisabonas stratēģija, (pieņemts 2000. gadā) noteica jaunu stratēģisko mērķi Eiropas Savienībai, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu. 2001. gadā stratēģija tika papildināta Ģēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz trīs pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Izstrādājot Jūrmalas TPG 2022, kā viens no galvenajiem principiem ir ievērots ilgtspējīgas attīstības princips.

Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu harta (Olborgas harta, 1994) nosaka prioritātes pilsētu attīstībā un politisku atbildību reģiona attīstības procesa dalībniekiem, vadoties no Hartā noteiktajām pamatnostādnēm.

ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam (pieņemta 2009. gadā). Stratēģijā ir izvirzīti četri uzdevumi, tostarp arī vides ilgtspējas veicināšana Baltijas jūras reģionā. Stratēģijas īstenošanā būtiska ir sekmīga sadarbība starp Eiropas Komisiju un ES dalībvalstīm Baltijas jūras reģionā. Katras Rīcības plānā noteiktās sadarbības prioritātes koordinēšanu ir uzņēmusies viena vai vairākas reģiona ES dalībvalstis.

2.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas vides aizsardzības mērķi ir ietverti **Vides politikas pamatnostādņēs 2014.-2020. gadam**. Tas ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā formulēti pašreizējie Latvijas vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un sagaidāmie rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Pamatnostādnes ir saistošas Jūrmalas pilsētas attīstības plānošanai un ieviešanai.

Latvijas vides politikas virsmērķis saskaņā ar pamatnostādņēs noteikto, ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Attiecībā uz nacionālajām interesēm tiek akcentēti arī tādi ilgtspējīgas attīstības pasākumi kā resursu taupīšana un efektīvāka izmantošana, zaļais iepirkums, depozītu sistēmas ieviešana u.c. Šajā SIVN procesā ir secināts, ka teritorijas plānojuma grozījumi ir saistīti ar dabas teritoriju saglabāšanas un aizsardzības aspektu.

Pamatnostādņēs noteiktie politikas rezultāti galvenokārt attiecas uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzību. Politikas rezultāta C3 rezultatīvais rādītājs ir „Pašvaldību teritorijas attīstības plānojumu, kurās integrētas dabas aizsardzības plānu prasības, skaits”. Tāpat kā 2016. gada grozījumu, arī šo Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzdevumos nav iekļauta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu prasību integrēšana teritorijas plānojumā. Jūrmalas TPG 2022 izstrādes laikā ir apstiprināts jauns dabas aizsardzības plāns dabas parkam „Ragakāpa” laika periodam līdz 2031. gadam. Šajā plānā ir sniegts priekšlikums neitrālās zonas robežas precizēšanai, taču tā kā uz šo brīdi nav veiktas izmaiņas dabas parka individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos, Jūrmalas TPG 2022 attēlotas tikai spēkā esošās robežas.

Uz Vides pārskata sagatavošanas brīdi tiek izstrādātas jaunas **pamatnostādnes 2021.-2027. gadam**. Pamatnostādnes ir sagatavotas laikā no 2020. gada jūlija līdz 2021. gada septembrim, bet uz doto brīdi nav apstiprinātas. 2021. gada 21. oktobrī noslēdzās tā Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata projekta publiskā apspriešana.

Jauno pamatnostādņu projektā bioloģiskās daudzveidības jomā ir izvirzīti divi apakšmērķi, kas, pirmkārt, vērsts uz bioloģiskās daudzveidības, t.sk. īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un vērtīgo ainavu saglabāšanu, otrkārt, uz dabas kapitāla saglabāšanu un pārvaldību (ietver ekosistēmu pakalpojumus, degradētās ekosistēmas un dabas kapitālu ražošanai).

3. SASAISTE AR CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Ievērojamu daļu teritorijas plānojumā apskatīto aspektu nosaka augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – nacionālie un reģiona plānošanas dokumenti. Jūrmalas TPG 2022 primāri ir saistīti ar Jūrmalas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – Jūrmalas IAS, kā arī Jūrmalas pilsētas attīstības programmu 2014.-2020. gadam (jāatzīmē, ka pašvaldībai tiek izstrādāta jauna attīstības programma). Jūrmalas TPG 2022 ir saglabāti spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem) principi, nostādnes un galvenās prasības, t.i., ievērota plānošanas pēctecība, ciktāl izmaiņas nav veiktas, lai izpildītu spēkā esošo normatīvo aktu prasības.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030) ir hierarhiski augstākais Latvijas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments. Latvija 2030 prioritātei „Daba kā nākotnes kapitāls” noteiktais attīstības virziens ir dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana. Dabas kapitālu veido ekosistēmu (jūra, mežs u.c.) elementu kopums, kas rada un uztur cilvēces eksistencei nepieciešamus dabas resursus un ekosistēmu pakalpojumus. Latvija 2030 telpiskās attīstības perspektīva kā vienu no nacionālo interešu telpām definē Baltijas jūras piekrasti – vienu no Latvijas lielākajām vērtībām, kur dabas un kultūras mantojuma saglabāšana jālīdzsvaro ar ekonomiskās attīstības veicināšanu. Jūrmala – nacionālas nozīmes attīstības centrs, kuras izaugsme un ekonomiskā aktivitāte ir cieši saistīta ar Rīgas pilsētas attīstību.

Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam (NAP 2027) Saeimā tika apstiprināts 2020. gada 2. jūnijā, un tā īstenošana sāksies no 2021. gada. Dokuments nosaka stratēģiskos mērķus, prioritātes un uzdevumus valsts attīstībai nākamajiem septiņiem gadiem, lai panāktu Latvijas un ikviena iedzīvotāja izaugsmi un labklājības pieaugumu. NAP 2027 izstrādāts, veicot dziļu līdzšinējā Latvijas Nacionālā plāna 2014.-2020. gadam vidus posma rezultātu analīzi, ņemot Latvija 2030 izvirzītos mērķus un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķus.

NAP 2027 vadmotīvs aptver četru virzienu fundamentālas pārmaiņas un izaugsmi: „Vienlīdzības tiesības”, „Dzīves kvalitāte”, „Zināšanu sabiedrība” un „Atbildīga Latvija”. Uz šo virzienu bāzes ir definēti seši stratēģiskie mērķi un rīcības. Savukārt, NAP 2027 telpiskās attīstības perspektīva iezīmē virziena attīstību Latvija 2030 noteiktajās nacionālo interešu telpās.

Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017. gadam mērķis – piekraste ir ekonomiski aktīva, daudzfunkcionāla telpa, kurā klimata ietekme tiek mazināta ar kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota laba pārvaldība. Galvenajam mērķim nodefinēti divi apakšmērķi:

- (1) kvalitatīva piekrastes infrastruktūra, kas veicina ekonomisko aktivitāti un mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz piekrastes pieejamību un kvalitāti;
- (2) izveidoti jauni piekrastes telpiskās attīstības politikas īstenošanas instrumenti, kas uzlabo sadarbību un sabiedrības līdzdalību piekrastes attīstības plānošanā un racionalizē līdzekļu izmantošanu, un nodrošināts nepieciešamais normatīvais regulējums.

Jūras plānojums 2030

Jūras telpiskā plānošana ir salīdzinoši jauna plānošanas joma, kas Eiropas Savienības valstīs kļuvusi aktuāla, attīstoties atjaunojamo un papildus energoresursu ieguvei Baltijas jūrā. Nepieciešamība pēc integrētas jūras telpiskās plānošanas ir uzsvērtā Latvija 2030, Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā un Teritorijas attīstības plānošanas likumā.

Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma izpratnē jūras izmantošana ir jūras izmantošana publisku personu un privātpersonu vajadzībām, arī saimnieciskajā darbībā, t.sk. veicot piesārņojošas darbības, kas var ietekmēt jūras vides stāvokli. Savukārt jūras telpiskā plānošana ir ilgtermiņa attīstības plānošanas process, kas vērsts uz jūras vides aizsardzību, jūras racionālu izmantošanu un integrētu pārvaldību, lai līdzsvarotu sabiedrības labklājības, ekonomikas attīstības un vides aizsardzības prasības un nodrošinātu Baltijas jūras ilgtspējīgu izmantošanu.

Iepriekš minētā likuma 19. panta (1) daļa nosaka, ka jūru izmanto arī ievērojot jūras telpisko plānojumu. Jūras plānojums ir nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikta jūras izmantošana, ņemot vērā funkcionāli ar jūru saistīto sauszemes daļu.

2019. gada 14. maijā Latvijas valdība apstiprināja Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto Jūras plānojumu Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem (Jūras plānojums 2030). Tā mērķis ir panākt efektīvu un tajā pašā laikā videi saudzīgu jūras telpas izmantošanu, saskaņojot dažādu nozaru intereses. Jūras plānojums nodrošina sabalansētu un visaptverošu skatījumu par nozaru nākotnes vajadzībām, un dod sadarbības ietvaru no iespējami labākas līdzās pastāvēšanas līdz pat vienas un tās pašas jūras telpas vienlaicīgai izmantošanai vairākiem mērķiem.

Jūras plānojuma galvenās izvirzītās prioritātes ir veselīga jūras vide un stabila ekosistēma, kā arī valsts drošība. No tautsaimniecības nozarēm kā prioritāras ir izvirzītas jūrniecības attīstība un droša kuģu satiksme, ilgtspējīga zivsaimniecība un tūrisms, kā arī atjaunojamo energoresursu ieguve jūrā.

Plānojumā norādīts, ka tajā (tāpat kā Valsts ilgtermiņa tematiskajā plānojumā Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai, skatīt nākamo apakšsadaļu) atbilstoši mērķiem ir iekļauta arī pašvaldību valdījumā esošo jūras piekrastes ūdeņu izmantošana. Tomēr, ņemot vērā šo dokumentu mērķa noteiktību un iespējamo detalizāciju, pašvaldībām ieteikts izvērtēt nepieciešamību izstrādāt detalizētākus tematiskos plānojumus jūras piekrastes joslai līdz 2 km attālumam no krasta.

Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai (turpmāk tekstā – Piekrastes plānojums) apstiprināts 2016. gadā. Tā izstrāde bija Pamatnostādņu noteikts uzdevums un viens no Latvija 2030 ieviešanas soļiem, kurā piekraste ir definēta kā viena no nacionālo interešu telpām.

Piekrastes plānojuma mērķis ir veicināt Baltijas jūras Latvijas piekrastes, kā saimnieciski aktīvas un kvalitatīvas dzīves, kultūrvides un rekreācijas telpas attīstību, attīstības intereses līdzsvarojot ar dabas un vides aizsardzības prasībām, un tā rezultāts – piekrastes publiskās infrastruktūras tīkla attīstības koncepcija. Galvenais uzsvars plānojuma izstrādē tika vērsts uz piekrastes apdzīvojuma struktūru un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Dokumenta ietvaros tika secināts, ka publiskās infrastruktūras trūkums vai tā neatbilstoša kvalitāte būtiski ierobežo tūrisma un rekreācijas, uzņēmējdarbības attīstības iespējas un iedzīvotāju mobilitātes iespējas. Saimnieciskās darbības būtiskākie darbības ierobežojumi ir saistīti ar aizsargjoslām un piekrastē esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Aptuveni 80 % no piekrastes garuma, publiskās infrastruktūras nodrošinājums un kvalitāte, piekļuvei jūrai tiek vērtēti kā nepietiekoši. Jūrmala lielākajā daļā tās piekrastes posmu kopumā novērtēta kā piekrastes posms ar pietiekamu publisko infrastruktūru.

Lai sasniegtu Piekrastes plānojumā noteiktos stratēģiskos mērķus (1 – vienots piekrastes publiskās infrastruktūras tīkls, kas līdzsvaro dabas aizsardzības un ekonomikas intereses un 2 – laba pārvaldība piekrastē), kā rīcību virzieni ir noteikti:

- attīstīt vienotu publiskās infrastruktūras tīklu, uzlabojot pakalpojumu klāstu gan vietējiem iedzīvotājiem, gan viesiem;
- veicināt ieguldījumus attīstāmajās vietās, tādējādi stiprinot piekrastes apdzīvojumu un ekonomiskās aktivitātes;
- veicināt piekrastes dabas un kultūras mantojuma pieejamību visām sabiedrības grupām, ievērojot universālā dizaina principus.

Atbilstoši Piekrastes plānojumā norādītajiem nosacījumiem piekrastes attīstībai, dokumentā noteikts, ka apbūve piekrastē jāplāno un jāveido, ievērojot ilgtermiņa prognozes par klimata pārmaiņu ietekmi, krasta erozijas procesus un ainaviskās vērtības.

Piekrastes plānojumā ir noteiktas 60 kompleksi attīstāmās vietas ar priekšlikumiem to attīstīšanai, t.sk. 25 prioritārās vietas, kur ieguldījumiem tiek prognozēta vislielākā atdeve. Jūrmalas pilsētai ir noteiktas divas prioritāri attīstāmās vietas. Tās tika noteiktas, pamatojoties uz piekrastes plānojuma izstrādē iesaistīto

pušu priekšlikumiem, vietu attīstības potenciālu, nozīmi un lomu piekrastes apdzīvojuma struktūras, ekonomisko aktivitāšu un piekrastes kopējās konkurētspējas kontekstā. Tās ir: „Ķemerī” un „Jaunķemerī” (teritoriāli nav viena teritorija) un Jūrmalas (Lielupes) osta.

2018. gadā tika izstrādāts **tematiskais plānojums „Jūras un piekrastes viedās specializācijas plāns Rīgas plānošanas reģionam”**. Dokumentā par vienu no Rīgas plānošanas reģiona jūras un piekrastes zilās izaugsmes viedās specializācijas priekšrocībām izcelta arī Jūrmala kā kūrortpilsēta. Šī tematiskā plānojuma tematiskie virzieni ir: jūras transports un kuģubūve, zveja un marikultūra, piekrastes teritoriju daudzfunkcionāla un vieda izmantošana, atjaunojamo energoresursu izmantošana piekrastē, kūrortoloģija un veselības tūrisms.

Attiecībā uz ostām, dokumentā norādīts, ka piekrastes pašvaldībās jāveicina infrastruktūras attīstība ne tikai ostu teritorijās, bet tāpat jāveicina pilsētvides un pakalpojumu attīstība jahtu ostās un jo īpaši teritorijās ap tām.

Piekļuves ceļi ir pamata infrastruktūra, bez kuras zilās izaugsmes pasākumi nevar tikt īstenoti. Ņemot to vērā, Jūrmalas pilsēta ir noteikusi šādas intereses (nepieciešamās aktivitātes) ceļu infrastruktūras izveidei vai uzlabošanai:

- piekļuves ceļu izveide līdz pludmalei operatīvajam transportam Jūrmalas pilsētas 11 ielu turpinājumos;
- bruģa celiņu izbūve, labiekārtošana un kāpņu uz pludmali atjaunošana izejās uz jūru Jūrmalā pludmales daļā ar lielāko apmeklējuma intensitāti;
- 38 gājēju koka celiņu izveide un labiekārtošana uz pludmali;
- 22 pieeju no kārkļu stādījumiem izveide uz jūru personām ar funkcionāliem traucējumiem;
- jaunu auto stāvlaukumu izbūve un esošo stāvlaukumu paplašināšana un labiekārtošana.

Tematiskajā plānojumā lietots termins “viedā promenāde”. “Viedā promenāde” savieno gar piekrasti ejošu gājēju ceļu, taku kāpās, koka laipu, konstrukciju uz pāļiem virs ūdens, pastaigu molu ostā, pilsētas ielu un dabiskās pludmales posmus vienā maršrutā. Labiekārtotā posma (iela, celiņš) malās ir kafejnīcas, izstādes, ainavu vērošanas vietas, vides un informatīvi objekti, mobilā tālruņa lādēšanas punkts, saulesarga vai lietusmēteļa noma, publiskā tualete, velo un skrejriteņu u.tml. noma u.c.

Promenādes posmā, kas virzās pa pludmali vai taku dabā, ir minimāls labiekārtojums (norādes, atkritumu urna). Arī šajos posmos vai to tiešā tuvumā uzstādāma tehnoloģiju iespējota infrastruktūra – ar saules baterijām darbināms un ar kustību sensoriem aprīkots apgaismojums, ierīču un tālruņu uzlādes punkts, interaktīvas izziņas, rotaļu un sporta ierīces u.c.

Papildus tradicionālajiem taku un celiņu veidiem pie jūras ieteikts pielietot tādas formas kā gājēju moli jūrā, gājēju tilti jūrā uz pāļiem, peldošas platformas, paaugstinātas reljefā takas vai citas interesantas konstrukcijas – viss, kas veicina interesi un staigāšanu.

Tematiskā plānojuma izstrādes gaitā secināts, ka Rīgas līča piekrastē ir visai maz SPA viesnīcu, tāpēc, lai piesaistītu tūristus, piekrastes pašvaldībām jāattīsta jauni interesanti objekti vai jāatjauno un jālabiekārto esošie objekti, kas kalpo kā galamērķi. Piemēram, jūrā norobežots peldbaseins īpašam mērķim vai interešu atpūtnieku grupai, naktsmītne jūrā, pirts jūrā ar iespēju ielēkt jūras ūdenī, peldošas konstrukcijas, moli un laipas ūdenī u.c.

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam (apstiprināta 2015. gadā). Saskaņā ar tajā izvirzīto vīziju, Rīgas reģiona, kā Eiropas daļas labklājība nākotnes globālā kontekstā saistāma ar „pārdodamām” vērtībām gudram pasaules tirgum, enerģiju taupošiem risinājumiem, kvalitatīvu dzīves fizisko telpu (pilsētas, lauki, mājokļi) un integrētu sabiedrību (nacionāli mērķi, kopienas, sadarbība).

Ar visiem iepriekš minētajiem dokumentiem un tajos izvirzītajiem mērķiem saskaņojas **Jūrmalas IAS**, kuras ietvaros ir izvirzīti trīs stratēģiskie ilgtermiņa attīstības mērķi:

- 1) Starptautiski pazīstams, moderns veselības kūrorts un populārākā kūrortpilsēta Baltijas jūras reģionā;
- 2) Austrumu un Rietumu kontaktu veidošanas un tikšanās vieta Baltijas reģionā;

3) Kvalitatīva dzīves un brīvdienu vieta, kultūras un sporta centrs.

Jūrmalas telpiskās attīstības perspektīva, kas nosaka pilsētas attīstības stratēģijai atbilstošu pilsētas telpisko struktūru un pasākumu kopumu teritoriālo piesaisti. Telpiskā perspektīva ir Jūrmalas attīstības vīzijas un attīstības stratēģijā iekļauto mērķu un prioritāšu vispārīga vizualizācija.

Šim plānošanas dokumentam pakārtotajā **Jūrmalas pilsētas attīstības programmā 2014.-2020. gadam** ir izvirzītas trīs galvenās jomas – kūrorta attīstība, iedzīvotāju dzīves kvalitātes celšana un kvalitatīvas infrastruktūras attīstība. Lai harmoniski attīstītu visas trīs jomas, Jūrmalas pilsētai tiek izvirzīti trīs vidēja termiņa attīstības mērķi:

- M1: Kūrorts un tikšanās vieta;
- M2: Komunālā un transporta infrastruktūra;
- M3: Sociālā infrastruktūra.

Jūrmalas TPG 2022 iekļautie risinājumi atbalsta, saskaņā ar vidēja termiņa mērķiem izvirzītās, nozīmīgākās prioritātes un rīcības virzienus, radot telpisku ietvaru to realizācijai. Izvērtējot saņemtos sabiedrības pieņemtos priekšlikumus, ievērojot Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteikto, kā primārais izvērtēšanas kritērijs bija tā ierosināto izmaiņu atbilstība Jūrmalas IAS.

Spēkā esošajā **Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā** (ar 2016. gada grozījumiem) uzsvērts tā izstrādes galvenais mērķis: „Teritorijas plānojuma mērķis ir ilgtspējīga Jūrmalas pilsētas attīstība, nodrošinot dabas un kultūras vērtību saglabāšanu, to saudzējošu izmantošanu, līdzsvarojot ekonomiskās, sociālās un vides aizsardzības intereses”. Teritorijas plānojuma galvenais uzdevums ir nodrošināt Jūrmalas IAS noteiktās Telpiskās attīstības perspektīvas īstenošanu, atbilstoši stratēģijā noteiktajai attīstības vīzijai un definētajiem stratēģiskajiem mērķiem. Arī šie Jūrmalas TPG 2022 respektē spēkā esošā teritorijas plānojuma pamatnostādnes. Grozījumos saglabāta spēkā esošā teritorijas plānojuma detalizācijas pakāpe, saglabāti funkcionālā zonējuma veidošanas principi un funkcionālo zonu grupu galvenās pazīmes (prasības atšķirīgu teritoriju atļautajai izmantošanai).

Lai detalizētu un precizētu izvirzīto mērķu sasniegšanas gaitu, Jūrmalas pilsētā izstrādāti un ir spēkā šādi vietēja līmeņa plānošanas dokumenti:

- Jūrmalas pilsētas kūrorta koncepcija 2009.-2018. gadam;
- Jūrmalas pilsētas kultūrvides attīstības stratēģija 2008.-2020. gadam;
- Jūrmalas pilsētas sporta un aktīvās atpūtas attīstības stratēģija 2008.-2020. gadam;
- Jūrmalas izglītības attīstības koncepcija 2015.-2020. gadam;
- Veselības veicināšanas plāns Jūrmalas pilsētai 2013.-2020. gadam;
- Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības programma 2013.-2020. gadam;
- Jūrmalas pilsētas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīcības plāns 2015.-2020. gadam;
- Jūrmalas ostas attīstības programma 2015.-2022. gadam;
- Jūrmalas pilsētas ūdens resursu aizsardzības rīcības plāns 2016.-2020. gadam;
- SIA „Jūrmalas ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2016.-2018. gads.

Tematiskie plānojumi:

- Jūrmalas velosatiksmes attīstības koncepcija (akceptēta 2016. gadā);
- Ķemeru attīstības vīzija (akceptēta 2014. gadā).

Dabas aizsardzības plāni:

- Dabas parka „Ragakāpa” dabas aizsardzības plāns līdz 2031. gadam.
- Dabas lieguma Lielupes grīvas pļavas dabas aizsardzības plāns apstiprināts 06.07.2005., darbības termiņš pagarināts līdz 31.12.2013.
- Ķemeru nacionālā parka dabas aizsardzības plāns, apstiprināts 25.09.2002., darbības termiņš pagarināts līdz 31.12.2019.

4. VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE

4.1. STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Jūrmalas TPG 2022 SIVN ir process, kura mērķis ir uzlabot plānošanas dokumenta kvalitāti, vērtējot šī dokumenta iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, iespējamās negatīvas ietekmes novērstu plānošanas dokumenta izstrādes procesā, plānotu pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai un sagatavotu rekomendācijas plānošanas dokumenta ieviešanas efektivitātes monitoringam. SIVN procedūra veikta, ievērojot MK 23.03.2004. noteikumos Nr. 157 noteikto izstrādes kārtību, t.sk. nodrošinot Vides pārskata publisko (sabiedrisko) apspriešanu.

Vides pārskats tika iesniegts izskatīšanai trīs institūcijām: Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, Veselības inspekcijai un Dabas aizsardzības pārvaldei.

Vides pārskata sagatavošanā izmantotas šādas metodes:

- **informācijas analīze** – tika analizēta Jūrmalas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentos un saistītajos plānošanas dokumentos ietvertā informācija, kā arī visa pašvaldības rīcībā esošā un publiski pieejamā informācija par vides stāvokli pilsētas teritorijā;
- **salīdzinošā analīze** – par teritorijas plānojuma grozījumos iekļauto funkcionālo zonējumu un pašlaik spēkā esošo, ņemot vērā esošo vides stāvokli attiecībā uz šajā SIVN identificētajiem būtiskās ietekmes vides aspektiem. Jūrmalas TPG 2022 nav izstrādātas alternatīvas, spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem) risinājumi šajā SIVN ir pieņemti par Nulles alternatīvu. Tajā pat laikā, grozījumu izstrādes procesā, tika vērtētas divas alternatīvas, proti, izskatot un darba grupā lemjot par sabiedrības iesniegto priekšlikumu ņemšanu vērā (atbalstīt to vai neatbalstīt).
- **ietekmju analīze** – tika analizēta teritorijas attīstības plānošanas dokumentā noteikto attīstības mērķu un plānoto darbību to sasniegšanai īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, izstrādāti ieteikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Vides pārskata sagatavošanā izmantota šāda informācija:

- Jūrmalas pilsētas pašvaldības rīcībā esošā informācija par vides stāvokli pilsētā;
- VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) publiskajās datu bāzēs (reģistros) pieejamā informācija par vides stāvokli;
- AS „Latvijas valsts meži” inventarizācijas dati;
- Lauku atbalsta dienestā pieejamā informācija;
- Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē pieejamā informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem;
- Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021. gadam;
- Citi publiski pieejamie pētījumi un informācija.

Jāatzīmē, ka Vides pārskata izstrādātājam bija grūtības ar vides informācijas ieguvu un datu pieejamību, jo šobrīd neeksistē vienota publiski pieejama valsts vides informācijas sistēma. Nav pieejama pilnīga vides monitoringa informācija, kas ļautu detalizēti izvērtēt vides stāvokli un tā izmaiņu tendences pilsētas teritorijā. Izvērtējot pieejamo gaisa kvalitātes monitoringa posteņu izvietojumu jāsecina, ka to ir ļoti maz. Tāpat praktiski nav pieejama informācija par gaisa kvalitātes rādītājiem, trokšņa līmeņa rādītājiem, mūsdienu ģeoloģiskos procesus raksturojošiem u.c. rādītājiem pilsētas teritorijā, dati par virszemes un pazemes ūdens līmeņu un kvalitātes izmaiņām, lai gan pilsētas un tai piegulošajās teritorijās atrodas vairāki valsts monitoringa posteņi.

4.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IESAISTĪŠANA

PIRMĀ PUBLISKĀ APSPIEŠANA

Vides pārskata publiskā apspriešana tika organizēta vienlaikus ar Jūrmalas TPG 2022 1. redakciju, kas publiskajai apspriešanai tika nodota, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 2020. gada 20. februāra lēmumu Nr. 92 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai”. Sākotnēji publiskās apspriešanas termiņš tika izsludināts no 2020. gada 9. marta līdz 2020. gada 22. aprīlim.

2020. gada 12. martā Latvijā tika izsludināta ārkārtējā situācija saistībā ar globālo koronavīrusa Covid-19 epidēmiju, kura par pandēmiju tika atzīta atbilstoši Pasaules veselības organizācijas 2020. gada 11. marta lēmumam.

Saskaņā ar Ministru kabineta rīkojuma Nr. 103 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” 4.40. punktu (Ministru kabineta 25.03.2020. rīkojuma Nr. 119 redakcijā), tika noteikts, ka vides normatīvajos aktos noteikto sabiedrisko apspriešanu jāorganizē neklātienē formā (attālināti), t.sk. plānošanas dokumenta Vides pārskata izstrādātājam nepieciešams sagatavot videoprezentāciju par vides pārskatu un ievietot to savā un vietējās pašvaldības tīmekļa vietnē. Savukārt neklātienē apspriešanas notiek ne mazāk kā piecas darbdienu, kuru laikā ieinteresētās puses var sūtīt jautājumus un saņemt atbildes plānošanas dokumenta vides pārskata izstrādātāja norādītajā e-pasta adresē. Tā kā šī rīkojuma prasība attiecībā uz SIVN un plānošanas dokumentu publiskajām apspriešanām atšķīrās (plānošanas dokumentiem tika noteikts, ka no teritorijas attīstības plānošanas normatīvajiem aktiem izrietošo sabiedrisko vai publisko apspriešanu termiņos netiek ieskaitīts laiks no 2020. gada 12. marta, kad valsts teritorijā ir ārkārtējā situācija), Jūrmalas pilsētas pašvaldība izlēma apturēt abu dokumentu publisko apspriešanu, t.sk. atcelt iepriekš plānotās klātienē sanāksmes, un turpināt to pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas.

Valstī ārkārtējās situācijas laiks tika pagarināts līdz 2020. gada 9. jūnijam, savukārt 2020. gada 10. jūnijā stājās spēkā likums „Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums”, atbilstoši kuram, plānošanas dokumentu un to SIVN Vides pārskatu sabiedrisko apspriešanu turpina tikai neklātienē formā (attālināti), ja tā publiskā apspriešana uzsāka pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas un klātienē notikusi ne mazāk kā divas nedēļas, tai skaitā ir organizēta publiskās apspriešanas sanāksme.

Ņemot vērā iepriekš minēto, un to, ka iepriekš plānotās klātienē sanāksmes tika atceltas, Jūrmalas TPG 2022 redakcijas publiskā apspriešana un Vides pārskata publiskā apspriešana tika turpināta no 2020. gada 10. jūnija līdz 2020. gada 20. jūlijam, savukārt klātienē sanāksmes (ievērojot valstī noteiktos epidemioloģiskos pasākumus, kas ietvēra arī noteiktu sanāksmes dalībnieku skaitu) notika:

- 2020. gada 2. jūlijā plkst. 18.00 Jūrmalā, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā;
- 2020. gada 9. jūlijā plkst. 18.00, Kauguru kultūras namā, Raiņa ielā 110, Jūrmalā;
- 2020. gada 16. jūlijā plkst. 18.00 Jūrmalā, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā.

Publiskās apspriešanas sanāksmēs tika nodrošinātas arī tiešsaistes iespējas (platformā *youtube.com*). Sanāksmju protokoli publicēti Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā *geolatvija.lv*.

Paziņojumi par publisko un sabiedrisko apspriešanu tika nopublicēti portālā *geolatvija.lv*, pašvaldības tīmekļa vietnē *www.jurmala.lv* un pašvaldības izdevumā „Jūrmalas Avīze”. Paziņojums par publiskās apspriešanas atsākšanu un organizētajiem pasākumiem tika nosūtīts arī Vides pārraudzības valsts birojam, publicēšanai institūcijas tīmekļa vietnē *www.vpvb.gov.lv*.

Jūrmalas TPG 2022 redakcijas un Vides pārskata materiālu pieejamība tika nodrošināta portālā *geolatvija.lv*, pašvaldības tīmekļa vietnē *www.jurmala.lv*, kā arī Jūrmalas „Zemes nama” ēkas vestibilā Edinburgas prospektā 75, iepriekš piesakot apmeklējumu un norādot vēlamo apmeklējuma laiku.

Ņemot vērā valstī un pašvaldībā noteiktos epidemioloģiskos pasākumus, rakstiskus priekšlikumus un ierosinājumus varēja iesniegt Jūrmalas pilsētas domes Pilsētplānošanas nodaļā Edinburgas prospektā 75, ievietojot pastkastītē pie ēkas galvenās ieejas. Tos varēja nosūtīt arī ar pasta starpniecību Jūrmalas pilsētas domei, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā, LV-2015 un Pilsētplānošanas nodaļai Edinburgas prospektā 75, Jūrmalā, LV-2010. Elektroniski parakstītus iesniegumus varēja nosūtīt uz Jūrmalas pilsētas domes elektroniskā pasta adresi *pasts@jurmala.lv*.

■ Saņemtie priekšlikumi, atsauksmes

Publiskās apspriešanas laikā tika saņemti vairāk kā 400 iesniegumi (par nedaudz vairāk kā 200 nekustamajiem īpašumiem) ar fizisko un juridisko personu priekšlikumiem vai iebildumiem par Jūrmalas TPG 2030 redakciju, taču tajos nebija tiešā veidā ietvertas atsauksmes vai priekšlikumi par Vides pārskatu. Priekšlikumi vai iebildumi attiecībā uz SIVN netika saņemti arī publiskās apspriešanas sanāksmju laikā. Vienlaikus jāatzīmē, ka saņemtie priekšlikumi vai iebildumi bija saistīti arī vides aspektiem (konkrētās pilsētas teritorijas daļās vai atsevišķu zemesgabalu robežās), tādējādi, izvērtējot saņemtos priekšlikumus, kā kritērijs novērtēšanai un atbalstīšanai tika vērtēta arī ietekme uz vidi.

■ Valsts un pašvaldību institūcijas, kapitālsabiedrības

Vides pārskata projekts kopā ar grozījumu redakciju tika nosūtīts atzinuma saņemšanai 13 adresātiem – valsts institūcijām, kaimiņu pašvaldībām, kā arī tādiem uzņēmumiem kā Valsts meža dienests, VAS „Latvijas Valsts ceļi”, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde u.c., t.sk. Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, Veselības inspekcijai un Dabas aizsardzības pārvaldei.

Atzinumi tika saņemti no visām institūcijām, kurām tie tika pieprasīti, neviena no institūcijām nesniedza atsevišķu atzinumu par Vides pārskatu.

Saņemtajos atzinumos pausts pārsvarā pozitīvs viedoklis par teritorijas plānojuma grozījumu risinājumiem, tajos ietvertās iebildumi un rekomendācijas ir izvērtētas un ņemtas vērā pilnveidojot teritorijas plānojuma redakciju. Dabas aizsardzības pārvalde lūdza veikt tehniskus labojumus Vides pārskatā konstatētajās neprecizitātēs (atzinumi pievienoti Vides pārskata pielikumā).

Atzinumā par Jūrmalas TPG 2022, papildus viedokli un nepieciešamos precizējumus Vides pārskatā sniedza VAS „Latvijas dzelzceļš”, kura arī lūdza veikt tehnisku precizējumu:

Tabula. Pārskats par institūciju atzinumiem

Nr. p.k.	Atzinums	Komentārs par atzinumu
1.	Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde	
	Nav principiālu iebildumu par izstrādāto Vides pārskata projektu.	Komentārs nav nepieciešams – pozitīvs atzinums.
2.	Dabas aizsardzības pārvalde	
	1. Teritorijas plānojumā un Vides pārskatā ņemt vērā, ka dabas parkam „Ragakāpa” ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2019.-2031. gadam. Iestrādāt jaunāko informāciju no dabas aizsardzības plāna plānošanas dokumentos. 2. Vides pārskata 31.lpp. precizēt terminu “biotopi” uz “īpaši aizsargājami biotopi”, jo tiek aprakstīti īpaši aizsargājamo biotopu izplatība Jūrmalas pilsētā. Labot arī citās sadaļās, ja nepieciešams. Kā arī īpaši aizsargājamā biotopa nosaukumu “mežainas jūrmalas kāpas” precizēt uz “mežainas piejūras kāpas”.	Veikti precizējumi Vides pārskatā.
3.	Veselības inspekcija	
	TPG risinājumi atbilst higiēnas prasībām.	Norādes attiecībā uz Vides pārskatu nav sniegtas.
4.	VAS „Latvijas dzelzceļš”	
	Vides pārskatā (17., 42., 45., 52. lpp.) ievērot vienotu dzelzceļa iecirkņa nosaukumu Torņakalns-Tukums II.	Veikti precizējumi Vides pārskatā.

Veiktās izmaiņas stratēģiskā līmenī kopumā ir nebūtiskas no ietekmes uz vidi viedokļa. Par veiktajām izmaiņām grozījumu pilnveidotajā redakcijā skatīt 11. nodaļā.

OTRĀ PUBLISKĀ APSPRIEŠANA

Arī Vides pārskata precizētā projekta publiskā apspriešana tika organizēta vienlaikus ar Jūrmalas TPG 2022 pilnveidotās (2.0) redakcijas publisko apspriešanu, kas apspriešanai tika nodota, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 2020. gada 17. decembra lēmumu Nr. 763 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu pilnveidotās redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai”.

Publiskā apspriešana tika organizēta no 2021. gada 26. jūlija līdz 2021. gada 23. augustam. Ievērojot valstī noteiktos pulcēšanās ierobežojumus saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldību un ievērojot Ministru kabineta noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 14.1. punktu, klātienes sanāksmes notika:

- 2021. gada 10. augustā plkst. 18.00 un plkst. 19.30 Jūrmalā, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā;
- 2021. gada 11. augustā plkst. 18.00, Kauguru kultūras namā, Raiņa ielā 110, Jūrmalā;
- 2021. gada 12. augustā plkst. 18.00 un plkst. 19.30 Jūrmalā, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā.

2021. gadā 11. augustā plānotā sanāksme plkst. 19.30 nenotika, jo uz to netika saņemti dalībnieku pieteikumi.

Sanāksmju protokoli publicēti Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā geolatvija.lv.

Paziņojumi par publisko un sabiedrisko apspriešanu tika nopublicēti portālā geolatvija.lv, pašvaldības tīmekļa vietnē www.jurmala.lv un pašvaldības izdevumā „Jūrmalas Avīze”. Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu un organizētajiem pasākumiem tika nosūtīts arī Vides pārraudzības valsts birojam, publicēšanai institūcijas tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv.

Jūrmalas TPG 2022 redakcijas Vides pārskata materiālu pieejamība tika nodrošināta portālā geolatvija.lv, pašvaldības tīmekļa vietnē www.jurmala.lv, izstrādātāja SIA „METRUM” tīmekļa vietnē, kā arī Jūrmalas „Zemes nama” ēkas vestibīlā, iepriekš piesakot apmeklējumu un norādot vēlamo apmeklējuma laiku.

■ Saņemtie priekšlikumi, atsauksmes

Publiskās apspriešanas laikā tika saņemti ~175 iesniegumi ar fizisko un juridisko personu priekšlikumiem vai iebildumiem par Jūrmalas TPG 2030 2.0 redakciju, t.sk. viena iniciatīva ar 1127 parakstiem tika iesniegta platformā manabalss.lv.

Saņemtie priekšlikumi vai iebildumi bija saistīti arī ar vides aspektiem. Galvenokārt, konkrētās pilsētas teritorijas daļās vai atsevišķu zemesgabalu robežās, kā arī spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktā aprobežojama – kāpu aizsargjosla bez apbūves, neattēlošanu Jūrmalas TPG 2022. Par veiktajām izmaiņām attiecībā uz funkcionālā zonējuma grozījumu pilnveidotajā (3.0) redakcijā skatīt 11. nodaļu.

■ Valsts un pašvaldību institūcijas, kapitālsabiedrības

Vides pārskata projekts kopā ar grozījumu redakciju tika nosūtīts atzinuma saņemšanai valsts institūcijām, uzņēmumiem un kaimiņu pašvaldībām, t.sk. Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, Veselības inspekcijai un Dabas aizsardzības pārvaldei. Līdz ar 27.05.2021. grozījumiem MK 14.10.2014. noteikumos Nr. 626, viedokli par teritorijas plānojuma grozījumos ietilpstošajos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertu normu atbilstību būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem tika lūgts sniegt Latvijas Republikas Ekonomikas ministriju.

Saņemtajos atzinumos pausts pārsvarā pozitīvs viedoklis par teritorijas plānojuma grozījumu risinājumiem, tajos ietvertie iebildumi un rekomendācijas ir izvērtētas un iespējami ņemtas vērā pilnveidojot teritorijas plānojuma redakciju vai sniegts pamatojums iebilduma neņemšanai vērā.

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde attiecībā uz Vides pārskata projektu norādīja, ka tā nodaļas „Dabas teritorijas” iekļautajā attēlā ir nepilnīgi attēloti Eiropas Savienības īpaši aizsargājamie biotopi, jo Jūrmalas pilsētā to ir ievērojami vairāk. Tā kā attēlā iekļautā kartogrāfiskā informācija tika parādīta atbilstoši tā brīža pieejama informācijai, kas ir mainīga, minētais attēls no Vides pārskata ir dzēsts, tekstuāli norādot, ka aktuālā informācija par dabas datiem skatāma dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols”.

Tāpat kā sabiedrības iesniegtajos iesniegumos, arī institūciju atzinumos būtiskākais iebildums izteikts par atteikšanos no Jūrmalas TP līdzšinējā regulējuma – krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves attēlošanas grafiskā veidā.

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde atzinumā norādīja, ka principiāli iebilst šī iepriekš minētā aprobežojuma atcelšanai. Turklāt norādījusi, ka nav vērtētas krasta kāpu aizsargjoslas regulējuma izmaiņas ietekmes, tādēļ sagaida pamatojumu un izvērtējumu Vides pārskatā ikvienas atļautās apbūves paplašināšanas gadījumā kāpu aizsargjoslā, kuru plānots mainīt salīdzinājumā ar šobrīd spēkā esošo teritorijas plānojumu. Arī Dabas aizsardzības pārvalde un Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde uzskata, ka ir nepieciešams saglabāt šo vēsturiski noteikto *krasta kāpu aizsargjoslu bez apbūves* līniju grafiskā veidā. Informācija par šī Jūrmalas TPG 2022 risinājumu iekļauta Vides pārskata 8. nodaļā.

5. JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS ĪSS RAKSTUROJUMS

5.1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Jūrmalas pilsēta atrodas Latvijas centrālajā daļā Rīgas līča dienvidu piekrastē uz šauras zemes strēles starp Lielupi un Rīgas jūras līci, kā arī Lielupes labajā krastā ietverot teritorijas sauszemes joslu pretī Bulduriem – Bražuciemu, Priedaini un Vārnukrogu. Pilsēta atrodas Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumā, kurā no austrumu puses iestiepjas Priedaines – Bolderājas kāpu grēda.

Paralēli pilsētas dienvidu robežai, Lielupes labajā krastā stiepjas Babītes novads, austrumos atrodas Rīgas pilsētas administratīvā teritorija, rietumos – Engures novads, dienvidrietumos – Tukuma novads un ziemeļu mala piekļaujas Baltijas jūras Rīgas līča akvatorijai (garums 33 km). Nozīmīgākā saistība Jūrmalai ir ar galvaspilsētu. Abu pilsētu savienojumu veido elektriskā dzelzceļa līnija Torņakalns-Tukums II un valsts galvenais autoceļš Rīga-Ventspils E22/A10.

Pilsētas lielu teritorijas daļu veido plašas dabas teritorijas – ~64,7 km² (64 % no pilsētas kopējās platības): meži (48 %), iekšzemes ūdeņi (10 %), palieņu pļavas (5,6 %) un apstādījumi – parki, skvēri, kapsētas (0,4 %). Raksturīgi vienlaidu mežu masīvi (Bolderājas kāpu, Slēpera purva, Sēņu kalna, Druvciema un Krastciema meži, Ķemeru un Jaunķemeru meži).

Pilsētas reljefs ir lēzens, lielākoties zems, maksimāli augstākās atzīmes ir „Raga kāpas” un „Baltās kāpas” teritorijas daļā. Reljefa attīstībā nozīmīgākā loma ir bijusi Litorīnas jūras stadijai Baltijas jūras attīstībā, Lielupes plūdamam un mūsdienų eolajiem procesiem. Pilsētas raksturīga iezīme ir salīdzinoši plaša pludmale ar piekrastes kāpu un kāpu masīvu miju.

Lielupes palieņe stiepjas visā Jūrmalas pilsētas teritorijā, tā ir gandrīz pilnīgi līdzena, vietām pārpurvota. Palienes vietām ir ietekmējusi cilvēku saimnieciskā darbība un tās rezultātā šajās vietās ir sastopami tehnogēnie nogulumi. Tāpat ir raksturīgi augsti gruntsūdeņu līmeņi, kas veicina pārpurvošanos reljefa pazeminājumos. Visvairāk šādas teritorijas ir izplatītas pilsētas rietumu daļā.

Pilsētai raksturīgs piejūras klimats ar maigākām temperatūras svārstībām. Kūrorta objektu pastāvēšanai būtiskas Piejūras teritorijās kāpas kopā ar pludmali un jūru rada īpašas mikroklimatiskās zonas, kuras ievērojot veic kūrorta objektu un terapijas pasākumu plānošanu.

5.2. VIRSZEMES ŪDEŅI

Jūrmalas pilsētas teritorija ietilpst Lielupes Upju baseina apgabalā. Virszemes ūdeņu tīklu veido Lielupe, Vecslocene, Vēršupīte, Slokas ezers, Aklais ezers, Akacis, Melnezers un Varkaļu kanāls.

Lielākā ūdenstece Jūrmalas pilsētā Lielupe ir viens no nozīmīgākajiem Jūrmalas pilsētas ūdens resursiem, veidojot ainavisku vidi, izmantojot piekrasti un tās ūdeņus rekreācijai, ūdens aktivitātēm (sporta aktivitātes, makšķerēšana, peldēšana) un kuģošanas satiksmei.

Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021. gadam (turpmāk tekstā – UBAP) Lielupe Jūrmalas pilsētas teritorijā noteikta kā stipri pārveidots ūdensobjekts L100SP ar vidēju ekoloģisko kvalitāti un vidēju ekoloģisko potenciālu (jāatzīmē, ka iepriekšējā plānošanas periodā gan ekoloģiskā kvalitāte, gan ekoloģiskais potenciāls bija slikti). L100SP, stratēģiskais mērķis sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti, nosakot izņēmumu mērķa izpildei 2027. gadu. Šī plānošanas perioda mērķis – ūdens kvalitātes nepasliktināšanās.

2012. gada 19. jūlijā tika izdoti pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 27 „Par Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstošās Lielupes daļas izmantošanu” (ar grozījumiem 2013. gadā), kuros ietverts Lielupes izmantošanas plāns. Plānā noteikts kuģu ceļš, ātruma ierobežojošās, brīdinošās un navigācijas zīmes, peldvietas, dažāda veida sacensību, treniņu un atpūtas zonas. Noteikumu projekts paredz noteikt Lielupes un krastmalas izmantošanu, kuģošanas līdzekļu un ūdensceļu izmantošanas kārtību, sporta sacensību, publisku izklaides un svētku pasākumu organizēšanas kārtību, pasākumus ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai un saglabāšanai Lielupē un tās krastmalas teritorijā.

Pieejamie izvērtējumi liecina par biogēno vielu – slāpekļa un fosfora – paaugstinātām koncentrācijām un upes ekoloģiskais potenciāls ir vērtēts kā vidējs. Lielupes UBAP novērtēts, ka Lielupes ūdensobjektam

Jūrmalas pilsētas teritorijā ir būtiska izkļiedētā un punktveida piesārņojuma, kā arī morfoloģiskā slodze. Tomēr ūdens kvalitāti galvenokārt ietekmē piesārņojums baseina augštecē Latvijā un pārrobežu piesārņojums no Lietuvas, ko rada lauksaimnieciskā darbība un punktveida avotu izplūdes pilsētās, t.sk. Jūrmalā.

Monitoringa novērojumus valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmas ietvaros Lielupē Jūrmalas pilsētas teritorijā veic LVĢMC novērojamu stacijā „Majori”.

Līdzšinējā plānošanas periodā regulāri novērojumi veikti laika posmā no 2014. gada līdz 2016. gadam. Kā references novērojumi izmantoti 2009. gada monitoringa novērojamu rezultāti. Novērojamu regularitāte ir mainīga un atšķirīga dažādiem parametriem sākot no trīs paraugšanas reizēm 2009. gadā līdz 12 paraugšanas reizēm 2014. gadā.

Ūdens kvalitātes izmaiņu tendenču novērtēšanai izmantoti šādi parametri: BSP₅, kopējais slāpeklis, kopējais fosfors un elektrovadītspēja, aprēķinot gada vidējo lielumu un salīdzinot to ar MK 12.03.2002. noteikumos Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” noteiktajām prasībām. Saskaņā ar šo noteikumu 2¹. pielikumā noteikto – Lielupe visā tās tecējumā noteikta par karpveidīgo zivju ūdeņiem ar tam atbilstošām ūdens kvalitātes prasībām.

1. tabula. Ūdens kvalitātes normatīvi prioritārajiem zivju ūdeņiem

Avots: pielikums MK 15.09.2015. noteikumu Nr. 527 redakcijā

Nr. p. k.	Parametrs/ mērvienība	Lašveidīgo zivju ūdeņi		Karpveidīgo zivju ūdeņi	
		mērķlielums	robežlielums	mērķlielums	robežlielums
1	2	3	4	5	6
1.	Amonija joni (mg/l NH ₄ ⁺)	≤ 0,03	≤ 0,78 ⁽²⁾	≤ 0,16	≤ 0,78 ⁽²⁾
2.	Bioķīmiskais skābekļa patēriņš BSP ₅ (mg/l O ₂)	≤ 2		≤ 4	
3.	Cinks ⁽³⁾ (mg/l Zn)		sk. piezīmi ⁽¹⁰⁾		sk. piezīmi ⁽¹⁰⁾
4.	Fenoli (fenolu indekss) (mg/l C ₆ H ₅ OH)		sk. piezīmi ⁽¹¹⁾		sk. piezīmi ⁽¹¹⁾
5.	Izšķīdušais skābeklis (mg/l O ₂)	50 % > 9 100 % > 7	50 % > 9	50 % > 8 100 % > 5	50 % > 7
6.	Naftas ogleņūdeņraži ⁽⁵⁾		sk. piezīmi ⁽⁴⁾		sk. piezīmi ⁽⁴⁾
7.	Nejonizētais amonjaks (mg/l NH ₃)	≤ 0,005	≤ 0,025 ⁽⁶⁾	≤ 0,005	≤ 0,025 ⁽⁶⁾
8.	Nitrīti joni (mg/l NO ₂ ⁻)	≤ 0,01		≤ 0,03	
9.	pH (pH vienības)		6-9 ^{(1), (7)}		6-9 ^{(1), (7)}
10.	Suspendētas vielas (mg/l)	≤ 25 ^{(1), (8)}		≤ 25 ^{(1), (8)}	
11.	Temperatūra (°C)		sk. piezīmi ⁽⁹⁾		sk. piezīmi ⁽⁹⁾
12.	Varš ⁽³⁾ (mg/l Cu)		sk. piezīmi ⁽¹²⁾		sk. piezīmi ⁽¹²⁾

2. tabula. Lielupes ūdens kvalitātes monitoringa datu apkopojums

Avots: LVĢMC

Parametri	2009.	2014.	2015.	2016.	Robežvērtības
BSP ₅	1,14	1,43	1,55	1,83	≤ 4
N mg/l	4,95	4,89	4,06	5,1	
P mg/l	0,067	0,088	0,085	0,054	
Elektrovadītspēja	640,7	1074,0	2381,5	789,0	
Izšķīdušais skābeklis (mg/l O ₂)	9,57	10,09	10,77	10,26	50 % > 7
pH	7,49	8,06	8,02	8,27	6-9

Kā tas ir secināms no tabulas datiem, laika posmā no 2009. gada līdz 2016. gadam nav novērojamas Lielupes ūdens kvalitātes būtisku izmaiņu tendences.

BSP₅ lieluma nebūtisks pieaugums iespējams izskaidrojams ar biežāku noņemto paraugu daudzumu (2009. gadā tikai 3 paraugi, 2015. gadā 12 paraugi), kas precīzāk ļauj novērtēt ūdens kvalitāti. Gan BSP₅ gan izšķīdušā skābekļa un pH rādītāji pilnībā atbilst prasībām, kas izvirzītas karpveidīgo zivju ūdeņu kvalitātei. Savukārt kopējais slāpeklis (N), kopējais fosfors (P) un elektrovadītspēja ļauj novērtēt

antropogēno ietekmi, t.sk. notekūdeņu radīto piesārņojumu. Tai pat laikā elektrovadītspējas mainīgie lielumi var būt saistīti ar jūras ūdeņu ieplūdi nozīmīgu vējuzplūdu laikā.

Jūrmalas pilsētas radītā antropogēnā slodze uz Lielupi ir samērā nenožīmīga, salīdzinot ar slodzi uz upi tās augštecē. Negatīvā ietekme sākas ar pārrobežu piesārņojumu no Lietuvas teritorijas, Bauskas un Jelgavas pilsētām, kā arī noteču no lauksaimniecības zemēm radīto ietekmi.

5.3. PELDŪDEŅI

Peldvietu ūdens kvalitātes kontroli peldsezonā regulāri veic Veselības inspekcija un Jūrmalas pilsētas pašvaldība.

Pašvaldība veic regulāru peldūdeņu kvalitātes monitoringu visās publiskajās peldvietās: Asari, Bulduri, Dubulti, Dzintari, Jaunķemeri, Kauguri, Lielupe, Majori, Melluži, Pumpuri, Vaivari, kā arī kopš 2014. gada Ezeru ielas peldvietā Lielupē. Pašvaldība veic peldūdens kvalitātes monitoringu vairākās vietās Lielupē, piemēram, 2016. gadā tādās populārākajās atpūtas vietās kā Sloka (Raiņa ielas galā), Valteri (pretī Vasarnīcu ielai), Druvciems (Ražas ielas galā), Dubulti (Viesītes ielas galā), Majori (pretī Plūdu ielai), Bulluciems (pretī Tiklu ielai), Priedaine (pretī Zaķu ielai) un pretī Vikingu iela 12/14.

Monitorings tiek veikts peldu sezonas laikā no maija līdz septembrim, vienu reizi mēnesī. Paraugošanu līguma ietvaros nodrošināja sertificēts izpildītājs, testēšanu veica akreditēta laboratorija. Iegūtie rezultāti tiek publiskoti, kā arī nodoti Veselības inspekcijai, kura tos izmanto peldūdens kvalitātes novērtēšanai. Līdz ar to Veselības inspekcijas veiktais peldūdeņu kvalitātes novērtējums balstās gan atbildīgās institūcijas veiktā valsts monitoringa, gan pašvaldības veiktā monitoringa datiem.

Ūdens paraugus Veselības inspekcijas veiktā peldūdeņu monitoringa ietvaros ņem peldsezonas laikā no 15. maija līdz 15. septembrim, orientējoši vienu reizi mēnesī. Pirmo paraugu ņem aptuveni nedēļu pirms peldsezonas sākuma. Kopumā katrā peldvietā peldsezonā tiek paņemti pieci paraugi. Jāatzīmē, ka Direktīva 2006/7/EK paredz, ka četri ūdens paraugi peldsezonas laikā ir minimāli nepieciešamais apjoms, lai varētu veikt peldvietas ūdens ilglaicīgās kvalitātes novērtējumu. Ūdens paraugi tiek nogādāti laboratorijā mikrobioloģisko analīžu veikšanai. Ņemot ūdens paraugus, paralēli veic peldvietas vizuālu pārbaudi, lai konstatētu netipiskas ūdens krāsas izmaiņas, pārmērīgu zilāļģu savairošanos (t.s. ūdens „ziedēšanu”), ūdens piesārņojumu ar peldošiem atkritumiem, naftas produktiem vai virsmas aktīvām vielām, par ko liecina ilgstoši noturīgas putas. Ūdens paraugus laboratorijā, atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK prasībām, tiek noteikti tikai mikrobioloģiskie rādītāji – *Escherichia coli* (*E.coli* jeb fekālās koliformas) un zarnu enterokoku baktēriju koloniju veidojošo vienību skaits 100 ml ūdens, kas ir mikrobioloģiskā piesārņojuma indikatori un liecina par iespējamo ūdens fekālo piesārņojumu.

MK 10.01.2012. noteikumi Nr. 38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” nosaka prasības informācijas izvietojumam peldvietās. Bez tam ar grozījumiem MK 06.07.2010. noteikumos Nr. 608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” (MK 06.07.2010. noteikumi Nr. 608) Latvijā tika ieviestas ES noteiktās viena parauga informatīvās zīmes, kas peldētājus informē par peldvietas ūdens kvalitātes vērtējumu, ņemot vērā pēdējo četru gadu monitoringa rezultātus (ietverot pēdējo peldsezonu). Vērtējuma gradācija: „izcila”, „laba”, „pietiekama” vai „zema” peldvietas ūdens kvalitāte.

Kopš 2008. gada peldvietu monitorings Latvijā tiek veikts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/7/EK (2006. gada 15. februāris) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu prasībām, kuras Latvijā ir pilnībā ieviestas ar iepriekš minētajiem MK noteikumiem Nr. 608. Direktīvas 2006/7/EK prasībām atbilstošs peldvietu ūdens kvalitātes monitorings Latvijā sākās jau 2008. gadā, bet tikai pēc 2011. gada peldsezonas beigām pirmo reizi bija iespējams veikt peldvietu ilglaicīgās kvalitātes novērtēšanu pēc četru pēdējo peldsezonu ūdens kvalitātes datiem, kā to pieprasa direktīva.

Peldvietas ūdens kvalitātes novērtēšana tiek veikta divos etapos: (1) operatīvais (tūlītējais) novērtējums pēc katras paraugu ņemšanas reizes un (2) peldvietas ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums, ar mērķi apkopot ūdens kvalitātes informāciju, kurā ietverti ūdens kvalitātes rādītāji par četrām peldsezonām, noteikt pastāvīgos riskus, kas pasliktina vai var pasliktināt ūdens kvalitāti un apdraudēt cilvēku veselību.

Veicot operatīvo novērtējumu, tiek vērtēti mikrobioloģisko rādītāju robežlielumu pārsniegumi katrā individuālajā ūdens paraugā, lai pieņemtu lēmumu par peldēšanās aizliegšanu vai neieteikšanu peldēt. Peldvietas ūdens kvalitātes operatīva novērtēšana pamatojas uz ārsta – higiēnista slēdzienu. Direktīva 2006/7/EK neprasa peldūdeņu kvalitātes operatīvu novērtēšanu, tāpēc tiek piemēroti izstrādātie nacionālie kritēriji, lai papildus aizsargātu peldētāju veselību. Aizliegts peldēties, ja *E.coli* skaits ir lielāks par 3000 mikroorganismu šūnām 100 ml ūdens un/vai zarnu enterokoku skaits pārsniedz 500 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens. Peldēšanās nav pieļaujama, ja ūdenī ir vērojama arī pārmērīga zilaļģu savairošanās. Jūras piekrastes ūdeņu peldvietu ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums ir jāveic atbilstoši direktīvas 2006/7/EK un MK noteikumu Nr. 608 prasībām, ņemot vērā četru pēdējo peldsezonu datus un piemērojot statistiskās analīzes kritērijus.

06.07.2010. MK noteikumi Nr. 608 nosaka, ka, veicot ilglaicīgās kvalitātes novērtējumu pēc direktīvas 76/160/EEK kritērijiem, peldvietas ūdens kvalitāte tiek vērtēta viena gada visas peldsezonas laikā kopumā, analizējot visu ņemto ūdens paraugu atbilstību *E.coli* un/vai kopējo koliformu skaita rādītāja robežlielumam un mērķlielumam. Peldvietas ūdens mikrobioloģiskā kvalitāte ir atbilstoša, ja: vismaz 95 % paraugu atbilst robežlieluma prasībām, bet vismaz 80 % paraugu atbilst mērķlieluma prasībām. Neatbilstoša peldvietas ūdens ilglaicīgā kvalitāte liecina, ka peldvietas ūdens kvalitāte var epizodiski pasliktināties, jo ir kaut kādi pastāvīgi nelabvēlīgi faktori, kas to ietekmē.

2016. gadā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Jūrmalā noteiktas šādas publiskās peldvietas Rīgas Jūras līcī: Asari, Bulduri, Dubulti, Dzintari, Jaunķemeri, Kauguri, Lielupe, Majori, Melluži, Pumpuri, Vaivari, kā arī viena peldvieta Lielupē – „Ezeru ielas peldvieta”. Savukārt, 2019. gadā noteiktas šādas peldvietas: Asari, Bulduri, Dubulti, Dzintari, Jaunķemeri, Kauguri, Lielupe, Majori, Melluži, Pumpuri, Vaivari un Lielupes peldvieta „Ezeru ielas peldvieta”.

2019. gada peldsezonā starptautiskā „Zilā karoga” statusu ieguva septiņas peldvietas: Kauguros, Jaunķemeros, Mellužos, Dubultos, Majoros, Dzintaros un Bulduros. Bet 2020. un 2021. gada peldsezonā Jūrmalā nebija nevienas Zilā karoga pludmales. Taču neskatoties uz to, visās pašvaldības peldvietās tika nodrošināta atbilstība augstākajiem tīrības un vides kvalitātes kritērijiem, papildus veicot ūdens kvalitātes monitoringu arī iedzīvotāju un tūristu iecienītajās atpūtas vietās Lielupē un Slokas karjerā, kur valsts peldūdens monitorings netiek veikts.

Valsts un pašvaldības monitoringa ietvaros Jūrmalas pilsētas publisko peldvietu ūdens kvalitāte pārsvarā bijusi izcila un laba. Par 2021. gadu Veselības inspekcija nav sagatavojusi monitoringa datu apkopojumu.

3. tabula. Peldūdens kvalitātes novērtējums pēc valsts un pašvaldības monitoringa rezultātiem

Avots: Veselības inspekcija

Peldvieta	Peldūdens kvalitāte novērojumu gadā*/Zilā karoga pludmale**									
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Asari	L	L	I	I	I	I	I	I	I	L
Bulduri	L	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I
Dubulti	L	I	I	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I
Dzintari	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	L
Jaunķemeri	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I
Kauguri	L	L	L	L	L	L	I	I	I/ZK	I
Lielupe	L	L	I	I	I	I	I	I	I	I
Majori	I/ZK	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I
Melluži	P	L	L	L	I	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I
Pumpuri	L	L	I	I	I	I	I	I	I	I
Vaivari	I	I	I	I	I	I	I	I	L	I
Lielupe, peldvieta Ezeru ielas galā	-	-	-	-	-	-	-	I	I	I

Piezīmes:

*I – izcila peldūdens kvalitāte; L-laba peldūdens kvalitāte; P – pietiekama peldūdens kvalitāte; N – neapmierinoša peldūdens kvalitāte **ZK – piešķirts Zilā Karoga sertifikāts

Ezeru ielas peldvietā peldūdens kvalitātes monitorings uzsākts 2013. gadā. Peldvietā šajā laikā noteikta atbilstoša ūdens kvalitāte, definējot, ka: līdz tiks savākti četri peldsezonu dati, ilglaicīgās kvalitātes novērtējums veikts, balstoties uz ES Direktīvas 76/160/EEC par peldvietu ūdens kvalitāti kritērijiem vienai

peldsezonai. Tādējādi šajā peldvietā tika plānots uzsākt veikt ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējumu tikai ar 2016. gadu, ņemot vērā četru pēdējo peldsezonu datus un piemērojot statistiskās analīzes kritērijus.

Jūrmalā jaunākā oficiāla peldvieta ir – “Lielupes peldvieta “Priedaine””, kur peldvietas ūdens monitorings uzsākts tikai 2021.gada peldsezonā, un rezultāti bijuši izcili vai labi. 2020.gada peldsezonā ūdens kvalitātes pārbaudes organizēja pašvaldība.

Secinājumi:

- Peldvietu ūdens kvalitāte pakāpeniski uzlabojas, ko lielā mērā ietekmē atbilstoša to apsaimniekošana un plānošanas dokumentā paredzēto pasākumu peldvietu infrastruktūras izveidei un uzturēšanai īstenošana.
- Peldvietu infrastruktūras attīstīšana Lielupē organizē un sakārto tās izmantošanu rekreācijā, palielina drošību un mazina antropogēno ietekmi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

5.4. PELDVIETAS AR ZILĀ KAROGA SERTIFIKĀTU

Zilais Karogs ir pasaules populārākais tūrisma ekosertifikāts, kas tiek plaši atpazīts gan iedzīvotāju, gan pašvaldību un vides institūciju vidū. Tas tiek piešķirts trijās kategorijās – Zilais Karogs peldvietām, Zilais Karogs jahtu ostām, kā arī Zilais karogs individuālajām jahtām.

Zilā Karoga peldvietai ir jāatbilst 33 kritērijiem, kas sadalīti četrās grupās – vides izglītība un informācija, ūdens kvalitāte, apsaimniekošana un serviss, drošība. Kritēriju ieviešana peldvietām nodrošina pilnvērtīgu metodoloģiju peldvietu apsaimniekošanai, kurā ir ņemti vērā visi vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības faktori, un pievērsta liela uzmanība vides kvalitātes uzturēšanai un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanai. Iesaistoties kampaņā, pašvaldības apņemas īstenot arī plašākas vides informācijas un izglītības iniciatīvas.

2019. gadā Zilā Karoga peldvietas statuss Jūrmalas pilsētā piešķirts Bulduru, Dzintaru, Majoru, Dubultu un Jaunķemeru peldvietām. Kauguru peldvietai 2016. gada sezonā piešķirts Nacionālais peldvietu kvalitātes sertifikāts, kas apliecina vairāku Zilā karoga programmas kritēriju izpildi un labu peldūdēns kvalitāti.

Spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar 2016. gada grozījumiem) darbības laikā būtiski ir pieaudzis to publisko pludmaļu skaits, kuru vides kvalitāte, t.sk. peldūdeņu kvalitāte atbilst noteiktajām prasībām, lai iegūtu Zilā Karoga sertifikātu. Ja 2010.-2012. gadā tādas bija tikai divas pludmales, 2013.-2014. gadā – četras, 2015.-2016. gadā – piecas, bet 2019. gadā septiņas. Bet 2020. un 2021. gada peldsezonā Jūrmalā nebija nevienas Zilā karoga pludmales, jo paaugstināto izmaksu dēļ pašvaldība no programmas nolēma izstāties.

5.5. JAHTU OSTU ATBILSTĪBA ZILĀ KAROGA SERTIFIKĀTAM

Jūrmalā darbojas deviņi jahtklubi: Stirnu raga jahtklubs, jahtklubs „Uzvara”, „Latvijas Jahtklubs”, jahtklubs „Porto marine”, Latvijas motor jahtklubs „Vikings”, Priedaines jahtklubs, jahtklubs „Concept”, Jūrmalas Zaļais Jahtklubs un ostas jahtklubs „Jūrmala”. Jahtklubos ir izveidota pamata infrastruktūra – piestātnes, slipi, elektrība, apsardze, remonts, kuģošanas līdzekļu glabāšana u.c.

Ostas attīstības programma 2015.-2022. gadam apstiprināta ar Jūrmalas ostas pārvaldes valdes sēdes 30.04.2015. lēmumu Nr. 2/9/15, Jūrmalas pilsētas domes 12.11.2015. lēmumu Nr. 443 „Par Jūrmalas ostas attīstības programmas 2015.-2022. gadam apstiprināšanu” un akceptēta Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 30.06.2016. sēdē.

2017., 2018. un 2019. gadā Zilā Karoga sertifikāts tika piešķirts jahtklubam „Jūrmala”. Lai to iegūtu:

- 1) jahtu ostā ir izvietoti konteineri pārstrādājamo atkritumu veidu savākšanai;
- 2) nodrošināta iespēja nodot klāja, tualetu tvertņu ūdeņus.
- 3) nodrošinātas atbilstošas un tīras sanitārās labierīcības;
- 4) izvietots atbilstošs un labi pamanāms dzīvības glābšanas, pirmās palīdzības un ugunsdzēsības aprīkojums;
- 5) pie piestātnēm ir elektrība un ūdens;

6) infrastruktūra nodrošina cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pietiekamu pieeju jahtu ostai.

5.6. HIDROLOĢISKĀ STĀVOKĻA IZMAIŅAS

Teritorijas hidroloģisko stāvokli jeb apstākļus raksturo virszemes un pazemes notece, kas savukārt atkarīga no teritorijas saposmējuma, tās ģeoloģiskās uzbūves, virszemes ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kā arī meliorācijas sistēmu esamības un to darbības efektivitātes.

Jūrmalas pilsētas teritorija atrodas piejūras līdzenumā un tās virszemes un pazemes notece ir dabīgi vāja, kas veicina teritoriju pārpurvošanos, kā arī palielina plūdu draudus ūdenstecēs. Plūdu draudus Lielupē būtiski palielina ar vējuzplūdiem saistīta jūras ūdens līmeņa paaugstināšanās, kas apgrūtina Lielupes ūdeņu noplūdi jūrā un nereti pie lielām vētrām vērojama jūras ūdens ieplūšana Lielupē. Lielupes upju baseinu apgabalā plūdu riskam pakļautās teritorijas atrodas upju palienēs, savukārt Lielupes lejteces un Babītes ezera ūdens līmeņa režīms ir ievērojami atkarīgs no jūras līmeņa svārstībām, kā arī no vējuzplūdiem un vējatplūdiem. Plūdu līmeņi tiek novēroti ziemas vidū vai vēlā rudenī vētru laikā, kad ziemeļrietumu virziena vēji izraisa uzplūdus Rīgas jūras līcī.

5.6.1. Plūdu riska vērtējums

Plūdi – parasti ar ūdeni neklātas sauszemes īslaicīga applūšana ar ūdeni, t.sk. vētras radīto jūras ūdens uzplūdu piekrastes teritorijās vai palu vai ilgstošu lietavu izraisītas straujas ūdens līmeņa celšanās dēļ.

Plūdu rezultātā tiek apdraudēta vide, iedzīvotāju drošība, satiksmes, sakaru un elektroapgādes infrastruktūras darbība, medicīnas pakalpojumu pieejamība, atkritumu apsaimniekošana, industriālo iekārtu darbība, rodas zaudējumi lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, mežiem un aizsargājamām teritorijām. Tāpēc plūdu riskam pakļauto teritoriju apzināšana un pasākumu plūdu pārvaldībai īstenošana ir būtiska ne vien, lai pasargātu cilvēku dzīvības un cilvēku radīto saimniecisko vidi, bet arī no dabas resursu racionālas apsaimniekošanas un vides daudzveidības saglabāšanas viedokļa. Savukārt, stihiska pretplūdu pasākumu veikšana, bez iepriekšējas kompleksas un detālas izpētes var radīt papildu plūdu riskus, it īpaši pretplūdu pasākumu īstenošanas platībām pieguļošajās teritorijās.

Lai mazinātu plūdu risku un to izraisītās negatīvās sekas, ir nepieciešams sistēmiski veikt plūdu riska pārvaldību applūstošajās un plūdu riskam pakļautajās teritorijās. Tādēļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (turpmāk – Plūdu direktīva 2007/60/EK) uzdod dalībvalstīm veikt plūdu riska sākotnējo novērtējumu, pamatojoties uz to noteikt plūdu apdraudētās teritorijas katrā upju baseinu apgabalā un šīm teritorijām sagatavot iespējamo plūdu postījumu kartes un plūdu riska kartes, kā arī plūdu riska pārvaldības plānus. Savukārt Ūdens apsaimniekošanas likums, kurā ir pārņemtas Plūdu Direktīvas 2007/60/EK prasības, nosaka, ka upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības plānu izstrādē ir integrēti upju baseinu apsaimniekošanas pasākumi. Plūdu riska sākotnējais izvērtējums apstiprināts ar MK 20.12.2007. rīkojumu Nr. 830 „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālā programma 2008.-2015. gadam”.

2016. gadā ir apstiprināts un stājies spēkā Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021. gadam.

Lielupes upju baseinu apgabalā Jūrmalas pilsētas teritorijā tiek izdalītas šādas applūstošās un applūšanas riska teritorijas:

- palieņu teritorijas, kas ir upes vai ezera ielejas daļa, kura applūst plūdu gadījumā;
- jūras uzplūdu apdraudētās teritorijas, kur stipru vēju laikā ieplūst jūras ūdeņi, kā arī jūras krastu erozija un applūšana.

Applūstošās teritorijas Jūrmalas pilsētā noteiktas atbilstoši MK 03.06.2008. noteikumu Nr. 406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” (turpmāk tekstā – MK 03.06.2008. noteikumi Nr. 406) 9. punkta nosacījumiem spēkā esošā teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros – 2009. gada aprīlī, apsekojot upju un ezeru palienes dabā.

Applūstošās teritorijas noteikšanai dabā konstatētas šādas MK 03.06.2008. noteikumi Nr. 406 norādītās applūstošās teritorijas pazīmes:

- attekas un vecupes;
- atlikuši applūduma fragmenti, lāmas un peļķes, augsnes pārmitrums;
- mitrumu mīloši augi un palienēm tipiskas augu sabiedrības. Visraksturīgākās augu sugas ir parastā niedre un melnalksnis, kā arī grīšļu sugas, parastā vīgrieze, dižzirdzene, balderiāns, zeltainā gundega, ložņu gundega, smaržīgā mārsmilga u.c., kas veido palienēm raksturīgās slapjo un mitro pļavu augu sabiedrības. Palieņu mikroreljefā konstatējamas mainīga mitruma apstākļiem pielāgojušās augu sabiedrības, ko veido zilganā molīnija, zilganā seslērīja, parastā čūskmēlīte u.c. un ir sastopamas arī sauso pļavu augu sabiedrības, ko veido šaurlapu skarene, lielziedu vīgrieze, sarkanā auzene u.c. augu sugas;
- aluviālas augsnes, veicot vizuālu teritorijas apsekošanu;
- sanesu materiāls: smiltis, dūņas, ūdensaugu atliekas. Šī pazīme iezīmē arī ekstremālu plūdu robežas. Veicot teritorijas apsekojumu 2009. gada vēl joprojām daudzviet dabā bija konstatējamas arī 2005. gada un 2007. gada vētras radīto vējuzplūdu atstātās sanesas;
- izteikta robeža reljefā, dambis, valnis, uzbērums.

Apsekojuma gaitā, lai precizētu applūstošās teritorijas mazdārziņos, apbūvētās vai daļēji pārveidotās vietās palienē, veikta arī vietējo iedzīvotāju aptauja.

Applūstošās teritorijas aizņem Lielupes palieni pie Slokas, palieņu pļavas pie Krastciema, starp Valteriem un Druvciem, pie Jaundubultiem, no Majoriem līdz Bulduriem, pie Priedaines un pirms Lielupes ietekas jūrā pie Bulļuciema, nelielas joslas (dažu metru platumā) Lielupes krasta nogāzēs. Vietās, kur Lielupes krastā ir izveidoti stiprinājumi erozijas novēršanai (piemēram, Dubultos – Majoros, Druvciemā) vai piestātņu krasta nostiprinājumi (piemēram, Slokā, Lielupes ostā, Lielupē – Stirnurgā), kas robežojas ar Lielupes ūdens līmeni, applūstošās teritorijas robeža ir līnija, kas iet pa vertikālā nostiprinājuma iekšējo malu (Lielupes pusē), bet vietās, kur upes ūdens parastos apstākļos nerasniedz nostiprinājumu, applūstošā teritorija ir josla starp ūdens līniju un nostiprinājuma iekšējo malu.

Applūstošās teritorijas ir arī Slokas ezera, Vecslocenes un Vēršupītes palienes, kas, izņemot Veslocenes lejteci, atrodas Ķemeru nacionālā parka teritorijā.

Jūrmalas pilsētas teritorijā uzplūdi no jūras rada lielāku ūdens līmeni lejtecē, bet pali – augštecē. Lielupes labajā krastā atrodas augstas kāpas, tādēļ tajā ir relatīvi maz applūstošu teritoriju. Kreisajā krastā, kur atrodas lielākā daļa Jūrmalas teritorijas, ir daudz palieņu pļavu, kuras lielākoties nav apbūvētas. Taču ir daudzi rajoni, kuros privātmājas būvētas zemākos apvidos, kuros ir liels plūdu apdraudējums, īpaši izceļamas ir Lielupei tuvās Vikingu, Matrožu, Ganu, Zvejas, Palienes, Viesītes, Saulgriežu, Rītupes, Prāmju un Linu ielas.

Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016.-2021. gadam Jūrmalas pilsētas teritorija ir noteikta kā valsts nozīmes plūdu riska teritorija.

Jūrmalas pilsētas teritorija ir pakļauta plūdu riskam, ko izraisa gan vējuzplūdi no Rīgas līča, gan arī pavasara pali. Rietumu vējš izraisa ūdens pieplūdi Rīgas līcī no Baltijas jūras caur Irbes šaurumu. Vēja virziena izmaiņu rezultātā no DR uz ZR ūdens līmenis Rīgas līcī turpina paaugstināties. Ūdens masas ar vēja spiedienu tiek dzītas uz dienvidiem un tālāk pa upēm uz augšu, appludinot upju tuvumā esošās zemākās teritorijas, t.sk. Lielupes palienes pilsētas teritorijā. Saskaņā ar LVĢMC novērojumu datiem, vislielākais vējuzplūdu skaits ir novērots ziemas periodā (novembris – janvāris), īpaši janvārī. Ņemot vērā to, ka palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 1,16 m LAS (1,00 m BS), var secināt, ka Jūrmalas pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību. Pēc Slokas novērojumu stacijas datiem, pēdējos 10 gados vējuzplūdu laikā Lielupes paliene applūda trīs reizes. 2005. gada janvārī Lielupē pie Slokas tika novērots ūdens līmenis ar 5 % varbūtību (1,89 m LAS), bet 2007. gada janvārī ūdens līmenis ir bijis vēl 3 cm augstāks (1,92 m LAS). Savukārt ūdens līmenis augstāks par 1,00 m LAS Lielupes grīvā pēdējo 10 gadu laikā tika novērots katru gadu, bet 2005., 2007. un 2015. gadā ūdens līmenis pārsniedza pat 2 m atzīmi. Pēdējo 10 gadu laikā pavasara plūdus ūdens līmenis Lielupē pie Slokas ir pārsniedzis kritisko atzīmi vienu reizi. 2010. gadā tika novēroti plūdi ar atkārtotās biežumu reizi trijos gados (1,46 m LAS) jeb plūdi ar 30 % varbūtību.

Plūdu apdraudētās teritorijas platība Jūrmalā pavasara plūdus un jūras vējuzplūdus, atkarībā no plūdu varbūtībām:

- 2,44 km² applūstošas teritorijas pavasara plūdus un 4,99 km² jūras vējuzplūdus ar lielu varbūtību (10 % vai reizi 10 gados);
- 4,35 km² applūstošas teritorijas pavasara plūdus un 11,47 km² jūras vējuzplūdus ar vidēju varbūtību (1% vai reizi 100 gados);
- 5,09 km² applūstošas teritorijas pavasara plūdus un 13,62 km² jūras vējuzplūdus ar mazu varbūtību (0,5 % vai reizi 200 gados).

Plūdu riska pārvaldības plānā konstatēts, ka Jūrmalas pilsētā iedzīvotājiem un infrastruktūrai lielāku apdraudējumu rada jūras vējuzplūdi.

Lielupes upju baseina apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021. gadam paredz vairākus preventīvus, gatavības un aizsardzības pasākumus, lai samazinātu ar plūdiem saistīto nelabvēlīgo ietekmi:

- Lielupes gultnes no grīvas līdz dzelzeļa tiltam pārtīrīšana no smilšu sanešiem (atbildīgā institūcija Jūrmalas pilsētas dome, Jūrmalas ostas pārvalde);
- Lielupes kreisā krasta (posmā no stacijas Dzintari līdz stacijai Dubulti) nostiprinājuma pārbūve (atbildīgā institūcija Jūrmalas pilsētas dome);
- Varkaļu kanāla slūžu pārbūve (atbildīgās institūcijas – Babītes novada pašvaldība, Jūrmalas pilsētas dome);
- Vienotas starpresoru hidroloģisko datu sistēmas attīstība, uzlabojot LVĢMC un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārraudzībā esošās datu sistēmas;
- AS „Latvenergo”, ostu pārvalžu un pašvaldību sadarbību informācijas apmaiņā (atbildīgās institūcijas – LVĢMC, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, AS „Latvenergo”, Ostu pārvaldes, pašvaldības).

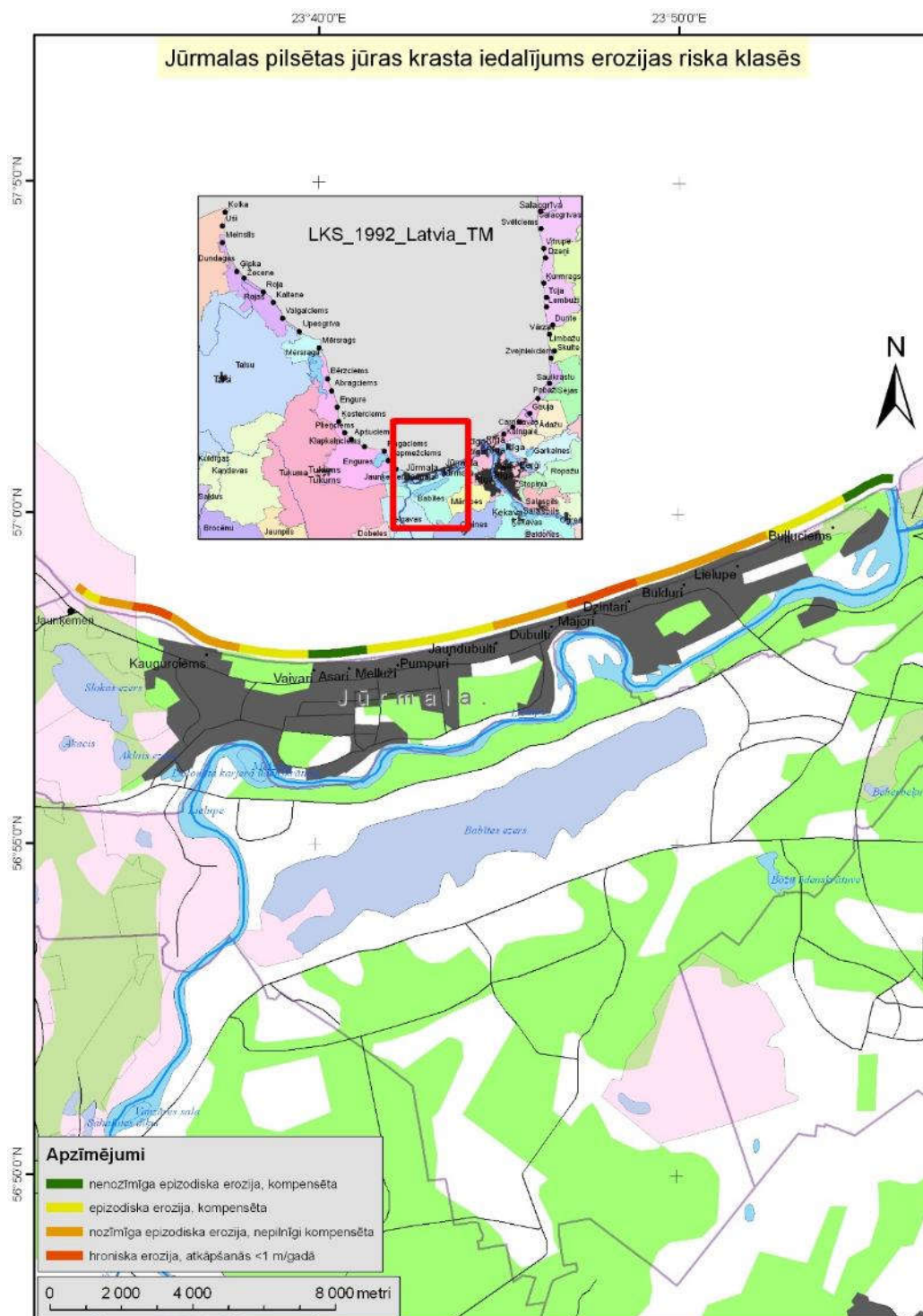
Līdzšinējā plānošanas periodā veikta izpēte un Lielupes lejtecē plūsmas matemātiskā modelēšana projekta „Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta „Lielupe” un rekomendāciju izstrāde plūdu riska samazināšanai un teritorijas aizsardzībai” (2012. gads PAIC). Pētījumā tika veikta hidrometeoroloģisko datu analīze un Lielupes lejtecē hidrodinamiskā modeļa izveide. Modelī tika iebūvēti pretplūdu aizsardzības pasākumi, modelēti hidrometeoroloģiskajiem un pretplūdu aizsardzības pasākumiem atbilstoši Jūrmalas pilsētas applūšanas scenāriji, kā arī noteiktas applūstošo teritoriju ar noteiktu applūšanas varbūtību robežas. Veikta plūdu ietekmes analīze un izstrādāti ieteikumi Jūrmalas pilsētas teritorijas aizsardzībai no vējuzplūdu un pavasara palu izraisīta applūduma.

Tāpat Jūrmalas pilsētā ir novērtēti vējuzplūdu un krasta erozijas draudi 2014. gadā izstrādātā metodiskā materiāla „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai” sagatavošanas ietvaros.

Šajās vadlīnijās izdalītas piecas klases, kuras katra raksturo atšķirīgu erozijas riska pakāpi/līmeni. Tomēr, piemērojot šo klasificējumu, jāņem vērā, ka starp faktoriem, kuri izvērtēti klasifikācijas procesā un prognožu izstrādē, nav izvērtēti tādi nozīmīgi aspekti kā garkrasta sanešu plūsma un krasta, t.sk. pamatkrasta ģeoloģiskā uzbūve un to veidojošo iežu litoloģiskais sastāvs.

Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā, labiekārtojot pludmales, uzmanība tiek pievērsta iespējamajiem erozijas riskiem, izvēloties risinājumus, kas erozijas draudus mazina. Tai skaitā tiek veikta smilšu piebēršana un kārkļu stādījumu izveidošana Kauguru pludmalē, kas ir viena no apdraudētākajām Jūrmalas pludmalēm un noslogotākajā pludmales daļā Majoros.

Ziņojumā „Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta „Lielupe” un rekomendāciju izstrāde plūdu riska samazināšanai un teritorijas aizsardzībai” izstrādātas rekomendācijas plūdu seku mazināšanai.

1. attēls. Jūrmalas pilsētas jūras krasta iedalījums erozijas riska klasēs

Avots: Metodiskais materiāls „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai” (2014)

Pretplūdu aizsardzības inženiertehniskie risinājumi balstīti uz modelētajiem jūras uzplūdu un pavasara palu izraisītajiem applūduma riskiem. Risinājumi sagatavoti nākotnes scenārijam ar plūdu atkārtotības varbūtību $p=1\%$ jeb 1 reizi 100 gados. Galvenā uzmanība vērsta uz esošo ielu pārbūvi, nodrošinot tās arī ar dambja funkciju, kā arī jauno ielu – dambju būvniecību, esošo un jaunu krasta stiprinājumu izbūvi, caurteku – regulatoru izveidošanu. Rekomendēts izbūvēt:

- 1) esoša iela – dambis, 4878 m. Nepieciešama jau šobrīd pastāvošas ielas pārbūve par aizsargdambi, t.sk. paaugstināšana;
- 2) jauna iela – dambis, 5182 m. Plānota jaunas ielas izbūve ar aizsargdambja funkciju;

- 3) jauns dambis, 15905m. Nepieciešama jauna dambja būvniecība;
- 4) esošs krasta stiprinājums – dambis, 3444 m. Nepieciešama jau šobrīd pastāvošu krasta stiprinājumu rekonstrukcija par aizsargdambi, t.sk. paaugstināšana.
- 5) caurteka-regulators, gab. 29. Ūdens līmeņu regulēšanas būve uz mazām ūdenstecēm (tādām, kuru aprēķina maksimālo caurplūdumu iespējam novadīt caur standarta caurtekām). Caurtekas pārsvarā būtu atvērtas, bet īslaicīgi jānoslēdz vējuzplūdu vai pavasara palu laikā, tādējādi pasargājot attiecīgas teritorijas pret applūšanu.

Ziņojumā konstatēts, ka Jūrmalā nav nepieciešama dzelzceļa uzbērums paaugstināšana, kas varētu būt tehniski vissarežģītākā.

Pētījuma gaitā tika identificētas vēl divas problēmas, kas varētu būt aktuālas plūdu risku pārvaldībai Lielupes lejtece:

- 1) Pavasara palu laikā ūdens nokļūšanu jūrā būtiski ietekmē gultnes sašaurinājums un paseklinājums starp Buļļupi un Lielupes grīvu. Šī posma padziļināšana varētu dot nozīmīgu situācijas uzlabojumu. Tomēr, atšķirībā no stacionārām inženiertehniskām būvēm, gultnes padziļināšana prasa papildus izvērtēt dziļumu uzturēšanas un iespējamās krastu nostiprināšanas problēmas. Jautājums ir saistīts arī ar nenoteiktību Jūrmalas ostas darbības režīmā un hipotētiskajos navigācijas kanāla pretpiesērēšanas risinājumos.
- 2) Scenāriju izveide parādīja, ka tuvajā nākotnē iespējams zemas varbūtības plūdu (1 %) caurplūdumu nozīmīgs pieaugums, salīdzinājuma ar mūsdienām. Tā, palu 1 % ūdenslīmeņi pie Kalnciema tilta var sasniegt 3,25 m līdžšinējo 2,75 m vieta. Tas tieši neapdraud Jūrmalas pilsētu, bet iespējams, ka prasa pārlūkot Lielupes lejteces kopējo pretplūdu aizsardzības sistēmu.

Jūrmalas pilsētas pašvaldība, ņemot vērā arī Ziņojumā ietverto informāciju un rekomendācijas 11.05.2011. pieņēmusi lēmumu Nr. 201 „Par pretplūdu pasākumu nodrošināšanu”.

Jūrmalas pašvaldība ar saviem līdzekļiem veic ikgadējus (vienu reizi gadā/pavasārī) padziļināšanas darbus Lielupes grīvā. Šis pasākums ir ar būtisku pozitīvu ietekmi: kuģošanas sezonas laikā, arī skatoties viena gada griezumā, upes dziļums neaizsērē un spēj pildīt savu funkciju līdz kārtējiem pavasara padziļināšanas darbiem, tādējādi tiek mazināts arī palu izraisīto plūdu risks.

5.6.2. Meliorācijas sistēmu uzturēšana/pilnveidošana

Pilsētas meliorācijas būves sadalītas 28 meliorācijas sistēmās, kuru saraksts ir apstiprināts ar Jūrmalas pilsētas domes 13.11.2014. lēmumu Nr. 503 „Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības meliorācijas sistēmu uzskaiti”. Savukārt 17.02.2011. dome pieņēmusi lēmumu Nr. 94 „Par meliorācijas un lietus ūdens kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu”.

Pamatojoties uz noslēgto pilnvarojuma līgumu par nekustamo īpašumu apsaimniekošanu, PSIA „Jūrmalas ūdens” apsaimnieko Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošās meliorācijas (notekgrāvji un caurtekas) sistēmas saskaņā ar meliorācijas shēmu un lietus ūdens kanalizācijas (akas, gūlijas un cauruļvadus).

Jūrmalas pilsētas meliorācijas sistēmas ir ierīkotas pārsvarā pagājušajā gadsimtā un to uzturēšanu un remontu apgrūtina tas, ka nav pieejamas precīzi dati par tām. Pašvaldība veic pakāpenisku meliorācijas sistēmu kartēšanu – tehnisko apsekošanu.

5.7. DABAS RESURSI

Jūrmalas pilsēta ir bagāta ar dabas resursiem, kuri nodrošina tās kā kūrorta pilsētas, statusu un vērtību. Jūrmalas pilsēta vēsturiski veidojusies un attīstās kā kūrorta un rekreācijas pilsēta, kurā pieejama dabiska un kvalitatīva vide, veselības uzlabošanas pakalpojumi, tūrisma aktivitātes un kvalitatīvs kultūras norišu piedāvājums. Daudzveidīgie ūdens resursi pilsētas teritorijā un tās atrašanās Baltijas jūras piekrastē ir viens no būtiskākajiem kurortoloģijas pakalpojumu un tūrisma attīstības priekšnosacījumiem pilsētā. Tie ir:

- klimatiskie apstākļi (svaigs gaiss un piejūras klimats);
- meži un ar mežu apaugušas kāpas, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un biotopi;

- Rīgas jūras līcis, tā pludmale (dzelteno smilšu pludmale, Zilā Karoga peldvietas, izcila un laba peldūdēns kvalitāte);
- pilsētas virszemes ūdensobjekti un to piekrastes (Lielupe, purva ezeri, Slokas karjers u.c.);
- zemes dzīļu resursi, tai skaitā dabiskās kūdras un sapropeļa atradnes (dziednieciskās dūņas tiek iegūtas Slokas purva karjeros un izmantotas ārstniecības un skaistumkopšanas iestādēs), būvniecības smilts, dolomīts;
- pazemes minerālūdeņi (minerālūdeņi izplūst gan kā dabīgi avoti, piemēram, avots „Ķīrzaciņa”), gan tiek iegūti urbumos (kūrortu rehabilitācijas centros). Atbilstoši LVĢMC datu bāzes „Urbumi” informācijai, Jūrmalā pazemes ūdeņu ieguvei ir ierīkoti 33 minerālūdeņu (iesāļūdens, sāļūdens un sālsūdens) urbumi.

5.7.1. Zemes dzīļu resursi

Ģeoloģiskā uzbūve un zemes dzīļu resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekšnosacījums. Zemes dzīļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķidrie derīgie izrakteņi, zemes dzīļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Jūrmalas pilsētas, tāpat kā visa Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ziemeļrietumu daļā. Tās ģeoloģiskajai uzbūvei raksturīgi divi pēc iežu sastāva, vecuma un attīstības vēstures krasi atšķirīgi uzbūves elementi: Kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega.

Kristālisko pamatklintāju veido pirmsplatformas attīstības stadijā stipri dislocēti dažāda sastāva un vecuma metamorfie ieži. Jūrmalas pilsētas teritorijā tie atrodas vairāk kā 1000 m dziļumā. Ar kristālisko pamatklintāju saistīti potenciālie ģeotermālie resursi (paaugstināta iežu un pazemes ūdeņu temperatūra), kuru iespējams izmantot kā alternatīvās enerģijas avotu.

Nogulumiežu segas aptuvenais biezums Jūrmalas pilsētas teritorijā pārsniedz 1000 m. Nogulumiežu segu veido divi būtiski atšķirīgi ģeoloģiskie elementi – pirmskvartāra nogulumi un kvartāra nogulumi.

Pirmskvartāra nogulumus Jūrmalas pilsētas teritorijā veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumieži, savukārt kvartāra nogulumus veido galvenokārt dažādu Baltijas jūras attīstības stadiju smilšainie nogulumi, reljefa pazeminājumos nereti pārmitros apstākļos veidojas kūdra.

Pilsētas teritorijas derīgo izrakteņu atradņu izmantošanas kontrole ir Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes pārziņā.

No Jūrmalā pieejamiem dabas resursiem reāli tiek iegūti galvenokārt pazemes ūdeņi un ārstniecības dūņas. LVĢMC Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ir iekļautas četras derīgo izrakteņu atradnes: trīs Slokā dolomīta ieguvei un viena smilts ieguvei Lielupes gultnē, taču tās netiek izmantotas.

Kā nozīmīgākās zemes dzīļu bagātības Jūrmalas pilsētas teritorijā jāmin daudzveidīgi balneoloģiskie resursi, kurus veido pēc ģenēzes un sastāva atšķirīgi minerālūdeņi un ārstnieciskās dūņas.

5.7.2. Minerālūdens ieguve

Minerālūdens krājumi akceptēti trīs ar sērūdeņradi bagāto sulfātu iesāļūdens atradnēm:

- 1) 713030 Ķemeri (Jaunķemeri);
- 2) 713020 Ķemeri, Lūžņu grāvis;
- 3) 713022 Ķemeri, Parka avots.

12 atradnēs akceptēti hlorīdu sāļūdens krājumi:

- 1) 713072 Bulduri;
- 2) 713062 Dzintari, Baltija 2;
- 3) 713061 Dzintari, Bērzaunes iela;
- 4) 713060 Dzintari sanatorija;
- 5) 713050 Jaundubulti 1;
- 6) 713032 Jaunķemeri;
- 7) 713034 Jaunķemeri, Dzintarkrasts;
- 8) 713024 Ķemeri 1;

- 9) 713055 Majori;
- 10) 713056 Majori 1;
- 11) 713080 Rīgas Jūrmala (Lielupe);
- 12) 713040 Vaivari 1.

Hlorīdu sālsūdens krājumi akceptēti sešās atradnēs:

- 1) 713074 Bulduri 2;
- 2) 713063 Dzintari, Baltija 3;
- 3) 713033 Jaunķemeri 1;
- 4) 713025 Ķemeri 2;
- 5) 713057 Majori 2;
- 6) 713042 Vaivari 3.

Saskaņā ar Derīgo izrakteņu krājumu bilancē ietverto informāciju, ar sērūdeņradi bagātā sulfātu iesālūdens ieguve 2018. gadā veikta divos urbumos atradnē „Ķemeri” (Jaunķemeri). Ieguvi veic SIA „Sanare – KRC Jaunķemeri” un SIA „Jantarnij bereg”.

Hlorīdu sāļūdens ieguve tiek veikta divās atradnēs – „Jaunķemeri”, Dzintarkrasts (713034), sanatorijs „Jantarnij bereg” un „Vaivari 1” (713040), VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari””.

Hlorīdu sālsūdens ieguve tiek veikta vienā atradnē „Jaunķemeri 1” (713033), kur ieguvi veic SIA „SANARE – KRC JAUNĶEMERI”.

Dziedniecības dūņu krājumi atrodas Slokas purvā. Atradnes „Sloka” (atrodas 16. meža kvartāla Ķemeru Nacionālais parka teritorijā) krājumu izpēti ir veikta 1981. gadā. Tās ģeoloģiskie dziedniecības dūņu krājumi – 842 000 m³. Dziedniecības dūņu ieguvi atradnē „Slokas purvs” veic SIA „Sanare – KRC Jaunķemeri”.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pašlaik tiek izmantota ļoti neliela daļa no pieejamajiem minerālūdens un dūņu resursiem.

5.7.3. Dzeramā ūdens apgāde

Jūrmalas pilsētā dzeramo ūdeni centralizētajai ūdensapgādei pilnībā nodrošina no pazemes ūdeņiem, kas ir droši aizsargāti no virszemes piesārņojuma. Ūdens ieguvei tiek izmantots Devona sistēmas Arukilas-Gaujas ūdens horizontu komplekss. Dzeramā ūdens apgādi nodrošina PSIA „Jūrmalas ūdens”.

Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvā stāvokļa un ķīmiskās kvalitātes vērtējums ir veikts Lielupes upes baseina apgabala apsaimniekošanas plāna sagatavošanas procesā, izmantojot ilggadīgos datus par pazemes ūdeņu līmeņiem un kvalitātes datus atbilstoši dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām pazemes ūdeņu atradnēs Lielupes baseina apgabalā, tostarp, Jūrmalā.

Pazemes ūdeņu galvenās kvantitatīvās izmaiņas Jūrmalā ir notikušas kopš 20. gs. 70. gadiem, kad Lielrīgas reģionā Rīgas, Jūrmalas, Jelgavas, Ogres un citu ūdensgūtnu mijiedarbības rezultātā Arukilas-Amatas kompleksos izveidojās depresijas piltuve, ko noteica pārmērīga ūdens ieguve reģionā. Kopš 1991. gada, samazinoties ūdens patēriņam un ieguves apjomiem, notiek artēzisko ūdeņu līmeņu atjaunošanās. Pašlaik Jūrmalā Dzintaros, Kauguros, Jaundubultos, Ķemeru un Vaivaru ir novērotas lokālas depresijas piltuves ūdensgūtnu aptveres zonās, taču to platība un ūdens līmeņu pazeminājumi ir nelieli.

Dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu atbilstība dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma prasībām ir atbilstoša, izņemot paaugstinātu dzelzs un sulfātu saturam, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Jūrmalas ūdensgūtnēs izmantojamā pazemes ūdens dzelzs saturs ir 0,25-2,4 mg/l, sulfātu saturs – 472 mg/l. Jūrmalas ūdenssaimniecības attīstības projektā tiek ieviesti pasākumi patērētājiem piegādātā dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai.

Atbilstoši Lielupes upes baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertajam novērtējumam, pazemes ūdensobjekta D4 kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte ir laba.

Informācija par gruntsūdeņu stāvokli pilsētā nav pieejama. Taču, ievērojot kvartāra ūdens horizonta neaizsargātību pret virszemes piesārņojumu, piesārņojuma noplūdes gadījumā ir iespējamas.

Kopā Jūrmalā dzeramā ūdens krājumi akceptēti piecās atradnēs:

- 614700 Jaundubulti, sulfātu saldūdens;
- 612300 Kauguri sulfātu saldūdens;
- 611511 Akvaparks (Jūrmala) saldūdens;
- 611509 Viestura iela (Jūrmala) sulfātu saldūdens;
- 611500 Dzintari sulfātu saldūdens.

Tomēr tikai atradnē „Akvaparks” iegūstamais ūdens atbilst saldūdens kvalitātei, pārējās ir konstatēta dzelzs un sulfātu koncentrācija, kas pārsniedz dzeramā ūdens kvalitātes prasībās noteikto robežvērtību. Dzelzs koncentrācija normatīvajos aktos noteikto robežvērtību dzeramajam ūdenim pārsniedz visās atradnēs.

Ūdens ieguve pilsētā tiek nodrošināta no vairākām ūdensgūtnēm: Kauguru, Jaundubultu, Dzintaru, Ķemeru un Priedaines. Pilsētā atrodas arī vairākas decentralizētas akas, kuras ir izvietotas Jaunkēmeros, Vaivaros un Lielupē. Ūdens sagatavošana pirms padošanas tīklā notiek Ķemeru, Kauguru, Jaundubultu un Dzintaru ūSI. Lai samazinātu artēziskajos urbumos iegūtā ūdens dzelzs un mangāna saturu, visās minētajās ūSI notiek aerācija un filtrācija spiedtvertnēs.

Kauguru ūSI ir izbūvētas no jauna 2006. gadā, bet Dzintaru un Jaundubultu ūSI ir pārbūvētas. Ūdens patēriņa izlīdzināšanai, ugunsdzēsības un rezerves krājumu nodrošināšanai pilsētā ir izvietoti vairāki ūdens rezervuāri.

Ūdens kvalitāte pilsētā būtiski uzlabojās pēc atdzelžošanas staciju izbūves Kauguros un pārbūves Dzintaros un Jaundubultos. Uztādītās nanofiltrācijas iekārtas novērš sulfātu, kalcija un magnija jonu paaugstināto saturu dzeramajā ūdenī un padara ūdeni mīkstāku.

5.8. KULTŪRVĒSTURISKĀ VIDE

UNESCO Vispārējā deklarācijā uzsvērts, ka kultūras daudzveidība līdzās bioloģiskajai daudzveidībai ir cilvēces kopējais mantojums. Savukārt UNESCO konvencijā par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību nosauktas galvenās kultūras mantojuma sastāvdaļas:

- pieminekļi – arhitektūras darbi, monumentāli gleznojumi un skulptūras, arheoloģiskie elementi vai struktūras, uzraksti, alu mājokļi un pazīmju kombinācijas, kurām ir izcila vēstures, mākslas vai zinātnes vērtība;
- ansambļi/celtņu grupas, kam arhitektūras, vienotības vai atrašanās vietas dēļ ir izcila vērtība no zinātnes, vēstures vai mākslas viedokļa;
- ievērojamas vietas – cilvēku veidotas vai cilvēka un dabas mijiedarbībā veidojušās teritorijas, t.sk. arheoloģiskas nozīmes vietas, kurām piemīt izcila vēsturiskā, estētiskā, etnogrāfiskā vai antropoloģiskā vērtība.

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaita ziņā Jūrmala ir viena no bagātākajām pilsētām Latvijā. Saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datiem, Jūrmalā ir 559 arhitektūras pieminekļi, 11 pilsētībūvniecības pieminekļu teritorijas, 133 mākslas pieminekļi, 5 vēstures pieminekļi un 1 arheoloģijas piemineklis.

Dominējošais vairākums Jūrmalas aizsargājamās vēsturiskās apbūves ir koka dzīvojamās ēkas. Tāpat pilsētā ir saglabāties vairāk nekā 4000 vēsturiskai arhitektūrai atbilstošu ēku. To aizsardzību pārsvarā nodrošina pilsētībūvniecības pieminekļu teritorijas un tām atbilstošie noteikumi.

Seši no vienpadsmit esošajiem pilsētībūvniecības pieminekļiem ir valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļi:

- Ķemeru kūrorts;
- Slokas vēsturiskais centrs;
- Vaivaru – Asaru – Mellužu – Pumpuru – Jaundubultu vasarnīcu rajoni;
- Dubultu – Majoru – Dzintaru – Bulduru – Lielupes vasarnīcu rajoni;
- Vecbulduru zvejniekciems un vasarnīcas rajons;
- Priedaines vasarnīcu rajons.

Savukārt pieci ir vietējas nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļi:

- Kauguru zvejniekiems;
- Vaivaru – Asaru – Melližu vasarnīcu kvartāli;
- Majoru – Dzintaru vasarnīcu kvartāli;
- Dzintaru – Bulduru vasarnīcu kvartāli;
- Stirnurags.

Jūrmalā ir plaša un daudzveidīga, vēsturē sakņojusies kultūras dzīve (teātris, koncerti (Dzintaru koncertzāle), bibliotēkas, pašdarbības ansambļi u.c.).

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) tiek noteiktas atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām. Aizsargjoslu minimālais platums pilsētās ir 100 m. To uzdevums ir nodrošināt kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazināt dažāda veida negatīvu ietekmi uz tiem. Jebkuras aizsargjoslas var tikt mainītas tikai pēc izpētes projekta izstrādāšanas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Jebkāda saimnieciskā darbība kultūras pieminekļa aizsargjoslā var tikt veikta pēc saskaņošanas ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi un kultūras pieminekļa īpašnieka rakstveida saskaņojumu.

5.9. AINAVISKĀS VĒRTĪBAS

Latvijā šobrīd ir spēkā 2007. gadā pieņemtais likums „Par Eiropas ainavu konvenciju” un Latvijas ainavu politika ir noteikta Latvijas ainavu politikas pamatnostādņēs 2013.-2019. gadam. Diemžēl tajās nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji, nav izstrādātas vadlīnijas ainavu identificēšanai un apsaimniekošanai. Latvijā nav spēkā esošo normatīvo aktu vai cita veida dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai (kā iepriekš pieminēts, ainavu aizsardzību un plānošanu daļēji regulē MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240). Tādēļ ainavu apzināšanas un novērtēšanas darbs norisinās haotiski, neievērojot vienotus kritērijus un ir atkarīgs no vietējo pašvaldību vai iedzīvotāju iniciatīvas.

Jūrmalas pilsētā, tāpat kā visā Latvijā, ir vērojamas arī ainaviski nozīmīgas vietas un areāli, kas pārstāv Latvijas apstākļiem raksturīgās kultūrainavas un atbilst vienotā dabas un kultūras mantojuma kategorijai. Uzmanību saista arī vairāki dabas veidojumi, kam ir izcila kultūrvēsturiska un vizuāli estētiska nozīme.

Pilsētai izteikti unikāla un tās izstiepto raksturu pasvītrotāja ir Rīgas līča krasta ainava. Tā uztverama no dažādām līča piekrastes vietām un ir katreiz mainīga, no katras vietas citāda. Visā līča garumā uztverams liedags ar priežu meža līniju fonā, ko vietām, paceļoties virs koku galotnēm vai „iznākot” pludmalē, pārtrauc lielmēroga (galvenokārt viesnīcu) būves.

Otru nozīmīgāko pilsētas panorāmu iezīmē Lielupes līkums starp Dubultiem un Majoriem. Izteismīgā lokveida panorāma uztverama no dažādām Lielupes krastmalas vietām. Šī pilsētas daļa vienlaikus ir gan Jūrmalas centrs, gan arī viduklis – šaurākā vieta starp upi un jūru. Arī šai panorāmai raksturīga mežu līnija, virs kuras izkļaidus paceļas lielmēroga būves, ar priekšplānā pamīšus izvietotām dažām vēsturiskajām būvēm, piemēram, Dubultu luterāņu baznīcu vai viesnīcu „Majori” un izteismīgām jaunbūvēm, piemēram, Majoru pamatskolas sporta zāli. Ainavas dinamiskais elements šajā panorāmā ir vilcieni, kas kursē pa dzelzceļu gar Lielupes krastu. Būtiski, ka Jūrmalas panorāma pat 270° plašā lēņķī lieliski uztverama no pretējā krasta, kas atrodas Babītes novada Salas pagasta teritorijā.

Kā pagājušās godības un uzplaukuma atblāzma un daudziem atpazīstams vaibsts Jūrmalas vaigā ir Lielupes panorāma ar Slokas papīrfabrikas korpusu drupām un skursteniem. Šī panorāma vienlīdz labi uztverama gan no Titara dambja un bijušās pārceltuves vietas Salas pagasta pusē, gan no Ventspils šosejas, braucot pāri Lielupes tiltam, gan no dažādām vietām Lielupes kreisajā krastā – piemēram, no dambja pie Vecslocenes upītes ietekas vai no krastmalas pie Tirgus laukuma pašā Slokas centrā.

Citi uztveres punkti Lielupes labajā krastā – panorāmas skati uz Jūrmalu paveras no vairākām vietām, kur Jūrmalas apvedceļš (A10) pietuvojas Lielupei. Tāda vieta ir gan pie Varkaļu kanāla, kas ir Jūrmalas teritorijā, gan pie Spuņupes, kas jau atrodas Salas pagasta teritorijā.

Ielu perspektīvas – tā kā Jūrmala faktiski ir pilsēta mežā, tad arī taisnajos ielu posmos pāri koku lapotnēm, bet visbiežāk – mūžzaļajām priežu galotnēm nekādas augstbūvju aprises neizceļas, jo tās pārsvarā nav izvietotas tieši pie ielu sarkanajām līnijām. Tā veidojas atpazīstamā, nereti mazpilsētu atgādināšā Jūrmalas ainava ar kūrorta pilsētas un vasaras apbūves raksturu, papildinātu ar lieliem mežu masīviem, šaurām neasfaltētām ieliņām un mazām bodītēm. Perimetrālās apbūves fragmenti atrodami vien Slokas vēsturiskajā centrā un Majoros – Jomas ielā. Brīvstāvošas ēkas raksturīgas ne tikai savrupmāju un vasarnīcu rajonos, bet arī Kauguros, kur piecu un deviņu stāvu daudzdzīvokļu mājas ielu perspektīvās eksponējas perpendikulāri ielai.

Dzelzceļš ir Jūrmalai nozīmīgs transporta veids, tādēļ arī paši sliežu ceļi veido pilsētai raksturīgu panorāmu, kas uztverama gan no dzelzceļa stacijām, gan sliežu šķērsojumiem (pārvadiem, pārejām, pārbrauktuvēm), gan arī no dzelzceļam paralēli izvietotajām ielām. Arī šajās panorāmās dominē koku “zaļā siena” ar atsevišķu ēku aprisēm virs un starp to. Pierasta ainava ir pa vilciena logu redzami nereti nekoptie savrupmāju aizmugures pagalmi.

Dabas panorāma – tā kā Jūrmala ir ļoti zaļa pilsēta ar plašām dabas teritorijām, tajā skaitā daudzām īpaši aizsargājamām, par pilsētas identitātes zīmi uzskatāma gan jūra, pludmale un kāpas, gan Lielupes krasts ar ūdens ainavu un palieņu pļavām, gan pilsētas meži un parki. Dabas elementi dažkārt spēcīgāk kā apbūve nosaka pilsētas ainavas raksturu, īpaši mazajās ainavu telpās un tuvajos skatos. Kā visu pilsētas ainavu pamats un vienlaikus – fons vērtējami meži kā ēnains patvērums svelmainā saulē, kā arī jūras un Lielupes krasta plašās panorāmas ar efektīgo, mūžam mainīgo ūdens spoguļi.

Neparastās skatu perspektīvas – staigājot vai braucot reizēm pamanāmas kādas īpašas, no apbūves vai stādījumiem brīvas zonas, kas atklāj skatus uz nozīmīgiem vai izteiksmīgiem objektiem, piemēram, Dubultu luterāņu baznīcu, Ķemeru viesnīcu un Dzintaru koncertzāli.

5.10. DABAS TERITORIJAS

Jūrmalas pilsēta ir viena no dabas apstākļu ziņā interesantākajām pilsētām Latvijā, ko nosaka lielā dabas apstākļu dažādība un izteiktās reljefa formas – jūras piekraste, upju ielejas un purvaines. Īpaša loma ir Rīgas līča piekrastei, kas ir unikāls dabas rajons Latvijā, ar īpatnējiem, tikai jūras piekrastēm raksturīgiem veidojumiem. Dabas apstākļu radīto dažādību pastiprina ilgstošās cilvēka saimnieciskās darbības norises, kuru ietekmē veidojušās bioloģiski un vizuāli daudzveidīgas kultūrainavas.

Jūrmalas ģeogrāfiskais stāvoklis (atrašanās starp jūras krastu un Lielupes palieņu teritoriju), galvenokārt, noteicis to, ka pilsētas teritorijā ievērojamās platībās sastopami īpaši aizsargājami biotopi un izveidotas vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, t.sk. Natura 2000 teritorijas.

Pēc publiski pieejamās Dabas datu pārvaldības sistēmas „Ozols” datiem, Jūrmalas pilsētā atrodas vairāki īpaši aizsargājami biotopi, kuri veidojušies dažādu faktoru ietekmē. Jūras piekrastē dominē embrionālās kāpas, priekškāpas un mežainas piejūras kāpas. Atsevišķās teritorijās sastopami īpaši aizsargājami biotopi, kas saistīti ar tiešu jūras ietekmi – smilts sēkļi jūrā un viengadīgu augu sabiedrības dūņainās un zemās smilšainās pludmalēs. Jūrmalas pilsētas rietumu daļā, kurā atrodas vairāki ezeri, sastopami saldūdens biotopi – distrofi ezeri un ezeri ar mieturalģu augāju. Teritorijas hidroloģiskie apstākļi veicinājuši mitru apgabalu veidošanos, kuros sastopami purvu biotopi – neskarti augstie purvi, degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, pārejas purvi un slīkšņas, kaļķaini zāļu purvi. Rietumu daļā sastopami arī dažādi meža biotopi – veci vai dabiski boreāli meži, veci jaukti platlapju meži, un meži, kuru attīstību ietekmē ūdens režīms teritorijā – staignāji meži, purvaini meži un aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži). No zālāju biotopiem sastopami sausi zālāji kaļķainās augsnēs, mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs un parkveida pļavas un ganības.

Lielupes krastos sastopami gan zālāju biotopi, gan mitri meža biotopi. No zālāju biotopiem, kas veidojas upes krastos, tās hidroloģiskā režīma ietekmē, sastopamas eitrofas augsto lakstaugu audzes, palieņu zālāji, mēreni mitras pļavas, mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs. Lielupē ieplūstošā jūras ūdens ietekmē, applūstot upes palienēm, atsevišķās vietās veidojušies piejūras zālāji. Upes piekrastē sastopami arī sausi zālāji kaļķainās augsnēs un sugām bagātas ganības un ganītas pļavas. No mežu biotopiem upes krastā

sastopami staignāju meži (melnalkšņu staignāji) un aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži). Gandrīz visi iepriekš minētie biotopi ir iekļauti Latvijas īpaši aizsargājamo biotopu sarakstā.

Lai precizētu īpaši aizsargājamo biotopu izplatību un nodrošinātu to aizsardzību, 2014. gadā izstrādāts pētījums „Jūrmalas pludmales biotopu kartēšana pludmales joslai”. Turpmākajos pludmales zonas attīstības projektos tiek ņemti vērā šī pētījuma gaitā iegūtie dati. Būtisks stratēģiskais mērķis, nodrošinot kūrorta attīstības politikas īstenošanu, ir esošo dabas teritoriju un jo īpaši – to vērtību, saglabāšana.

Jūrmalas pilsētas dome 2015. gadā finansēja Jūrmalas pilsētas valsts nozīmes aizsargājamo koku un potenciāli aizsargājamo koku apsekošanu. Tika novērtēti 123 koki, kuru saraksts tapis vairāku gadu garumā. dokumentējot pilsētas kokus ar resnāko stumbra apkārtmēru. Saskaņā ar MK 16.03.2010. noteikumiem „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, Jūrmalā 43 koki atbilst aizsargājama koka jeb dižkoka statusam (29 vietējo sugu un 14 citzemju sugu koki). 78 koki vēl nav sasnieguši dižkoku apkārtmēru vai augstumu, taču ir novērtēti, ka tiem varētu noteikt vietējas nozīmes aizsargājama koka statusu, lai nākotnē tos varētu iekļaut dižkoku sarakstā. Pie apzinātajiem dižkokiem izvietotas informatīvās zīmes, koku apsekošana tiks turpināta, aicināti iesaistīties arī iedzīvotāji.

Pašvaldība ir finansējusi arī ligzdojošo putnu izplatības kartēšanu un informācijas apkopošanu, kas dod ieskatu par pilsētā izplatīto putnu sugu daudzveidību. Pēc pašvaldības pasūtījuma to veica Latvijas Ornitoloģijas biedrība. Pētījumā tika konstatēts, ka Jūrmalā katru gadu ligzdo 119 putnu sugas, kas ir vairāk nekā puse no visām Latvijā ligzdojošajām putnu sugām; 27 no tām ir īpaši aizsargājamas. Jūrmalā ligzdojošo putnu sugu lielā daudzveidība atspoguļo bagātīgo pilsētā sastopamo dzīvotņu daudzveidību, jo te mājā ne tikai apdzīvotām vietām raksturīgas putnu sugas, bet arī mežu, pļavu, ūdeņu un purvu putni.

Jūrmalā daudzi no īpaši aizsargājamiem biotopiem (16 % no kopējās teritorijas jeb aptuveni 16 km²) ir reti un apdraudēti, tādēļ tiem Latvijā un arī visā Eiropas Savienībā ir noteikts aizsardzības statuss. Pilsētā konstatēto īpaši aizsargājamo biotopu saraksts sniegts 4. tabulā.

4. tabula. Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājamo biotopu saraksts

Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamā biotopa		Latvijā īpaši aizsargājamā biotopa veida		Atrašanās Jūrmalā	
nosaukums ¹	klasifika-tora kods ¹	nosaukums ²	numurs ²	ĪADT	ārpus ĪADT
Priekškāpas	2120			+	+
Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	2130*	Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	6.6.	+	+
Jūrmalas pļavas	1630*	Jūrmalas pļavas	3.16.	+	
Kaļķainas smiltāju pļavas	6120*	Kaļķainas smiltāju pļavas	3.17.		+
Eitrofas augsto lakstaugu audzes	6430			+	+
Molīnijas pļavas kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm	6410	Zilganās molīnijas <i>Molinia caerulea</i> pļavas kaļķainās, kūdrainās vai mālainās augsnēs	3.23.	+	+
Mēreni mitras pļavas	6510			+	+
Sausas pļavas kaļķainās augsnēs	6210*	Sausas pļavas kaļķainās augsnēs	3.21.	+	
Sugām bagātas atmatu pļavas	6270*			+	+
		Parastās purvmirtes <i>Myrica gale</i> audzes	1.3.	+	
Mežainas piejūras kāpas	2180	Mežainas piejūras kāpas	1.8.	+	+
Boreālie meži	9010*	Mežainas piejūras kāpas	1.8.	+	+
Melnalkšņu staignāji	9080*	Melnalkšņu staignāji	1.15.	+	+
Pārmitri platlapju meži	91E0*	Pārmitri platlapju meži	1.11.	+	+

1 – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkla kods, Eiropas Padomes 21.05.1992. direktīvas „Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību” I pielikums

2 – atbilstoši MK 05.12.2000. noteikumu Nr. 421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” ar grozījumiem MK 25.01.2005. noteikumos Nr. 61 un MK 27.01.2009. noteikumos Nr. 74

* - Eiropas nozīmes prioritāri biotopi saskaņā ar Eiropas Padomes 21.05.1992. direktīvu „Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību” un MK 21.02.2006. noteikumu Nr. 153 „Noteikumi par Latvijā sastopamo prioritāro sugu un biotopu sarakstu” pielikumam

Projekta „ES nozīmes biotopu inventarizācija” ietvaros tika veikti apsekojumi dabā un aizpildītas biotopu inventarizācijas anketas. Atbilstoši Jūrmalas pilsētas domē saņemtajai Dabas aizsardzības pārvaldes 20.01.2020. vēstulei Nr. 1.17.20/260/2020-N, pārvalde informēja, ka informāciju par konstatētajiem ES nozīmes biotopiem tika sniegta zemes īpašniekiem. Tai pat laikā institūcija vēstulē norādīja, ka ES nozīmes biotopa kartēšanas fakts neuzliek pienākumus saglabāt aizsargājamus biotopus pilsētas teritorijā. Tādējādi tā norāda, ka izstrādājot teritorijas plānojuma grozījumus nav saistoši biotopu inventarizācijas dati.

Jānorāda, ka īpaša pilsētas dabas bagātība ir kāpu meži, slapjie meži un palieņu pļavas. Nozīmīgākie īpaši aizsargājamie biotopi Jūrmalā ir mežainas piejūras kāpas, melnalkšņu staigāji, parastās purvmirtes audzes un aizsargājamie pļavu biotopi.

Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas vecas mežaudzes veido 16 % mežaudžu no kopējās meža platības pilsētā un ir vecākas par 150 gadiem, bet gandrīz 5 % mežaudžu ir vecākas par 200 gadiem. Kā atsevišķa un Jūrmalas pilsētai nozīmīga vērtība jāizdala bioloģiski vecie koki. Jūrmalā īpaši izplatītas ir vecās priedes. Šie koki ir gan ainaviski ļoti vērtīgi, gan nozīmīga dzīvesvieta specifiskām bezmugurkaulnieku sugām, kuru eksistence atkarīga tieši no šādiem kokiem. Vairākās vietās uz vecajām priedēm Jūrmalā konstatētas aizsargājamās vaboles skujkoku sveķotājkoksngrauža *Notorina punctata* darbības pēdas.

Bioloģiski vecās priedes sastopamas gan kā atsevišķi koki jaunākā mežaudzē, gan veido kompakta teritorijas (mežu nogabalus). Nereti tās aug apbūvētās teritorijās, zaļajā zonā pie mājām, pagalmos un parkveida teritorijās.

Druvciemā aug bioloģiski vecu ozolu audze, kas ir arī vietējas nozīmes īpaši aizsargājamie koki.

Dabisko mežu biotopi identificējami vietās, kur lielākā blīvumā atzīmētas bioloģiski vecas priedes (arī ozoli). Tās sastopamas Ķemeru nacionālā parka mežos, Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, ozoliem Druvciemā (Sloka ielā 92) noteikts aizsargājamo koku statuss, taču bioloģiski vecu koku grupas Jaunķemeris uz austrumiem no Ķemeru nacionālā parka teritorijas, mežā starp Kaugurciemu un Vaivariem, pie Krastciema, starp Valteriem un Melliņiem, starp Melliņiem, Druvciemu un Jaundubultiem, starp Majoriem, Dzintariem un Bulduriem, starp Lielupi, Stirnragu un Buļļuciemu un arī Vārnukroga apkārtnē atrodas ārpus teritorijām ar noteiktu aizsardzības statusu. Tādēļ vienīgais to saglabāšanas veids ir noteikt ierobežojumus to izciršanai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Pilsētas teritorijā izdalās vairāki nelieli mežaudžu masīvi, kurus veido aizsargājamo biotopu kompleksi un teritorijai tipiskas mežaudzes. Šīs teritorijas ir nepieciešams saglabāt nefragmentētas, nesamazinot to platības, lai nepazaudētu Jūrmalai patreiz vēl raksturīgās mežu biotopu vērtības. Nav pieļaujama arī jauna mežu masīvu malu apbūve, robežjoslas mežaudžu pārveidošana un transformācija. Lai gan bieži masīvu malās vērojama lielāka eutrofikācijas ietekme, bieža pameža veidošanās, šīs robežteritorijas ir ļoti svarīgas, jo kalpo kā buferzona aizsargājamajiem biotopiem, kas atrodas dziļāk masīvā. Bioloģiski vērtīgās mežu teritorijas ir šādas:

- starp Jaunķemeriem un Kaugurciemu no šosejas uz jūras pusi, ietverot arī sanatorijas „Dzintarkrasts” teritoriju;
- meži pie Slokas;
- Kraukļu kalni un visi meža masīvi pie Krastciema;
- meža masīvs starp Valteriem un Melliņiem (izņemot tā dienvidaustrumu malu);
- daļa no meža masīva starp Druvciemu un Jaundubultiem (rietumu puse);
- meži abpus Dzintaru viaduktam (ziemeļu daļā ainaviska vērtība, dienvidu daļā biotopu vērtība);
- Sēņu kalns starp Stirnu ragu un Lielupi;
- Ragakāpas aizsargājamā teritorija (izcila mežainās piejūras kāpas).

Lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – īpaši aizsargājamus biotopus, retas un tipiskas dabas ekosistēmas, savdabīgas un tikai Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos

veidojumus, tiek veidotas īpaši aizsargājamās teritorijas (ĪADT). To aizsardzības pamatprincipus nosaka likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Lielākā daļa kartēto ES nozīmes aizsargājamo biotopu atrodas ĪADT, atsevišķos gadījumos ir noteikti mikroliegumi to aizsardzībai.

Jūrmalas pilsētā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 37 % jeb 37,5 km² no Jūrmalas kopējās platības.

Jūrmalas pilsētas teritorijā atrodas šādas **īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** (skatīt 2. attēlu):

- Ķemeru nacionālais parks (Natura 2000 teritorija),
- dabas liegums „Lielupes grīvas pļavas” (Natura 2000 teritorija);
- dabas liegums „Darmšates priežu audze”;
- dabas parks „Ragakāpa” (Natura 2000 teritorija);
- aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste” (Natura 2000 teritorija);
- ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Bulļu kāpas”.

2. attēls. **Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti Jūrmalas pilsētā**

Avots: Dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols”, sagatavoja SIA „METRUM”

Ķemeru nacionālais parks (turpmāk – Ķemeru NP) dibināts 1997. gadā, iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 sarakstā. Ķemeru NP – bioloģiski, kultūrvēsturiski un kurortoloģiski nozīmīga teritorija, kura izveidota, ar mērķi saglabāt dabas, kultūrvēstures un kurortoloģijas vērtības, veicināt nenoplicinošu saimniecisko darbību, tūrismu un vides izglītību. Nacionālais parks aizņem 36 180 ha, iekļaujot teritorijas no vairākiem novadiem, t.sk. Jūrmalas pilsētas rietumu daļu.

Nozīmīgākās dabas vērtības:

- neskarti augstie sūnu purvi, īpaši Lielais Ķemeru tīrelis;
- mitri un slapji meži (staignāji, purvainie meži);
- ligzdojošiem ūdensputniem bagāti sekli piekrastes ezeri– Kaņieris un Slokas ezers;
- ar sausu priežu mežu klātas kāpas jūras piekrastē un iekšzemē;
- pļavas – palieņu pļavas, mitras pļavas kaļķainās augsnēs;
- kaļķaini zāļu purvi;
- sērūdeņu minerālūdens veidošanās vietas un avoti
- starptautiski nozīmīgas migrējošo putnu atpūtas vietas Kaņiera ezers un Lielais Ķemeru tīrelis;
- retas un apdraudētas dzīvnieku sugas: vilks, lūsis, ūdris, melnais stārķis, jūras ērglis, mazais ērglis, grieze, dīķa naktssikspārnis, gludenā čūska un citas;
- 97 aizsargājamo augu sugas, tajā skaitā daudz orhideju, kā arī retas sūnu, ķērpju un sēņu sugas;
- ārstnieciskie minerālūdeņi;
- dziedniecības dūņas;
- arhitektūras piemineklis – Ķemeru viesnīca.

No citām Latvijas un Eiropas aizsargājamām dabas teritorijām Ķemeru NP atšķir sēru saturošie minerālūdeņi, kas veidojas zem Ķemeru apkārtnes purviem un vairāk nekā 30 avotos izplūst virszemē Ķemeru apkārtnē.

Ķemeru NP darbību un aizsardzību nosaka Ķemeru nacionālā parka likums, Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi u.c. Parkam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns (tā darbības termiņš pagarināts līdz 2019. gada 31. decembrim), Ķemeru nacionālā parka ilgtspējīga tūrisma stratēģija un rīcības plāns.

Dabas lieguma „Lielupes grīvas pļavas” platība ir 277 ha, dibināts 2004. gadā. Lieguma aizsardzības statusu nosaka MK 15.06.1997. noteikumi Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem”, un MK 16.03.2010. noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas liegumam nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Teritorija veidota, lai aizsargātu Lielupes grīvā sastopamu Latvijā ļoti retu un izzūdošu pļavu veidu – jūrmalas pļavas, pļavas ar zilgano molīniju u.c. (kopā 11 veidu), gan arī īpaši retu augu sugu – purva mātsakni, kam šeit ir Latvijā bagātākā atradne.

Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kura darbības termiņš ir beidzies, bet tiek plānota tā atjaunošana. Īpaši aizsargājamā teritorija tiek izmantota makšķerēšanai un ūdens tūrismam. Tai ir arī būtiska nozīme palu un vējuzplūdu uztveršanai. Dabas lieguma teritorijām nepieciešama regulāra apsaimniekošana, lai samazinātu to aizaugšanu, piesārņošanu ar atkritumiem, piekrastes zemsedzes nomīdīšanu u.c. Izvērtējot vides aspektus, atsevišķas dabas lieguma teritorijas var tikt izmantotas rekreācijai, lielākoties kā pieejas makšķerēšanas vietām, kā arī izveidot pastaigu vietas vides izglītības nolūkos ar atbilstošu infrastruktūru.

Lai saglabātu dabas daudzveidību un raksturīgo palieņu pļavu ainavu, nodrošinātu pieejamību dabas liegumā „Lielupes grīvas pļavas”, kura kopējā platība ir 277 ha, būtiska ir palieņu pļavu apsaimniekošana. Katru vasaru iedzīvotāju visvairāk apmeklētajās teritorijās pašvaldība nodrošina pļavu un niedrāju pļaušanu un krūmu izzāģēšanu.

Dabas lieguma „Darmšates priežu audze” platība ir 6 ha, dibināts 1977. gadā. Tāpat kā iepriekš minētajam, arī šim nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Teritorija dibināta, lai aizsargātu īpatnēju priežu audzi, kas sēta 20. gs. sākumā no Vācijas ievestām sēklām. Dabas liegumā priedes ir vairāk nekā 120 gadu vecas. Priežu audze ir neizdevies mēģinājums 20. gs. sākumā ieaudzēt Latvijas klimatiskajiem apstākļiem neatbilstošās Darmšates priedes. Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns laika periodam no 2010. līdz 2016. gadam.

Dabas liegumam ir rekreatīva nozīme, tā atrašanās pilsētas teritorijā un Lielupes krastā, veicina atpūtnieku pieaugumu un līdz ar to arī antropogēno ietekmi uz teritoriju (nesankcionētas ugunsgrāvu vietas, atkritumu atstāšana, nomīdīta zemsedze, ugunsgrāku izraisīšana u.c.). Atpūtnieki peldas Lielupē, kura gan neatrodas dabas lieguma teritorijā. Tās krastā izveidota neoficiāla peldvieta un betonētās kāpnes uz to. Lai veicinātu teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, jāizveido pārdomāta tūrisma infrastruktūra, kas regulētu apmeklētāju plūsmu, kā arī jāveicina teritorijas izmantošana iedzīvotāju izglītošanai par dabas vērtībām lieguma teritorijā.

Dabas parka „Ragakāpa” platība ir 150 ha, bet tā dibināšanas gads – 1962. gads. Aizsardzības statusu nosaka MK 09.03.1999. noteikumi Nr. 83 „Noteikumi par dabas parkiem” un dabas parka „Ragakāpa” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas apstiprināti ar MK 10.08.2004. noteikumiem Nr. 702. Dabas vērtības: Nozīmīga mežaino jūrmalas kāpu aizsardzības vieta. Vecas priežu audzes kāpās, kas vietām atbilst dabisko meža atslēgas biotopu kritērijiem. Teritorijai ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2019.-2031. gadam, tādējādi iepriekšējais ir zaudējis spēku.

Dabas parks atrodas Jūrmalas pilsētas austrumu daļā, Lielupes grīvas kreisajā krastā. MK noteikumi nosaka, ka neitrālā zona dabas parkā izveidota, lai attīstītu publiski pieejamu tūrisma un rekreācijas infrastruktūru (tajā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas attiecas uz dabas parkiem, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi). Dabas parks ir pievilcīgs Jūrmalas pilsētas rekreācijas resurss. Lai samazinātu antropogēno ietekmi uz dabas parku, nepieciešama tūrisma infrastruktūras izveide, attīstība un apsaimniekošana.

Jaunajā dabas aizsardzības plānā izvirzītais ilgtermiņa mērķis ir vērsts uz dabas parka dabas vērtību saglabāšanu, sabalansējot dabas aizsardzības un sabiedrības atpūtas nodrošināšanas funkcijas. Dabas parkam tiek noteikti pieci īstermiņa mērķi: novērst meža biotopu fragmentācijas palielināšanos, novērst

kāpu biotopu pasliktināšanos, nodrošināt labvēlīgus apstākļus ES nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu pastāvēšanai un attīstībai, veicināt īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu ilglaicību un uzturēšanu, kā arī sabalansēt dabas parkā esošo dabas vērtību un rekreācijas resursu attīstību, ciktāl tas nav pretrunā dabas aizsardzības mērķiem.

Jūrmalas pilsētai ziemeļrietumu daļā piekļaujas aizsargājama jūras teritorija **Rīgas līča rietumu piekraste**, kura izveidota zemūdens rifu un dzīvotņu aizsardzībai, kā arī putnu sugu aizsardzībai, kuru populācijas lielumi aizsargājamā jūras teritorijā sasniedz starptautiski nozīmīgas vietas kritēriju. Teritorijai ir izstrādāti MK 23.08.2011. noteikumi Nr. 653 „Aizsargājamās jūras teritorijas „Rīgas līča rietumu piekraste” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Dabas lieguma zonā aizliegts veikt darbības, kas izraisa biotopa, akmeņainas grunts jūrā, mehānisku bojāšanu, t.sk. uzstādīt vēja elektrostacijas, iegūt derīgos izrakteņus, ierīkot jaunas grunts novietnes, veikt aļģu un gliemeņu rūpniecisku ieguvu. Neitrālā zona noteikta, lai sekmētu teritorijas ilgtspējīgu izaugsmi (ostu darbību, tai nepieciešamā infrastruktūra, piekrastes apdzīvoto vietu saimnieciskā darbība un tūrisma infrastruktūras attīstība).

Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpas” apstiprināts ar MK 17.12.2019. noteikumiem Nr. 684, „Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Buļļu kāpas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Izveidošanas mērķis – saglabāt Buļļu kāpas (ietverot Jūrmalas Balto kāpu, Vārnu kalnu un Bolderājas kāpu), kas veido Litorīnas laika vaļņveida kāpu un priekškāpu reljefu, kā arī augstāko un platāko mūsdienu kāpas atsegumu Lielupes krastā, kas orientēts šķērsām kāpu valnim. Dabas piemineklim ir noteiktas divas funkcionālās zonas: dabas lieguma zona un neitrālā zona. Šajā dabas piemeklī iekļauts arī ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpas”, kuram Jūrmalas pilsētas dome 1991. gadā bija piešķīrusi (apstiprinājusi) vietējas nozīmes aizsargājama ģeomorfoloģiskā dabas objekta statusu.

5.11. RISKĀ TERITORIJAS

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Ārkārtas situācijās Jūrmalas pilsētā veicamie civilās aizsardzības pasākumi ir ietverti Jūrmalas pilsētas civilās aizsardzības plānā.

Dabas apstākļu radītie riski ietver:

- Rīgas līča pamatkrasta erozijas teritorijas;
- Lielupes krasta erozijas teritorijas;
- Aplūstošas teritorijas;
- Smilšu sanesumi Lielupes grīvā.

■ Rīgas līča pamatkrasta erozijas teritorijas

Jūrmalas pilsētas teritorijā spēcīgu vētru laikā notiek Rīgas līča pamatkrasta izskalošana gandrīz visā piekrastē (izņemot posmu no Lielupei rajona līdz Lielupes ietekai jūrā), veidojas erozijas kraujas. Tādēļ gandrīz visa pamatkrasta josla, izņemot nelielu posmu pirms Lielupes ietekas Rīgas līcī, teritorijas plānojumā ir atzīmēta kā dabas riska teritorija. Izskaloto krasta joslu platums ir atšķirīgs dažādās vietās Jūrmalā. Bulduru – Dubultu posmā ir izveidojusies paaugstināta erozijas riska vieta, jo krasta līnija no Pumpuriem līdz Bulduriem ir orientēta RA virzienā un pret to ZR vētru laikā ir vērsta spēcīga viļņu iedarbība. Pastiprināta pamatkrasta erozija notiek arī Kaugurciemā, īpaši iepretim Kapteiņa Zolta ielai.

Periodos bez vētrām pārsvarā raksturīgi ilglaicīgi dinamiskā līdzsvara apstākļi ar erodētās priekškāpas atjaunošanos, taču pēdējā desmitgadē ir biežāka spēcīgu vētru atkārtotās, krastu atjaunošanās pilnībā nenotiek. Laikā no 1992. līdz 2007. gadam Rīgas līča krastam Jūrmalā kopumā raksturīgs krasta erozijas procesa pārsvars pār akumulācijas procesu: krasta posmos no Jaunkēmeriem līdz Kaugurciemam un no Mellužiem līdz Bulduriem krasts ir atkāpies par 5 līdz 15 m, bet Dubultos un Kauguru ragā pat par 20 m. Smilšu akumulācija dominē atsevišķos posmos Lielupē un Raga kāpā, sanešu bilance ir tuvu neitrālai posmā no Kaugurciema līdz Vaivariem, Lielupē un Raga kāpā.

Jūrmalas TPG 2022 izstrādes procesā izstrādāti inženiertehniskie risinājumi pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai, kas ietver šādas rekomendācijas:

- Pludmales kāpu nostiprināšanai ar kārklu stādījumiem un smilts piebērumiem;
- Pludmales kāpu nostiprināšanai un gājēju celiņu un kāpņu izvietojumam;
- Gājēju celiņu risinājumiem pludmalē;
- Inženiertehniskajiem risinājumiem pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai ar atbalsta sienu;
- Inženiertehniskajiem risinājumiem pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai ar laukakmeņiem un gabioniem.

■ Lielupes krasta erozijas teritorijas

Lielupe plūstot pilsētā, veido meandrus, kuros ūdens plūsmas rezultātā, it īpaši palu un intensīvu nokrišņu laikā, kā arī vējuzplūdu un vējatplūdu ietekmē, kad upe ieplūst lielas ūdens masas no jūras, tiek izskaloti krasti. Lielupes krasta erozijas teritorijas upes kreisajā krastā ir pie Krastciema, no Valteriem līdz Majoriem, īpaši stipra erozija vērojams pie Dubultiem un Majoriem, kā pie Druvciema un arī zem dzelzceļa tilta, labajā krastā – no Bražciema līdz Vārkurogam. Lai aizsargātu krastu un tajā esošās būves no erozijas, Lielupes krastos ir izbūvēti krasta stiprinājumi pie Slokas, Krastciema, Druvciema, Dubultiem un Majoriem kopā aptuveni 5 km garumā.

■ Applūstošas teritorijas

Pilsētas teritorijas applūšanu pārsvarā rada straujš ūdens pieplūdums pavasara palu vai intensīvu lietus gāžu laikā, vējuzplūdus un atplūdus, kad valdošo ziemeļrietumu vēju ietekmē Lielupē ieplūst jūras ūdeņi, atsevišķos gadījumos ledus sablīvēšanās Lielupes seklajā grīvā, kas traucē ūdens plūsmu.

Ūdens līmeņa celšanās Lielupē līdz 2 m rada applūšanas draudu iespēju līdz 12 km² pilsētas platības. Lietus un nokrišņu daudzums 50 mm vai ilgāk par 12 stundām var izsaukt strauju ūdens līmeņa celšanos upēs, appludinot zemākās vietas, māju pagrabus u.c., tā radot apdraudējumu iedzīvotājiem, ēkām un īpašumiem. Civilās aizsardzības aspektā kritiskais ūdens līmenis Lielupē ir 1,75 m virs jūras līmeņa. Jūrmalas pilsētas teritorijā plašas applūstošās palieņu pļavu teritorijas tiek aizsargātas, ietverot tās dabas lieguma Lielupes grīvas teritorijā.

Ņemot vērā šobrīd publiski pieejamos VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” hidroloģiskos datus, izstrādājot Jūrmalas TPG 2022 ir precizētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceņi un Vēršupīti. To robežas precizētas arī balstoties uz fizisko un juridisko personu iesniegtajām LVĢMC izziņām par applūstamību konkrētos zemesgabalos.

■ Smilšu sanesumi Lielupes grīvā

Lielupes grīvā esošajā kuģu ceļā (garums 400 m) no jūras regulāri tiek ieskalotas smiltis, seklākajās vietās dziļums ir 2,5 m vai pat mazāk, upes platums – 20 m. Smilšu sanesumi kuģu ceļā rada kuģošanai nedrošus apstākļus, Lielupes osta savu darbību ir slēgusi kopš 2004. gada. Jahtu ostas attīstības gaitā tiek veikta sanešu tīrīšana kuģu ceļā. Lai novērstu krasta izskalošanu aiz Lielupes ietekas, ieteicams veikt sanešu plūsmas modelēšanu, lai noteiktu optimālu izrakto smilšu masas novietošanas vietu, tā, lai nodrošinātu sanešu plūsmu aiz Lielupes grīvas.

6. ANTROPOGĒNĀ IETEKME

Kā antropogēno slodzi vai ietekmi definē tiešu vai netiešu cilvēku un viņu saimnieciskās darbības iedarbību uz dabu kopumā vai uz tās atsevišķiem komponentiem un elementiem (gaisu, ainavām, dabas resursiem u.tml.). Pārmērīga antropogēnā slodze var novest pie teritorijas dabisko īpašību zaudēšanas.

Pārsvarā kā antropogēno slodzi definē cilvēka darbības rezultātā radušos piesārņojumu, taču tā ir tikai daļa no antropogēnās slodzes jeb cilvēka radītās ietekmes uz vidi un dabu. Jūrmalā, kā kūrortpilsētā būtisku antropogēno slodzi uz dabas teritorijām rada apmeklētāji, kuru skaits vasarās būtiski pārsniedz iedzīvotāju skaitu. Nekontrolēta un neorganizēta liela apmeklētāju skaita pārvietošanās dabas teritorijās var radīt neatgriezenisku kaitējumu dabai. Īpaši tas aktuāli ir Jūrmalā, kur daba ir tieši un ilgstoši pakļauta cilvēka iedarbībai.

Plānojot pilsētas attīstību, kā vienu no nozīmīgākajiem uzdevumiem būtu jāizvirza tūrisma un rekreācijas infrastruktūras pilnveidošana un uzlabošana, nodrošinot ilgtspējīgu un līdzsvarotu balneoloģisko resursu un dabas vērtību apsaimniekošanu un izmantošanu.

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešās vai netiešās darbības ietekme gan uz dabu un vides stāvokli kopumā, gan atsevišķiem tās elementiem. Tās ietekmē pasliktinās vides stāvoklis, piemēram, piesārņots ūdens gaiss, augsne, tās ekoloģiskā kvalitāte (virszemes ūdeņi, purvi, mitrzesmes nenodrošina savas ekoloģiskās funkcijas, samazinās bioloģiskā daudzveidība, izmainās tradicionālā ainava u.c. izmaiņas.

Analizējot antropogēno slodzi kādā konkrētā teritorijā, atkarībā no teritorijas jutīguma jāizvēlas antropogēno slodzi raksturojoši elementi:

- Jūrmalas pilsētas teritorijas jutīgākais vides elements ir Baltijas jūras piekraste. Kā raksturojoši faktori var tikt definēta jūras ūdens kvalitāte un piekrastes ģeoloģiskie procesi, to attīstība.
- Vides kvalitāti teritorijā būtiski ietekmē komunālo pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, tai skaitā notekūdeņu apsaimniekošana, ilgtspējīga ūdensapgāde, atkritumu apsaimniekošana, racionāla un videi draudzīga siltumapgāde.
- Transporta infrastruktūras attīstība un labiekārtošana, sabiedriskā transporta pieejamība ir būtisks faktors, kas raksturo draudus gaisa kvalitātei vai tās aizsardzības uzlabošanu.
- Urbāno, apbūvēto zemju pieaugums lielā mērā ietekmē bioloģisko daudzveidību un ietekmē arī vides kvalitāti apbūves un tai pieguļošajā teritorijā.
- Piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju skaita izmaiņas raksturo arī antropogēnā piesārņojuma slodzes izmaiņas.
- A un B kategorijas piesārņojošu darbību objektu, kā arī riska objektu skaits, to radīto izmešu gaisā un ūdens vidē apjoms raksturo punktveida slodzi uz gaisa un ūdens vidi.

Diemžēl ne visos gadījumos pašreiz publiski pieejamā informācija ir pietiekama antropogēnās slodzes faktoru identifikācijai un tās izmaiņu tendenču izvērtēšanai.

■ Ietekmes uz gaisa kvalitāti

Nozīmīgākais atmosfēras gaisa piesārņojuma avots Jūrmalā ir autotransports, kura emisijās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, putekļi un oglekļa monoksīds. Jūrmalas teritorijas plānojuma izstrādei 2009.-2021. gadam, ņemot vērā transporta intensitātes autoceļa A10 Rīga-Ventspils (2008. gada vidējā intensitāte – 29'100 transporta līdzekļi) un autoceļa P128 Sloka – Talsi ievadā Jūrmalā, maģistrālā ielu tīkla izvietojumu un transporta līdzekļu vecuma sastāvu, kā arī stacionāro avotu izmešus, ir veikta gaisa piesārņotājielu izkliežu modelēšana. Modelēšana veikta ar programmu *Enviman* (versija Beta 3.0D), izmantojot Gausa matemātisko modeli.

MK 03.11.2009. noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk – MK 03.11.2009. noteikumi Nr. 1290) ir noteikts, ka robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai ir šādi:

- slāpekļa dioksīda (NO₂) gada vidējai koncentrācijai – 40 µg/m³;
- oglekļa oksīda (CO) maksimālai diennakts astoņu stundu koncentrācijai – 10 mg/m³;
- cieta daļiņu (PM₁₀) diennakts koncentrācijai no 2010. gada 1. janvāra – 50 mg/m³;

- cieta daļiņu (PM_{10}) gada vidējai koncentrācijai no 2010. gada 1. janvāra – 20 mg/m^3 ;

un ekosistēmu aizsardzībai:

- sēra dioksīda (SO_2) gada vidējai koncentrācijai – $20 \text{ } \mu\text{g/m}^3$.

Pēc iegūtajiem aprēķinu rezultātiem var secināt, ka Jūrmalā gaisa piesārņojuma pārsniegumu pašlaik nav.

Gaisa kvalitātes novērojumu tīkls valstī ir organizēts, pamatojoties uz Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programmas 1. nodaļā minēto dokumentu prasībām. Atmosfēras monitoringa tīkls pašlaik ir veidots tā, lai tiktu uzkrāta nepieciešamā informācija par gaisa kvalitātes sākotnējo novērtējumu Latvijā saskaņā ar MK 03.11.2009. noteikumiem Nr. 1290, kuros pārņemtas Direktīvas 2008/50/EK un Direktīvas 2004/107/EK noteiktās prasības.

Latvijā tiek izdalītas divas zonas gaisa kvalitātes novērtēšanai un pārvaldībai – Rīgas aglomerācija un pārējā Latvijas teritorija. Gaisa kvalitātes mērījumi tiek veikti Rīgā, Liepājā, Ventspilī un Rēzeknē. Atbilstoši MK 03.11.2009. noteikumu Nr. 1290 prasībām, LVĢMC reizi trijos gados pārskata valsts teritorijas iedalījumu zonās un aglomerācijās, novērtējot gaisa kvalitāti. Ja aglomerācijās vai zonās ir notikušas būtiskas pārmaiņas, kas ietekmē gaisa piesārņojuma līmeni, atbildīgā institūcija organizē ārpuskārtas gaisa kvalitātes novērtējumu.

Gaisa monitoringa stacijas vietas izvēli nosaka, pamatojoties uz iepriekšminētā gaisa kvalitātes novērtējuma rezultātiem, kā arī ievērojot MK 03.11.2009. noteikumu Nr. 1290 noteiktos gaisa monitoringa staciju izvietojuma kritērijus un nosacījumus attiecībā uz paraugu ņemšanu. Rezultātā tiek sagatavoti priekšlikumi gaisa monitoringa tīkla turpmākai pilnveidošanai, kā arī izstrādāti gaisa monitoringu tīkla staciju apraksti ar kartēm un attēliem. Lai nodrošinātu gaisa monitoringa stacijas vietas atbilstību noteiktajiem kritērijiem, stacijas izvietojumu pārskata ne retāk kā reizi piecos gados.

Jūrmalā gaisa kvalitātes novērojumi valsts vides monitoringa ietvaros netiek veikti. Noteikts, ka Jūrmalas pilsētas gaisa kvalitāte atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā LVĢMC nav konstatējis negatīvas gaisa kvalitātes izmaiņas, vai draudus normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšanai.

Jūrmalas pilsētas pašvaldībai ir apstiprināta **Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības programma 2013.-2020. gadam**, kurā ir izvirzīti šādi mērķi:

- 1) samazināt pilsētas radītās CO_2 emisijas par 20 %, salīdzinot ar 2008. gada emisiju līmeni;
- 2) samazināt enerģijas patēriņu pašvaldības un dzīvojamajās ēkās par 10,5 % attiecībā pret 2012. gadu;
- 3) veicināt enerģijas patēriņa samazinājumu dzīvojamajā sektorā par 0,4 %, īstenojot informatīvos pasākumus.

Ir veiktas aplēses nosakot CO_2 emisiju pamatdatus, un 2012. gadā tās bija:

- centralizētā siltumapgāde, $tCO_2/\text{gadā}$ – 29'887;
- vietējā un individuālā siltumapgāde, $tCO_2/\text{gadā}$ – 44'043;
- pārējā dabasgāze, $tCO_2/\text{gadā}$ – 3433;
- elektroenerģijas patēriņš, $tCO_2/\text{gadā}$ – 16'206;
- autotransports, $tCO_2/\text{gadā}$ – 26'241;
- KOPĀ, $tCO_2/\text{gadā}$ 119'809.

Enerģijas ražošana Jūrmalas pilsētā notiek trīs veidos:

- 1) centralizēti – Jūrmalā darbojas centralizētā siltumapgādes sistēma, kas siltumenerģijas patērētājus nodrošina ar savās katlu mājās saražoto siltumenerģiju;
- 2) vietējās katlu mājās – patērētāji, kas nav pieslēgti centralizētajai siltumapgādes sistēmai, bet ar vienu kopēju siltuma avotu nodrošina siltumenerģiju visai ēkai;
- 3) individuāli – patērētājs nav pieslēgts centralizētajai siltuma apgādes sistēmai un nav uzstādīts vietējs siltuma avots, bet siltumenerģija tiek iegūta individuāli, piemēram, dzīvoklī uzstādīts autonomas gāzes katls.

Jūrmalas pilsētas centralizēto siltumapgādes sistēmu veido:

- 12 dabasgāzes katlu mājas (pieder SIA „Jūrmalas siltums”), kā arī šķeldas katls (pieder SIA „LKP Solutions”;
- siltumtīkli 59 km garumā;
- siltumenerģijas patērētāji ar kopējo apkurināmo platību apmēram 850'000 m².

Lielākais punktveida gaisa piesārņojuma avots ir SIA „Jūrmalas siltums” katlu māja „Kauguri”, Lībiešu ielā 9. Pārējās katlu mājas ir nelielas un nerada nozīmīgu gaisa piesārņojumu pilsētā.

5. tabula. Jūrmalas pilsētas mazās katlu mājas

Avots: SIA „Jūrmalas siltums”

Nr. p.k.	Adrese	K/m jauda (MW)
1.	Slokas iela 47A	27.26
2.	Tukuma iela 10	0.28
3.	Dūņu ceļš 2	0.40
4.	E. Dārziņa iela 4	0.70
5.	Aizputes iela 1D	7.44
6.	J. Pliekšāna iela 80	6.02
7.	P. Stradiņa iela 6	0.05
8.	Viestura iela 27	0.58
9.	Ineša iela 6	0.99
10.	Dubultu prospekts 96A	0.18
11.	Meža prospekts 62	0.80

Katlu māju izmešos Jūrmalā galvenās piesārņojošās vielas ir oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi un oglekļa dioksīds. Daudzās katlu mājās pēdējos gados sēru saturošais kurināmais ir aizstāts ar dabas gāzi. Tādēļ stacionāro avotu izmešos sēra dioksīda daļa ir niecīga.

Degvielas uzpildes staciju izmešos ir petrolejas un benzīna, gāzes uzpildes staciju – propāna un butāna gāzes tvaiki. Autoservisos un ražotņu izmešu sastāvā ir krāsu un dažādu šķīdinātāju tvaiki, citi gaistošie savienojumi un putekļi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, var secināt, ka stacionārajiem avotiem ir nenožīmīga ietekme uz gaisa kvalitāti Jūrmalā. Lai nodrošinātu kvalitatīvu vidi kūrortu attīstībai pilsētā nākotnē katlu mājās vēlams pilnībā nomainīt sēru saturošo kurināmo pret videi draudzīgāku (dabas gāzi vai biomasu).

■ Slodze uz virszemes ūdeņiem

Antropogēno slodzi uz Jūrmalas lielāko un galveno ūdensobjektu – Lielupi nosaka robežšķērsojošais un vēsturiskais piesārņojums, lietus ūdens noteces un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas efektivitāte, attīrīšanas iekārtu esamība, komunālo notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte, rūpniecisko notekūdeņu sastāvā esošās bīstamās vielas.

Jūrmalas pilsētas teritorijā kā būtiskākie slodzi uz virszemes ūdeņiem radošie aspekti SIVN ietvaros definēti notekūdeņu novadīšana virszemes ūdensobjektos. Notekūdeņu radītās ietekmes ir atkarīgas no attīrīšanas iekārtu esamības un to kvalitatīvas darbības, komunālo notekūdeņu attīrīšanas pakāpes, notekūdeņu sastāvā esošajām bīstamajām vielām un mehāniskajiem piemaisījumiem.

Saskaņā ar SIVN datiem plānošanas perioda sākumā – 2008. gadā centralizētā notekūdeņu savākšanas sistēma Jūrmalas pilsētā apkalpoja aptuveni 41 tūkstoši jeb 74 % Jūrmalas iedzīvotāju. Pārējie pilsētas iedzīvotāji un uzņēmumi izmanto individuālos kanalizācijas risinājumus. Pilsētas notekūdeņu savākšanas sistēmu apsaimnieko pašvaldības SIA „Jūrmalas ūdens”.

Kopējam no centralizētās kanalizācijas sistēmas apkārtējā vidē novadītajam notekūdeņu daudzumam Jūrmalā ir tendence samazināties 2008. gadā novadīto notekūdeņu daudzums, salīdzinot ar 2001. gadu, ir par 11 % mazāks.

Kopumā pilsētā centralizētos ūdensapgādes pakalpojumus, ko nodrošina SIA „Jūrmalas ūdens”, izmanto aptuveni 75 % iedzīvotāju, bet kanalizācijas pakalpojumus – aptuveni 74 % iedzīvotāji. Pēc Jūrmalas

ūdenssaimniecības attīstības projekta II kārtas īstenošanas pakalpojuma pārklājums aptver ūdensapgādes tīkliem 82 % un sadzīves kanalizācijas novadīšanai 79 % no visas pilsētas teritorijas, attiecīgi pēc projekta III kārtas ūdensapgāde – 87 %, bet sadzīves kanalizācija – 86 %. Plānots, ka pēc projekta IV kārtas realizācijas rādītājs abām komunikācijām pietuvosies 100 %.

Pavisam Jūrmalas pilsētas teritorijas virszemes ūdeņos notekūdeņi 2009. gadā tika izvadīti sešās vietās: normatīvi tīri komunālie notekūdeņi Lielupē no Slokas NAI (Nr. N100567, ar attīrīšanu), Vecslocenē no SIA „Saiva Textile” attīrīšanas iekārtām (Nr. N100084, ar attīrīšanu) un meliorācijas grāvī Vaivaros no nacionālā rehabilitācijas centra „Vaivari” attīrīšanas iekārtām (Nr. N100073, ar attīrīšanu), normatīvi tīri ražošanas ūdeņi Rīgas līcī no sanatorijas „Belorusija” (Nr. N100343, bez attīrīšanas) un meliorācijas grāvī Jaunkemeros no sanatorijas „Jaunkemerī” (Nr. N100080, bez attīrīšanas), normatīvi netīri komunālie notekūdeņi Lielupē no SIA „Sabiedrība SVA” attīrīšanas iekārtām (Nr. N100085, ar attīrīšanu, bijušo Slokas papīrfabrikas NAI, kurās līdz jauno Slokas NAI nodošanai ekspluatācijā veica arī pilsētā savāktos notekūdeņu attīrīšanu). Šobrīd notekūdeņu izplūde saglabāta tikai viena – no Slokas attīrīšanas iekārtām.

No Lielupes-Majoru sistēmas savāktie notekūdeņi (30 % no kopējā pilsētas notekūdeņu daudzuma) tiek pārsūknēti attīrīšanai uz Rīgas notekūdeņu attīrīšanas ierīcēm „Daugavgrīva”. Dubultu-Ķemeru sistēmā savāktos (70 % no kopējā daudzuma) uzņēmums attīra 2009. gadā ekspluatācijā nodotajās Slokas notekūdeņu attīrīšanas iekārtās. To būvniecība ir veikta Jūrmalas ūdenssaimniecības projekta I kārtas ietvaros. Attīrīšanas iekārtu jauda 9050 m³/diennaktī. Notekūdeņi Slokas NAI tiek attīrīti bioloģiski nepārtrauktā aktīvo dūņu procesā ar bioloģisku fosfora un slāpekļa atdalīšanu, izmantojot divpakāpju attīrīšanas tehnoloģiju bez ķīmiskās nogulsnešanās (otrējā attīrīšana).

Līdz ar Slokas NAI attīrīšanas iekārtu darbības uzsākšanu Jūrmalā ir uzlabota notekūdeņu attīrīšanas efektivitāte, no tām Lielupē tiek novadīti notekūdeņi, kuru kvalitāte atbilst normatīvo aktu prasībām. Ķemeru notekūdeņu sistēma 2007. gadā ir pieslēgta Slokas jaunajām NAI, Ķemeru NAI darbība un nepietiekami attīrīto notekūdeņu izplūde Vēršupītē ir slēgta.

Pilsētas notekūdeņi tiek attīrīti divās NAI – Slokas NAI un SIA „Rīgas ūdens” piederošajās NAI „Daugavgrīva”. Aptuveni 70 % notekūdeņu tiek attīrīti Slokas NAI, bet atlikušie 30 % – Daugavgrīvas NAI. SIA „Jūrmalas ūdens” vidēja termiņa darbības stratēģija 2016.-2018. gadam 11 Slokas NAI tehnoloģiskais process nodrošina nepārtrauktu aktīvo dūņu procesu ar bioloģisku fosfora un slāpekļa atdalīšanu, izmantojot divpakāpju denitrifikāciju bez ķīmiskās nogulsnešanās. Viss notekūdeņu apjoms, kas tiek attīrīts un attiecīgi izvadīts Lielupē un Daugavā atbilst Latvijas un ES normatīvajos aktos izvirzītajām notekūdeņu attīrīšanas prasībām.

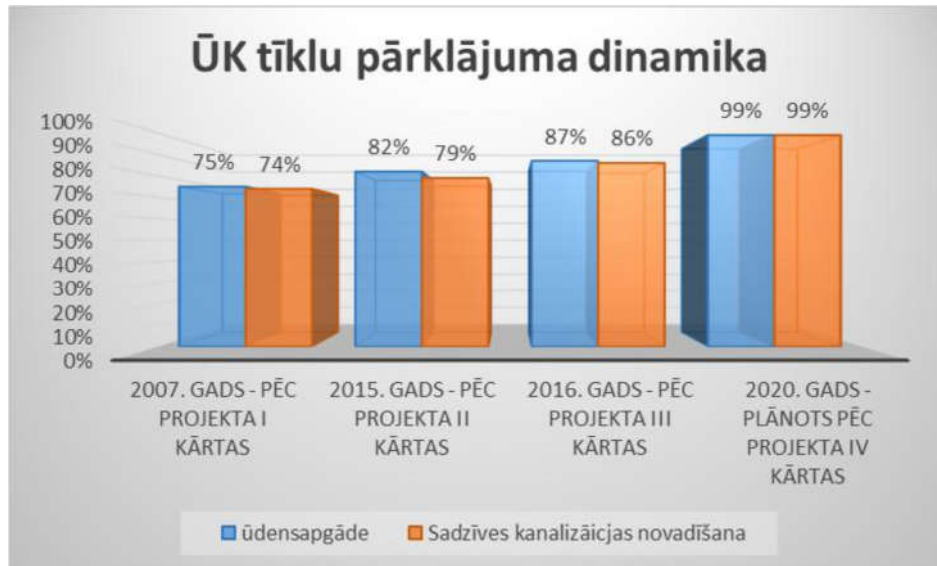
Notekūdeņu pieplūdi sastāda infiltrācija un tiešā ieplūde. Infiltrācija rodas sakarā ar apstākli, ka Jūrmalas pilsētā liela daļa tīklu atrodas zem gruntsūdens līmeņa, un caur bojājumiem cauruļvados, cauruļvadu savienojumos un pieslēgumos pie akām un pašās akās kanalizācijas sistēmā ieplūst gruntsūdeņi. Konsekvento notekūdeņu daudzuma samazinājumu pie abonētu skaita pieauguma nodrošina investīciju projektu ietvaros veiktā kanalizācijas tīklu pārbūve, nodrošinot to hermētiskumu un novēršot gruntsūdeņu pieplūdes.

6. tabula. Slokas NAI attīrīšanas procesa efektivitāte

Avots: SIA „Jūrmalas ūdens”

Rādītājs	Piesārņojošo vielu koncentrācija pirms ieplūdes attīrīšanas iekārtās (mg/l)	Piesārņojošo vielu koncentrācija notekūdeņu izplūdē (mg/l)	Attīrīšanas efektivitāte (%)
Suspendētās vielas	4402,6	2,6	99,4
BSP5	440	7	98,4
ĶSP	760	30	96,1
Nkop	44	10,5	76,1
Pkop	9,9	0,2	97

Saskaņā ar SIA „Jūrmalas ūdens” sniegto informāciju novadīto notekūdeņu kvalitāte atbilst normatīvajos aktos un B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujā noteiktajām prasībām. Normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegumi nav konstatēti.

3. attēls. Kanalizācijas pakalpojumu pieejamība (% no iedzīvotāju skaita)
Avots: SIA „Jūrmalas ūdens”

■ Trokšņa emisijas

Galvenie akustiskā trokšņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš. Ražošana Jūrmalā nav attīstīta, tās ietekme uz trokšņa līmeni ir nenožīmīga. Lidostas „Rīga” lidmašīnu trokšņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Buļļu salas (Rīgā) virzienā. Lidmašīnu radītā trokšņa pārsniegumu zona līdz 5 dB Jūrmalā nedaudz skar Vārnukrogu. Taču tā kā aprēķinātie pārsniegumi nav lieli un tie pārsniedz tikai naktij noteiktos trokšņa robežlielumus, tad lidostas „Rīga” radītā trokšņa ietekme uz pilsētu ir vērtējama kā nebūtiska.

Informāciju par trokšņa līmeņiem pilsētā galvenokārt sniedz Rīgas aglomerācijas stratēģiskās trokšņu kartes, kurās ietverta arī Jūrmalas pilsētas teritorija no tās austrumu malas līdz Majoriem (ieskaitot), un nelielā pilsētas daļā Bražuciemā – VAS „Latvijas Valsts ceļi” trokšņu stratēģiskās kartes valsts autoceļam A10. Tās atspoguļo situāciju 2006. gadā.

Kartētajā Jūrmalas daļā maģistrālo ielu un dzelzceļa līnijas Torņakalna-Tukums II apkārtnē pārsvarā ir konstatēti trokšņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 10 dB. Lielāki trokšņa robežlielumu pārsniegumi ir vakaros – līdz pat 20 dB vakaros un naktīs – 25 dB naktīs. Dienā maģistrālo ielu krustojumu apkārtnē trokšņa robežlielumi tiek pārsniegti par 15 dB. Plašāku teritoriju trokšņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros Lienes ielas, Jomas ielas un Z. Meierovica prospekta apkārtnē. Izvērtējot iegūtos trokšņa kartēšanas rezultātus, šī teritorija ir iedalīta III prioritātes aglomerācijas nozīmes akustiskā diskomforta zonā. Jūrmalā ir arī klusie rajoni: Rīgas līča piekrastes joslā Majoros, Dzintaros, Bulduros, Lielupes austrumu daļā, Stirnurgā, Buļļuciemā, dabas parkā „Ragakāpa”, no Priedaines austrumu daļas līdz Vārnukrogam (kopā 1587 ha), kur katram trokšņa avotam trokšņa rādītāju vērtība ir mazāka par robežlielumu.

Autoceļa A10 ievada apkārtnē Bražuciemā apmēram 350 m platā joslā no autoceļa trokšņa līmenis pārsniedz 55 dB, apmēram 100 m attālumā – 65 dB, sasniedz 75 dB – autoceļa nodalījumā. Izvērtējot autoceļa A10 radīto troksni, Bražuciema teritorijā uz austrumiem no autoceļa A10 ir izdalīta akustiskā trokšņa diskomforta zona.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā Rīgas aglomerācijai un valsts autoceļam A10 ir sagatavoti rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai. Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības ātruma precizēšana un samazināšana, citi pasākumi (prettrokšņa ekrānu izbūve, stādījumu joslu izveide, prettrokšņa risinājumi ēku fasādēm) nav plānoti. Akustiskā trokšņa diskomforta zonā Bražuciemā rīcības plānā ietverta prettrokšņa ekrānu (augstums 4 m, kopējais garums – 232 m) izvietošana dzīvojamo ēku tuvumā autoceļa A10 labajā pusē. Šos pasākumus iespējams realizēt autoceļa A10 Rīgas – Ventpils posma Priedaine-Sloka-Ķemeri paplašināšanas ietvaros. Pašlaik minētajai autoceļa paplašināšanai notiek skiču projekta izstrāde un

ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma izstrāde, kuru ietvaros arī tiek veikta trokšņu izpēte un prettrokšņa pasākumu plānošana un projektēšana.

Trokšņa kartēšana Jūrmalā nav veikta no Dubultiem līdz pilsētas rietumu robežai, taču, ievērojot maģistrālo ielu un dzelzceļa izvietojumu, var secināt, ka to apkārtnē arī iespējami trokšņa līmeņu pārsniegumi un ka Dubultos līdzīgi kā Majoros ir iespējama trokšņa diskomforta zona.

6.1. PIESĀRŅOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS

Augsnes un grunts piesārņojumu Jūrmalas pilsētā galvenokārt veido bijušās rūpnīcas, katlu mājas, mehāniskās darbnīcas, degvielas uzpildes stacijas, naftas bāzes un ķīmikāliju noliktavas. Lielākā daļa reģiona augšnes un grunts bijušo un esošo piesārņotāju minēti LVĢMC uzturētajā Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā.

Jūrmalas pilsētā atrodas 7 piesārņotas (skatīt 7. tabulu) un 24 potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 8. tabulu).

7. tabula. **Piesārņotās vietas Jūrmalas pilsētas teritorijā**

Avots: LVĢMC

Nosaukums	Adrese Jūrmalā	Piesārņojuma veids
Katlu mājas mazuta glabātuve Ķemeru	Tūristu iela 18, 18A	Katlu mājas mazuta glabāšanas avārijas vieta. Naftas produktu noplūde gruntī
IU „Zanda”	Ventspils šoseja 64	Bijusī naftas produktu glabātuve. Naftas produkti gruntī
SIA „ATF Jūrmala SV”	Ķemeru iela 26	Autobusu parka degvielas uzpildes stacija. Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
SIA „Metāla konstrukcijas”, SIA „Privats”	Lielupes iela 28	Demontējama DUS. Naftas produkti gruntī un gruntsūdenī
Sadzīves atkritumu poligons „Priedaine”	Priedaine 2501	Sadzīves atkritumu poligons, 10 ha, piesārņojošas vielas: kopējais slāpekļs, amonjaks, naftas produkti, cinks un svins, kā arī to savienojumi
SIA „Latimpeks auto” DUS	Staiceles iela 3	Degvielas uzpildes stacija. Naftas produkti gruntsūdenī
PVAS „Latvijas nafta”	Talsu šoseja 1	Degvielas uzpildes stacija. Naftas produktu piesārņojums gruntsūdenī

8. tabula. **Potenciāli piesārņotās vietas Jūrmalas pilsētas teritorijā**

Avots: LVĢMC

Vietas nosaukums	Adrese	Piesārņojuma veids
Jūrmala (Kūdra) Melnezera 10	Melnezera iela 10	Naftas produkti
SIA „Neste Latvija” DUS	Viestura iela 21	Naftas produkti
SIA „Latvija Statoil” DUS	Dubultu prospekts 42	Naftas produkti
SIA „OptiLat”	Meistaru iela 1	iekārtas krāsu, laku vai līmes ražošanai
SIA „Degvielas apgāds”	Jūrkalnes iela 10	Naftas bāzes un termināli
Alderis, Lielupes krasts	Lāču iela 16	Aldera būvlaukums. Ar naftas produktiem piesārņota grunts atvesta no katlu mājas teritorijas, un izbērtā Lielupes krastā
Bijusī cementa rūpnīca	Dzirnavu iela 100	Ilgstoši rūpnieciski noslogota teritorija
Nelegāla izgāztuve Zvejas ielā	Zvejas ielas galā	Būvgruži, naftas produkti
Bij. „Marienbāde” katlu mājas teritorija	Bulduru prospekts 146	Nojaukta, būvbedrē konstatēti naftas produkti
SIA „Brīze” bijusī veļas mazgātuve un katlu māja	Slokas iela 64	Iespējams piesārņojums ar naftas produktiem un ķīmiskām vielām, šķidrās kurināmais, degvielas glabātuve
Slokas komunālās daļas bijušās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Mežmalas iela 35	Grunts piesārņojums ar notekūdeņiem
Bij. „Marienbāde” garāžas	Lielupes iela, Stirnurgs	Grunts piesārņota ar naftas produktiem

Vieta nosaukums	Adrese	Piesārņojuma veids
SIA „Slokas papīru apstrādes uzņēmums”	Fabrikas iela 2	Iespējams piesārņojums ar naftas produktiem un citām ķīmiskām vielām, demontēta mazuta saimniecība
Slokas attīrīšanas iekārtas ar dūņu laukiem	Mežmalas iela 41	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
Jahtklubs „Vikings”	Vikingu iela 10	Iespējams naftas produktu piesārņojums
Bij. AS „Jūraslīcis”	Lašu iela 10	Katlu māja ar mazutu, kuģu degvielas glabāšana un uzpilde
Druvciema vecās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas	Ražas un Slokas ielas stūris	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
Vecās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas „Lielupe”	Vikingu iela 40A	Grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem, nosēdīķi, emšeri
SIA Jūrmalas ATU	Slokas iela 69B	Iespējams naftas produktu piesārņojums
Asfaltbetona rūpnīca, I.U. „Liktenis”	Dzirnavu iela 1	Iespējams naftas produktu piesārņojums, asfalta betona rūpnīcas kurināmā tvertnes, bituma bedres
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests	Rīgas iela	Iespējams naftas produktu piesārņojums, ir bijusi arī liela putu noplūde gruntī, degvielas glabātuve, ugunsdzēsības putu glabātuve
Miera ielas noliktavas	Miera iela 10	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām. Bijusi SES noliktava dažādām indēm, mehāniskās darbnīcas
Slokas CPF attīrīšanas iekārtu vecie dūņu lauki	Mežmalas iela 35	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
Bij. „Marienbāde” saimniecības bloks	Ērgļu iela 2A	Grunts piesārņots ar naftas produktiem

Jānorāda, ka reģistrā kā piesārņota vieta ir iekļauts nekustamais īpašums Tūristu iela 18A (katlu māja Ķemeru). 2019. gadā zemesgabālā būvprojekta „Būvju nojaukšana Tūristu ielā 18A” ietvaros tika veikti teritorijas sakārtošanas darbi, t.sk. nojauktas (demontētas) tur esošās ēkas (katlu mājas), kā arī veikta grunts kvalitātes izpēte. Rezultātā ir saņemts arī speciālista atzinums par grunts kvalitāti. Saskaņā ar izpētes rezultātiem, naftas produktu piesārņojums pētītās teritorijas gruntīs nav konstatēts, līdz ar to Jūrmalas pilsētas pašvaldība ir lūgusi institūciju mainīt reģistrā tās kategoriju uz “vieta nav piesārņota”.

Galvenās piesārņojošās vielas piesārņotajās vietās ir naftas produkti, sadzīves atkritumu poligonā „Priedaine” arī citas: kopējais slāpeklis, amonjaks, kā arī cinks un svins un to savienojumi, potenciāli piesārņotajās vietās lielākajā daļā objektu – naftas produkti, atkarībā no saimnieciskā darbības veida atsevišķās vietās – piesārņojums ar dažādām ķīmiskām vielām, būvgruži, kā arī citi ražošanas procesu atkritumi.

Sadzīves atkritumu izgāztuve „Priedaine” darbība tika slēgta ar 2009. gada 1. augustu, SIA „Slokas papīru apstrādes uzņēmuma” teritorijā darbojas vairāki nelieli uzņēmumi, vairāki uzņēmumi (SIA „OptiLAT”, SIA „Jūrmalas ATU”, Asfaltbetona rūpnīca, „Liktenis”, SIA „Statoil” DUS, SIA „Neste Latvija” DUS) turpina darbību atbilstoši tiem izsniegtajām atļaujām ieviešot vides aizsardzības pasākumus piesārņojuma mazināšanā.

Pārsvārā piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu detalizēta izpēte nav veikta, nav pieņemti arī lēmumi par sanācības vai citu teritorijas rekultivācijas pasākumu nepieciešamību.

6.2. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšana ir viens no būtiskiem antropogēnās ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumiem, ko īsteno pašvaldība.

Atkritumu apsaimniekošanu Jūrmalas pilsētā centralizēti nodrošina SIA „Jūrmalas namsaimnieks” sadarbībā ar SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrību „Piejūra””. Jūrmalas pilsētā tiek nodrošināta dalīta atkritumu vākšana, 144-139 atkritumu savākšanas laukumos bez kopējā atkritumu konteineru izvietoti konteineri stikla un PET (jeb polietilēna) atkritumu savākšanai. Teritorijas plānojuma īstenošanas

laikā šo punktu skaits nenozīmīgi mainās, punktu izvietojums aptver visu pilsētas teritoriju. Peldsezonas laikā atkritumu konteineru skaits pludmalē tiek palielināts.

Jūrmalas atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacija izveidota Ventspils šosejā 61. Šeit gan fiziskās, gan juridiskās personas bez maksas var nodot: kartonu, makulatūru, tetrapakas (skalotas), logu stiklu, pudeļu stiklu, plastmasas iepakojuma izstrādājumus (PET pudeles (plastmasas), polietilēna plēves, iepakojuma maisiņus, tosola, eļļas, vējstiklu šķidruma taru, minerālmēslu maisus, dārzniecībā izmantoto plēvi, lopbarības ietinamo plēvi un sietus, kā arī plastmasas kannas u.tml. iepakojumus), sadzīves elektronikas preces (ledusskapji, plītis, veļas mazgājamās mašīnas, televizori, datori), luminiscentās lampas (dienas gaismas spuldzes) un metāllūžņus (metāla iepakojumus).

Par samaksu: cietos sadzīves atkritumus, autoriepas, būvgružus – pārkraušanas stacijās, bet poligonā „Janvāri”: lielgabarīta atkritumus (mēbeles, santehnika u.tml.), bioloģiskos atkritumus, azbestu saturošus būvniecības atkritumus (šiferi), arī drēbes un audumus. Nepieņem tādus bīstamos atkritumus kā ķīmikālijas, medicīnas atkritumus, naftas produktus u.tml.). Bīstamo atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši individuāliem līgumiem nodrošina AS „BAO”.

Pēc atkritumu šķirošanas tiek nodrošināta to utilizācija, t.sk. bioloģisko atkritumu kompostēšana. Sadzīves atkritumi tiek nodoti deponēšanai reģionālajā Cieto sadzīves atkritumu poligonā „Janvāri” Talsos. Agrāk eksistējušās Jūrmalas atkritumu izgāztuves Priedainē un Kūdrā ir slēgtas un rekultivētas.

6.3. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Jūrmalas īpatnība ir tās izolētība un lineārais raksturs. Pilsētu nodala Lielupe; pilsētai ir trīs galvenie pievienojumi (pieslēgumi) valsts autoceļu tīklam – Priedainē pie Lielupes autotilta, Slokā pie Lielupes autotilta, un Ķemeros. Visi esošie pievienojumi pie valsts galvenā autoceļa A10 ir aktualizēti izstrādājot Jūrmalas TPG 2022, ņemot vērā VAS „Latvijas valsts ceļi” sniegto informāciju.

Reģiona kontekstā Jūrmala ir izteikts braucienu galamērķis. Tranzīta satiksmes dalībnieki dod priekšroku apbraukt pilsētu pa autoceļu A10/E-22 Rīga-Ventspils. Šī tendence pieaugs, īstenojot autoceļa Rīgas-Ventspils pārbūvi un tālākā perspektīvā izbūvējot plānotā Rīgas Ziemeļu transporta koridora 3. un 4. posmu.

Jūrmalas saikni ar Rīgu nodrošina četru joslu autoceļš un dzelzceļš ar samērā intensīvu pasažieru vilcienu kustību. No Rīgas uz Jūrmalu ved iecienīts velosipēdu ceļš. Tomēr vasarā, arī populāru pasākumu reizēs, autosatiksmes intensitāte un pasažieru daudzums sabiedriskajā transportā pārsniedz tā kapacitāti. Veidojas sastrēgumi pie Priedaines caurlaīžu punkta un ielu krustojumos, trūkst autostāvvietu, bet vilcieni ir pārpildīti. Atbilstoši statistikai, arī lielākā daļa ceļu satiksmes negadījumu notiek vasarā.

Sabiedriskā transporta funkcijas Jūrmalā lielā mērā ir pārņēmis dzelzceļš. Aptuveni 45 % Jūrmalas apbūvēto teritoriju atrodas 10 minūšu gājiena attālumā no dzelzceļa stacijām. Jūrmalas pilsētas teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Torņakalna-Tukums II, kas ir daļa no Rīgas piepilsētas elektrificētā dzelzceļa tīkla. Pilsētai augot, apbūve tuvinājusies dzelzceļam un pašlaik dzelzceļa līnija faktiski iezīmē pilsētas apbūves centrālo asi. Dzelzceļš savieno gandrīz visas Jūrmalas pilsētas daļas, un ir būtiska pilsētas sabiedriskā transporta sastāvdaļa. Pārējā teritorijā pasažieru pārvadājumus veic starppilsētu maršrutu autobusi, pilsētas maršrutu autobusi, mikroautobusi, taksometri.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu saņemšana ir apgrūtināta teritorijās, kur kursē tikai pilsētas maršrutu autobusi, kas kursē reti un nedublējas ar starppilsētu maršrutu autobusi vai dzelzceļu, īpaši Bulluciemā, kā arī dzīvojamajos rajonos pie Lielupes.

Jūrmalas ielu kopgarums 2016. gadā bija 381 km.

Lielupes un Rīgas līča tiešais tuvums ir potenciāls ūdenstransporta attīstībai Jūrmalā, bet pagaidām tam ir niecīga nozīme. Lielupes grīva ir aizsērējusi, Lielupes osta nedarbojas. Trūkst piestātņu upes krastos, piekļūšana krastiem ir slikta.

Vasarā no Rīgas līdz Majoriem kursē upju kuģīši. Jahtas Lielupē no Rīgas var ienākt pa Bullupi līdz dzelzceļa tiltam, kur to kustību ierobežo dzelzceļa tilts (4,7 m), tālāk arī autotilts (5,2 m). Upi izmanto motorlaivas, airu laivas un kuteri.

Lielupes krastmala, lai arī atrodas pilsētas teritorijā, ir grūti izmantojama. Lielā daļā krastmalas teritoriju ir spēkā aizsargājamas dabas teritorijas režīms, liela daļa ir applūstoša, kā arī daļēji tās pieejamību ierobežo privātie zemes īpašumi. Gar Lielupes krastu Jūrmalas pilsētas teritorijā izvietojas ap 20 laivu piestātņu.

6.4. RŪPNIECISKĀS UN CITAS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS RISKI

■ Paaugstināta bīstamības objekti

MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk tekstā – MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240) nosaka, ka, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, ir jāņem vērā paaugstinātas bīstamības objekti. Paaugstinātas bīstamības objektu apdraudētās teritorijas nosaka balstoties uz riska novērtējuma rezultātiem un tās attēlo grafiski. Saskaņā MK 30.04.2013. noteikumiem Nr. 240, pašvaldības avāriju riska zonā var noteikt ierobežojumus esošās apbūves blīvuma palielināšanai un jaunu objektu izvietojšanai, kas var izraisīt rūpniecisko avāriju iespējamību. Diemžēl šie MK noteikumi nenosaka paaugstināta riska kritērijus, līdz ar to Latvijā nav vienotas pieejas paaugstināta riska zonu noteikšanai, to kartogrāfiskajai attēlošanai un teritorijas ierobežojumu noteikšanai.²

Pašlaik paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanu un klasifikāciju regulē MK 19.09.2017. noteikumi Nr. 563 „Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība” (turpmāk tekstā – MK 19.09.2017. noteikumi Nr. 563). Saskaņā ar minētajiem noteikumiem, paaugstinātas bīstamības objektus iedala trīs kategorijās: A, B un C kategorijā³. Šie noteikumi nosaka, ka informācija par objektiem ir jāapzina un jāaktualizē katru gadu līdz 20. janvārim.

MK 21.01.2021. noteikumos Nr. 46 „Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts” ir iekļauti 425 objekti, kuru vidū pārsvarā ir degvielas uzpildes stacijas, naftas produktu bāzes, minerālmēslu ražotnes, kā arī dzelzceļa termināļi. Šajā sarakstā 2021. gadā ir iekļauti B kategorijas četri objekti, kas atrodas Jūrmalas pilsētā (naftas produktu bāze, degvielas un gāzes uzpildes stacijas).

Sarakstā iekļautajam paaugstinātas bīstamības objektam SIA „RDZ Energy” (Jūrkalnes iela 10), atbilstoši ar MK 01.03.2016. noteikumu Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” 15. punkta prasībām, ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma. Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā (ar grozījumiem) šim objektam ir noteikta un attēlota drošības aizsargjosla.

■ Bīstamo kravu pārvadājumi

Bīstamo kravu pārvadājumi Jūrmalā tiek veikti pa valsts autoceļu A10 Rīga – Ventspils, kas izvietojas pilsētā 28 km garumā: Lielupes kreisajā krastā meža teritorijās, šķērso Varkaju kanālu un posmā no Slokas līdz Ķemeriem. Pa autoceļu pārvadātie kravu apjomi netiek uzskaitīti.

Pa dzelzceļu pilsētā tiek veikti pasažieru pārvadājumi. Pēc VAS „Latvijas dzelzceļš” sniegtās informācijas, kravu pārvadājumi cauri Jūrmalas pilsētai notiek reti īpašos gadījumos, kad dzelzceļa līnija Jelgava-Ventspils ir pārslogota, taču bīstamās kravas nekad netiek transportētas cauri pilsētai. Uzņēmumiem, kuri darbojas Slokā, kravu nosūtīšana notiek caur Slokas staciju no pārejas punkta Ķemeri-Tukums. Pārkrauto kravu apjomam Slokas stacijā ir tendence samazināties. Galvenie kravu veidi ir papīrs un kokvilna. No bīstamo kravu veidiem dīzeļdegviela veido nenožīmīgu daļu – līdz 5 % no kopēja kravu apjoma, tādēļ arī risks, ko rada bīstamo kravu pārvadājumi ir niecīgs. Šis risks Jūrmalā ir attiecināms uz dzelzceļa posmu Ķemeri – Sloka.

² „Vadlīnijas rūpniecisko avāriju riska objektu izvietojuma minimālo drošības attālumu un teritorijas izmantošanas un apbūves ierobežojumu noteikšanai teritorijas plānošanas dokumentos”, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”, Valsts vides dienests un biedrība „Latvijas Riska vadības asociācija”, 2016

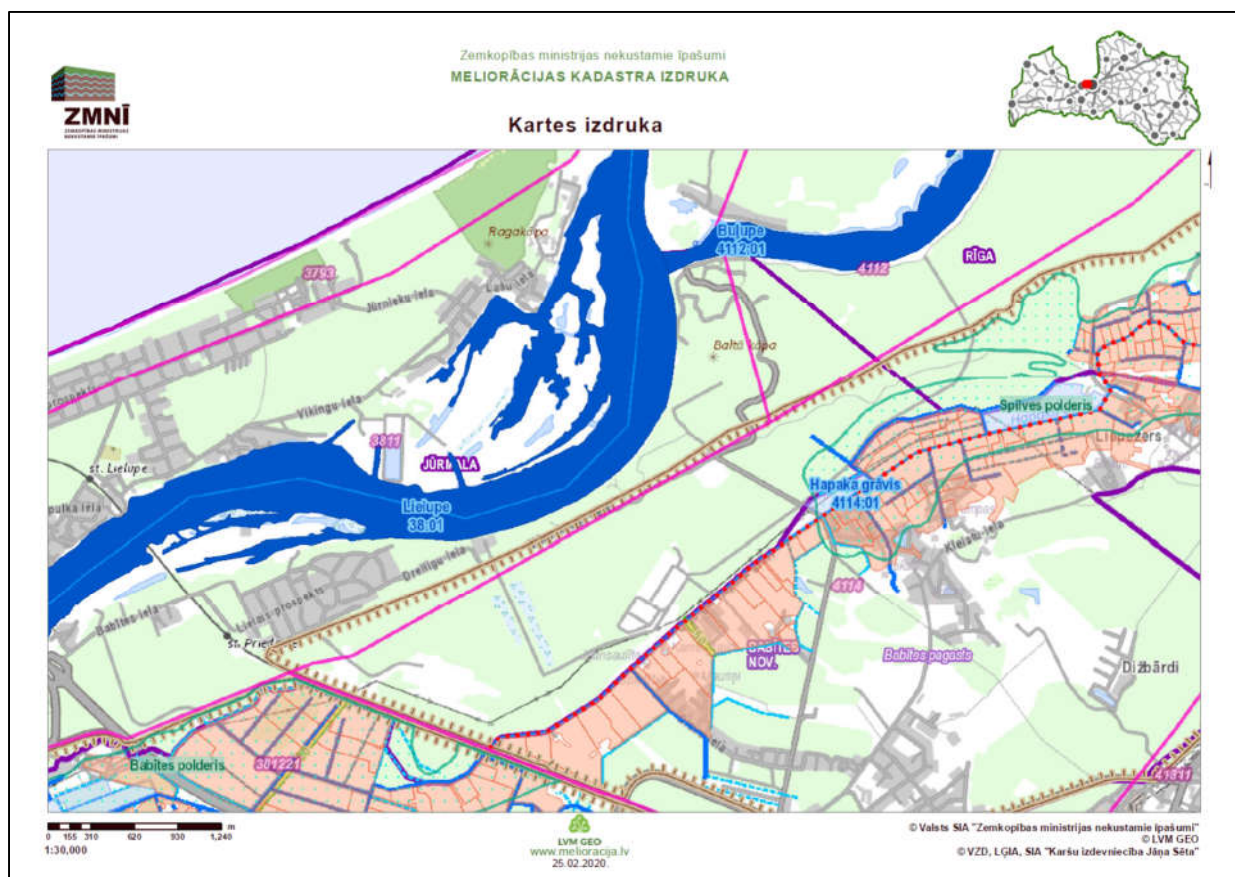
³ Iepriekš spēkā esošie MK 18.09.2007. noteikumi Nr. 626 „Noteikumi par paaugstinātas bīstamības objektu noteikšanas kritērijiem un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumiem riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai” noteica citādu iedalījumu – valsts nozīmes un reģionālas nozīmes paaugstināta riska objekti

6.5. POLDERU TERITORIJAS

Jūrmalas pilsētas teritorijā atrodas Jāņupītes poldera un tā sateces baseina lielākā daļa, Spilves poldera un sateces baseina teritorijas daļa, kā arī pavisam neliela Babītes poldera sateces baseina daļa. Visi trīs polderi ir ziemas polderi – teritorijas, kurās no augstajiem ūdens līmeņiem ūdensnotekā vai ūdenstilpē pilnīgi pasargātas ar nepārplūstošiem aizsargdambjiem. Hidrotehniskās būves ir projektētas caurplūdumam ar atkārošanās varbūtību 1 reizi 100 gados, bet platību mitruma režīma nodrošināšanai sūkņu stacijas jaudas projektētas kā lauksaimnieciski izmantojamām zemēm ar caurplūduma atkārošanās varbūtību 1 reizi 10 gados (atbilstoši poldera izbūves laikā pastāvošajiem normatīviem un zemes lietojuma veidam).

Spilves poldera platību veido ar aizsargdambjiem aizsargātā teritorija, kuras zemes virsmas atzīme ir zemāka par aplēses ūdens līmeni (atrodas ārpus Jūrmalas teritorijas). Spilves polderis nodots ekspluatācijā 1961. gadā.

Rīgas pilsētas teritorijā atrodas daļa no Spilves poldera platības, daļa atrodas Jūrmalas pilsētas un daļa Babītes novada teritorijās. Jūrmalas pilsētā Spilves poldera daļa atrodas Vārnu kroga rajonā, pilsētas austrumu daļā, pie robežas ar Rīgas pilsētu un Babītes novadu. Kopējā poldera platība ir 833 ha, poldera baseins – 2835 ha, bet aizsargdambja kopgarums ir 2,2 km. Spilves poldera sūkņu stacija atrodas Kleistos pie Kleistu ielas un Hapaka grāvja šķērsojuma. Kā poldera maģistrālais novadgrāvis kalpo Hapaka grāvis, kura augšgals sākas pie Rīgas-Tukuma dzelzceļa uzbēruma Spilves poldera robežās (Babītes novada teritorijā, kur tā robežojas ar Jūrmalas pilsētu). Pamatojoties uz MK rīkojumu 2008. gadā valsts īpašumā esošie Spilves poldera aizsargdambji un sūkņu stacija no Zemkopības ministrijas tika nodoti Rīgas pilsētas

4. attēls. Spilves poldera un tā sateces baseina teritorijas daļa

Avots: Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

pašvaldības īpašumā. 2011. gadā ar Rīgas domes priekšsēdētāja rīkojumu Spilves polderis nodots Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta faktiskajā valdījumā.

Pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes sniegtās informācijas (2015. gadā, detālplānojuma izstrādes vajadzībām Rīgā, Kleistu apkaimē), Spilves poldera sūkņu stacija tiek ekspluatēta ar sekojošiem ūdens līmeņiem:

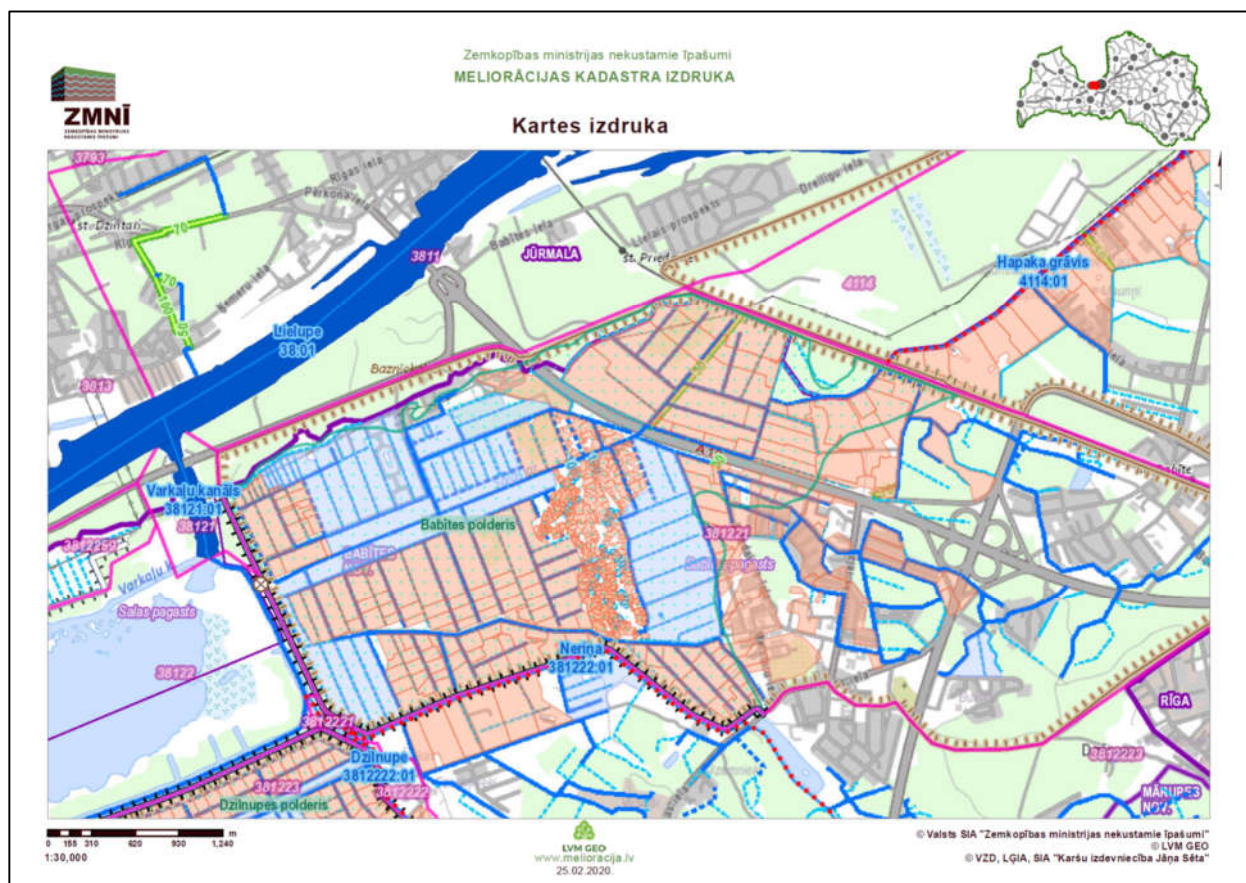
- augstākais ekspluatācijas ūdens līmenis "+0,55"m LAS-2000,5;
- zemākais ekspluatācijas ūdens līmenis "-0,85"m LAS-2000,5.

Spilves poldera teritorija (riska teritorija) Jūrmalas pilsētā ir plānota kā Dabas un apstādījumu teritorija (DA), reāli dabā mežs un to šķērso plānotā Ziemeļu transporta koridora attīstībai rezervētā trase (Rīgas ziemeļu transporta koridora 4. posms). Spilves polderis (riska teritorija) neskar esošās vai plānotās apbūves teritorijas Jūrmalas pilsētā, līdz ar to nav nepieciešami papildus nosacījumi poldera platības ekspluatācijai vai aizsardzībai.

Spilves poldera sateces baseina daļa ietver lielāku Jūrmalas pilsētas teritorijas daļu Vārnukrogā un Priedainē, līdz Rīgas-Tukuma dzelzceļa līnijai, bet arī šajā teritorijā pārsvarā atrodas meži un purvi, atsevišķas vēsturiskās viensētas (savrupmājas), slēgtā un rekultivētā atkritumu izgāztuve „Priedaine” un SIA „Eko Terra” bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums. Arī Spilves poldera sateces baseina daļu šķērso plānotā Ziemeļu transporta koridora attīstībai rezervētā trase (Rīgas ziemeļu transporta koridora 4. posms).

Babītes polderis atrodas Babītes ezera austrumu galā starp valsts galveno autoceļu A10, Babītes ezeru, Neriņas upi, Salienas ciemu un dzelzceļa līniju Rīga-Ventspils. Babītes poldera hidrotehniskās būves ir Babītes pašvaldības īpašums.

Babītes polderis bija pirmais lauksaimniecības nozīmes polderis Latvijā, kuru uzsāka izbūvēt 1939. gadā, ar mērķi nosusināt un iekultivēt pļavas Pierīgas teritorijā. Kopējā Babītes poldera platība ir 910 ha, poldera sateces baseins 1628 ha, kopējais aizsargdambju kopgarums ir 5,1 km. Ūdensnoteka uz Babītes ezeru, Lielupes upes baseins. Nosusināšanas sistēmas ir vairākkārtīgi pārbūvētas.

5. attēls. **Babītes poldera un tā sateces baseina teritorijas daļa**

Avots: Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

Babītes ezera vidējais ūdens līmenis ir noteikts 0.2 m BAS, zemes virsas atzīmes poldera platībā ir robežās no -0.8m līdz +2.2 m. Dabīga ūdens notece šajā situācijā gandrīz nav iespējama, tādēļ liekais ūdens ir jāpārsūknē ar sūkņu stacijas palīdzību.

Babītes novadam iespējamais applūdums sagaidāms no Lielupes un Babītes ezera. Aplēsēs pavasara plūdu maksimālais ūdens līmenis pieņemts ar ikgadējo pārsniegšanas varbūtību 1 %, vienu reizi 100 gados, un tas ir 2.5 m B.S. pie Lielupes (Spuņupes) līdz 2.3 m B.S. Babītes ezera austrumu krastā.

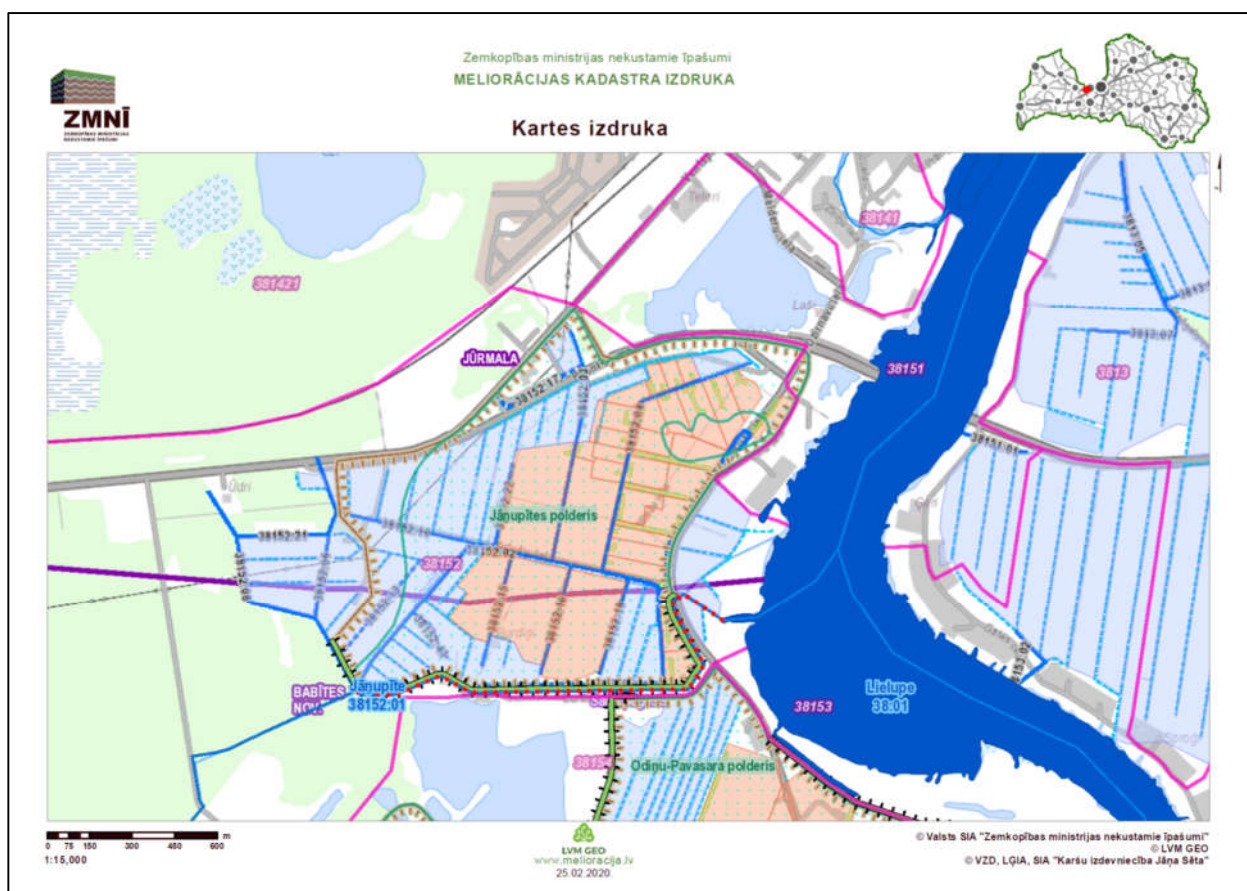
Poldera tehniskais stāvoklis labs. Sūkņu stacija „Babīte” ir labā stāvoklī. Laika posmā no 2011. gada līdz 2013. gadam veikta sūkņu stacijas „Babīte” pārbūve, nodrošinot projektētos sūkņu stacijas ekspluatācijas līmeņus, padziļināts krājbaseins u.c. darbi. Projekta īstenošanas rezultātā tika samazināta plūdu izraisīta nelabvēlīga ietekme.

Jūrmalas pilsētā atrodas tikai neliela daļa no Babītes poldera – meža nogabalā, uz dienvidiem no Rīgas-Tukuma dzelzceļa līnijas, kā arī neliela daļa no poldera sateces baseina – mežs uz dienvidiem no Rīgas-Tukuma dzelzceļa līnijas un pilsētas teritorijas daļa starp autoceļu A10, augstsprieguma elektrolīniju un pilsētas dienvidu robežu Bražciemā.

Babītes poldera teritorija (riskā teritorija) un poldera sateces baseina daļa Jūrmalas pilsētā ir plānota kā Dabas un apstādījumu teritorija (DA), reāli dabā mežs. Babītes polderis un tā sateces baseins neskar esošās vai plānotās apbūves teritorijas Jūrmalas pilsētā, līdz ar to nav nepieciešami papildus nosacījumi poldera platības ekspluatācijai vai aizsardzībai.

Jāņupītes polderis atrodas Lielupes kreisajā krastā starp Jāņupīti un autoceļu A10. Polderis ir nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorija.

Babītes novada teritorijā atrodas aptuveni ¼ daļa no Jāņupītes poldera teritorijas. Lielākā daļa poldera un tā sateces baseina teritorijas atrodas Jūrmalas pilsētas teritorijā. Polderis izbūvēts 1992. gadā. Tehniskais stāvoklis apmierinošs. Sūkņu stacija „Jāņupīte” apmierinošā stāvoklī, atrodas Babītes novadā, bet ir valsts īpašums. Aizsargdambis arī atrodas Babītes novadā, tā garums 1,8 km, stāvoklis apmierinošs.

6. attēls. Jāņupītes poldera un tā sateces baseina teritorijas daļa

Avots: Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

Jāņupītes poldera teritorija (riskā teritorija) un poldera sateces baseina daļa Jūrmalas pilsētā ir plānota galvenokārt kā Lauksaimniecības teritorija (L1), t.sk. vēsturiskās viensētas, un kā Dabas un apstādījumu

teritorija (DA3). Esošās apbūves kvartāls starp Auzu un Linu ielām noteikts kā Jaukta centra apbūves teritorija (JC17), bet atsevišķi neapbūvēti zemesgabali noteikti kā Jaukta centra apbūves teritorija (JC31).

MK 28.05.2013. noteikumi Nr. 291 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām” nosaka nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas un to izmantošanas nosacījumus. Noteikumu pielikumā ir noteikti polderi, kas ir nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas, tostarp Jāņupītes polderis. Atbilstoši noteikumu 9. punktam, vietējās pašvaldības, kuru teritorijā atrodas šo noteikumu pielikumā minētie polderi, ir tiesīgas mainīt polderu izmantošanu uz tādu, kas primāri saistīta ar apbūvi, ja vietējā pašvaldība no valsts ir pārņēmusi poldera hidrotehnisko būvju uzturēšanu un apsaimniekošanu.

Ņemot vērā, ka ne Jūrmalas pilsētas pašvaldība, ne arī Babītes novada pašvaldība, kuras teritorijā atrodas Jāņupītes poldera hidrotehniskās būves, nav pārņēmušas no valsts Jāņupītes poldera hidrotehnisko būvju uzturēšanu un apsaimniekošanu, izstrādājot Jūrmalas TPG 2022 projektu, netika atbalstīti zemes īpašnieku priekšlikumi funkcionālā zonējuma maiņai no Lauksaimniecības teritorijas (L1) uz citu izmantošanu, kas primāri saistīta ar apbūvi. Jūrmalas TPG 2022 projektā Jāņupītes polderis noteikts kā teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN116, izvirzot konkrētas prasības turpmākajai plānošanai poldera teritorijā.

7. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GROZĪJUMI NETIKTU ĪSTENOTI

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta piektajai un septītajai daļai pašvaldība izvērtē nepieciešamību izdarīt grozījumus teritorijas plānojumā, ja spēkā stājas jauni ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietveramo informāciju saistīti normatīvie akti ar augstāku juridisko spēku, kā arī jauni augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

- 1) Pamatojoties uz Būvniecības likumu, kas stājās spēkā 2014. gada 1. oktobrī, laika posmā līdz 2021. gadam izdota virkne normatīvo aktu būvniecības jomā. Gan Būvniecības likumā, gan arī uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos ir vairākkārt veikti grozījumi. Ņemot to vērā, nepieciešams veikt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem) sastāvā esošo Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izvērtēšanu saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos.
- 2) No 2015. gada 1. maija spēkā ir „Zemes pārvaldības likums”. Atbilstoši likuma prasībām nepieciešams pārskatīt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī ņemt vērā teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē kopumā.
- 3) Aizsargjoslu likuma pēdējie grozījumi ir spēkā no 2020. gada 18. jūnija, un tie jāņem vērā konkrētu aizsargjoslu noteikšanā un aktualizācijā.
- 4) Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” ir spēkā no 1992. gada 10. marta, bet likuma pēdējie grozījumi stājās spēkā 2019. gada 20. jūnijā, kas jāņem vērā Jūrmalas TPG 2022 izstrādes procesā, izvērtējot Jūrmalā esošo (līdz šim noteikto) kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) atbilstību likumam.
- 5) 2018. gada 30. oktobrī un 2020. gada 27. maijā tika apstiprināti grozījumi MK 14.10.2014. noteikumos Nr. 628. Līdz ar veiktajām izmaiņām normatīvajā regulējumā, nepieciešams pārskatīt prasības, kuras regulē detālplānojumu izstrādi.
- 6) Ir noteikts jauns ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpas” un 2019. gada 17. decembrī ir stājušies spēkā MK noteikumi Nr. 684 „Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Buļļu kāpas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Kā jau tas tika norādīts Vides pārskata 1. nodaļā, papildus normatīvo aktu izmaiņām, pamatojums teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanai bija arī saņemtie priekšlikumi par lokālplānojumu izstrādi un citu pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentu – Jūrmalas IAS aktualizēšana un jaunas Jūrmalas AP izstrāde.

Viens no pamatojumiem grozījumu izstrādei tika noteikts arī tas, ka, pamatojoties uz Zemes pārvaldības likumu (2015), Valsts zemes dienests Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ar 2017. gada 1. janvāri ir izveidojis zemes vienību ar nosaukumu “jūras piekrastes ūdeņi”, un Jūrmalas teritorijas plānojumā (ar grozījumiem) nav iekļauta šī zemes vienība. Taču attiecībā uz šo, Jūrmalas TPG 2022 izstrādes gaitā tika secināts, ka zemes vienības “jūras piekrastes ūdeņi” attēlošana Grafiskās daļas kartē „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi” un noteikumu izstrāde šīs zemes vienības atļautajai teritorijas izmantošanai šobrīd nav realizējama, jo likumdošanas prasības nosaka, ka teritorijas plānojums vai tā grozījumi tiek izstrādāti pašvaldības administratīvās teritorijas vai tās daļas robežās, bet zemes vienība “jūras piekrastes ūdeņi” atrodas ārpus Jūrmalas administratīvās teritorijas.

Teritorijas plānojuma atsevišķu daļu vai noteikumu neatbilstība atsevišķu/jaunāko normatīvo aktu prasībām un esošajai situācijai pilsētā var novest pie likumdošanas pārkāpumiem vides aizsardzībā, dabas resursu ieguvē un citās valsts un pašvaldības pārraudzībā esošās jomās. Normatīvo aktu pielāgošana un pretrunu novēršana prasītu vairāk pūļu un resursu no pašvaldības, iedzīvotāju un uzņēmēju puses, it īpaši uzsākot jaunu vai paplašinot esošo saimniecisko darbību.

Savukārt, vērtējot t.s. Nulles scenārija ietekmi uz vidi, var izdalīt šādus galvenos aspektus: ierobežotas iespējas ekonomiskajai attīstībai, riski dabas resursu saglabāšanai un aizsardzībai, pilsētas daļu un teritoriju pieejamības nodrošināšanas problēmas un vides kvalitātes saglabāšanas un uzlabošanas problēmas.

8. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums un ar to saistītie dokumenti ir izstrādāti, lai pēc iespējas samazinātu ietekmes un saglabātu vai uzlabotu esošo vides stāvokli. Plānojums ar tajā veiktajiem grozījumiem (2016. un 2020. gadā) ir cieši saistīts ar Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģiju 2010.-2030. gadam (Jūrmalas IAS).

Izstrādājot Jūrmalas IAS tika sagatavota SVID analīze, kur akcentēti arī dažādi ar vidi saistīti aspekti.

Pie Jūrmalas **stiprajām pusēm** minēti šādi ar vidi saistīti aspekti: Lielupe kā nozīmīgs resurss; esošā tūrisma un atpūtas infrastruktūra; dzelzceļa loma sabiedriskā transporta funkciju veikšanā un laba sasniedzamība lielākajā daļā pilsētas teritorijas. Kā **vājās puses** minēta apbūves teritorijas ar nepietiekamu (vai neesošu) inženiertehniskās apgādes infrastruktūras nodrošinājumu; pamestās, neizmantotās ēkas – „grausti” un teritorijas (padomju laika sanatorijas, Slokas un Kūdras degradētās teritorijas, atsevišķi jaunie projekti), kas negatīvi ietekmē kūrortpilsētas vizuālo tēlu un investīciju vidi.

Savukārt kā **iespējas** SVID analīzē tiek minētas iespējas attīstīt Lielupes ostu un ūdenssporta veidus; vispusīgi, radoši un dabai draudzīgā veidā izmantot plaši pieejamos ūdeņu resursus (īpaši līdz šim maz izmantoto Lielupi un tās ūdensmalas), kā arī izbūvēt publisko infrastruktūru ūdeņu u.c. dabas resursu pilnvērtīgai un saudzīgai izmantošanai. Kā **draudi** minēti vides un dabas resursu noplicināšana; krastu erozijas procesu turpināšanās, un pilsētas inženiertehniskās apgādes infrastruktūras fiziskā nolietošana, sabrukšana.

Ar Jūrmalas pilsētas attīstību saistīti šādi būtiskākie vides aspekti:

- **Virszemes ūdens kvalitāte**, t.sk. arī hidroloģiskais režīms un meliorācijas sistēmu darbība; Jūrmalas TPG 2022 TIAN sadaļa 2.6. Meliorācijas sistēmas, poldera infrastruktūra un dabīgās noteces ietver prasības un nosacījumus meliorācijas būvju apsaimniekošanai un būvniecībai. Sadaļa 2.8. Aizsargjoslas un tauvas josla detalizē Aizsargjoslu likumā noteiktās prasības un nosaka to realizācijas kārtību. Sadaļa 3.1.6. Nosacījumi labiekārtotu ūdensmalu ierīkošanai un izmantošanai ietver prasības krastmalu labiekārtojuma elementiem. Sadaļa 3.1.7. Nosacījumi piestātnēm un peldbūvēm ietver regulējumu šo objektu izveidei un izvietojumam. Jāņupītes poldera teritorija TIN116 ir izbūvēta poldera daļa, kas no augstajiem ūdens līmeņiem Lielupē ir pasargāta ar nepārplūstošajiem aizsargdambjiem, bet hidrotehnisko būvju avārijas gadījumā ir arī plūdu riska teritorija. Tādējādi Jūrmalas TPG 2022 identificē problēmas, kas saistītas ar virszemes ūdeņu kvalitāti un hidroloģiskā režīma izmaiņām, bet risinājumi vērsti uz identificēto problēmu mazināšanu vai novēršanu.
- **Gaisa kvalitāte**, kur kā būtiskākais faktors jāmin autotransporta radītais gaisa piesārņojums. Teritorijas plānojumā paredzēto vietējo centru veidošana mazina nepieciešamību pēc pārvietošanās; plānots uzlabot sabiedrisko transportu un vietu sasniedzamību; tiek paredzēta iespēja izveidot dažādas sociālo pakalpojumu sniedzošas iestādes vietējos centros. Pasākumi minētajos virzienos potenciāli atstās pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti. Tāpat teritorijas plānojums (ar grozījumiem) paredz rezervēt teritorijas satiksmes infrastruktūrai Lielupes labajā krastā, lai nākotnē izbūvētu jaunu pievadceļu Jūrmalai. Jauni satiksmes infrastruktūras risinājumi potenciāli var samazināt tranzīta autotransporta plūsmu, kā arī samazināt ar autotransportu saistīto atmosfēras gaisa piesārņojumu noteiktās pilsētas daļās. TIAN ietver prasības, kas vērstas uz gaisa kvalitātes uzlabošanu un siltumnīcefekta gāzu izmešu samazināšanu, t.sk. jauna velosipēdistu celiņa izbūvi, prasības ielu uzturēšanai, apkures sistēmām u.c.
- **Trokšņu līmenis un vibrācijas**. Galvenie akustiskā trokšņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš, t.sk. maģistrālās ielas un dzelzceļa līnijas Torņakalna – Tukums II apkārtnē, kur pārsvarā ir konstatēti trokšņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 25 dB. Plašāku teritoriju trokšņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros Lienes ielas, Jomas, ielas un Z. Meierovica prospekta apkārtnē. Jūrmalā ir arī klusie rajoni: Rīgas līča piekrastes joslā Majoros, Dzintaros, Bulduros, Lielupes austrumu daļā, Stirnuragā, Bulluciemā, dabas parkā „Ragakāpa”, no Priedaines austrumu daļas līdz Vārnukrogam (kopā 1587 ha), kur katram trokšņa avotam trokšņa rādītāju vērtība ir mazāka par robežlielumu. Lidostas „Rīga” lidmašīnu trokšņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Bullu salas (Rīgā) virzienā, taču kopumā tie pārsniedz tikai naktij noteiktos trokšņa robežlielumus. Pašlaik zināmajā Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības

ātruma precizēšana un samazināšana, bet Bražuciemā rīcības plānā ietverta prettrokšņa ekrānu. Trokšņu samazināšanas pasākumi plānoti arī citās diskomforta zonās, kurās notiek projektu izstrāde atbilstoši MK 16.06.2015. noteikumu Nr. 312 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 „Būvakustika”” prasībām. Lapmežciema virziens ir svarīgs no tranzīta kustības viedokļa – Kauguru apvedceļa izbūve novirzīs daļu satiksmes, kas dodas uz Rīgas līča Kurzemes piekrastes ciemiem, no Ķemeriem un vienlaikus netraucēs Kauguriem. TIAN sadaļa 3.8. Aizsardzība pret troksni nosaka prasības trokšņa līmeņa noteikšanai un pasākumiem tā samazināšanai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām. Kopumā Jūrmalas TPG 2022 vērsti uz trokšņa līmeņa mazināšanu.

- **Ainavas.** Jūrmalas TPG 2022 paredz saglabāt gan piekrastes ainavu, gan pilsētībūvniecības ainavu veidot ilgtspējīgu ainavu politiku. Plānojot jaunu attīstību pludmales tuvumā, pilsētas vērtos, upju krastos jāparedz tādas apbūves veidošana, kas nedegradētu ainavu ne fiziski, ne vizuāli (nebojātu skatus, neveidotu vizuālas barjeras). Teritorijas plānojums (ar grozījumiem) paredz nepieciešamību veikt vizuālās ietekmes analīzi (VIA) plānojot būvniecību noteiktās pilsētas daļās. Šī prasība lielākoties attiecas uz apbūvi, kuras apbūves augstums pārsniedz trīs stāvus. Tāpat ir noteiktas dažādas prasības pilsētībūvnieciskās ainavas saglabāšanai un veidošanai. Minētās prasības kopumā veicina ainavas veidošanu un uzlabos ainavas kvalitāti.
- **Dabas resursu aizsardzība.** Tā kā Jūrmala plāno arī turpmāk attīstīties kā kūrortpilsēta, tam nepieciešams nodrošināt dabas resursu aizsardzību. Kā būtiskākos dabas resursus var definēt – svaigu gaisu, pludmali, kāpu joslu, mežus, minerālūdeņus un ārstnieciskās dūņas. TIAN noteiktās Dabas un apstādījumu teritorijas, prasības pludmaļu un piekrastes zonu izmantošanai, kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem „Dziedniecisko dūņu ieguves teritorija” (TIN11) noteikšana apbūvei, ko veido inženiertehniskā infrastruktūra, dziedniecisko dūņu reģenerācijai nepieciešamās būves un iekārtas, kopumā vērsta uz dabas resursu aizsardzību, racionālu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
- **Dabas teritoriju aizsardzība un saglabāšana.** Jūrmalas TPG 2022 neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, saglabājot līdzšinējo statusu un konfigurāciju. Ar grozījumiem teritorijas plānojumā tiek ietverts jaunizveidotais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas pieminekļis „Bullu kāpa”. Tādējādi, kopumā esošais Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums (ar grozījumiem) nodrošina aizsargājamo teritoriju aizsardzību un ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
- **Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana.** Pilsētas teritorijā ir izveidojušās Eiropā un visā pasaulē unikālas dabas struktūras, atrodamas apdraudētas augu un dzīvnieku sugas. Kā būtiskākais uzdevums ir īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzība ārpus īpaši aizsargājamo dabas teritoriju robežām. Jūrmalas TPG 2022 definē un detalizē dabas aizsardzības prasības, nosakot funkcionālo zonējumu „Dabas un apstādījumu teritorija”. Tajās ietverti tādi īpaši aizsargājamie biotopi kā „Mežainas piejūras kāpas”, Lielupes palieņu pļavas, Ķemeru parks u.c. Spēkā esošais Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums (ar grozījumiem) vērsts uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu pilsētas teritorijā.

Jūrmalas pilsētas īpašo raksturu nosaka tās teritorijas lielākās daļas atrašanās uz zemes strēles starp Lielupi un Rīgas līča piekrasti, kur sastopami tādi reti un apdraudēti biotopi kā mežainās jūrmalas kāpas.

Aizsargjoslu likuma 6. pantā ir noteikta viena no vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslām – Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla. Tās noteikšanai neapšaubāmi ir ekoloģisks mērķis – aizsargāt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrasti no antropogēno faktoru ietekmes, proti, samazināt piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabāt meža aizsargfunkcijas, novērst erozijas procesu attīstību, aizsargāt piekrastes ainavas, nodrošināt piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarot un ilgstoši izmantošanu. Jūrmalas TPG 2022 risinājumi neparedz grozīt spēkā esošo Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslu, kas noteikta atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām.

Līdzšinēji noteiktais papildus apgrūtinājums „Krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves”, sākotnēji bija paredzēta kā papildus instruments dabiskās vides elementu līdzsvarotai saglabāšanai un aizsardzībai Jūrmalas piekrastē, neatkarīgi no noteiktās funkcionālās zonas, bet būtībā ir pašvaldības noteikts būvniecības ierobežojums / apbūves līnija, ierobežojot apbūves iespējas kāpu meža un izteikta reljefa zonā Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas daļā visā Jūrmalas pilsētā.

Ar Jūrmalas TPG 2022 risinājumu, kā apgrūtinājums grafiski vairs netiek attēlots vēsturiski noteiktais apgrūtinājums „Krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves”, jo tas arī neatbilst vienotajam apgrūtināto teritoriju un nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājumu klasifikatoram, saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 4. februāra noteikumiem Nr. 61 „Noteikumi par Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas izveidi un uzturēšanu un apgrūtināto teritoriju un nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājumu klasifikatoru”.

Jūrmalas TPG 2022 Paskaidrojuma rakstā sniegta informācija gan par šī aprobežojuma rašanos un nozīmi Jūrmalas pilsētā, pamatojums tam, kādēļ ar grozījumiem tiek piedāvāts tādu neattēlot, gan izvērtējums atbilstoši līdz šim izstrādātajiem detālplānojumiem. Vienlaikus tiek paskaidrots, ka Jūrmalas TIAN saglabāts nosacījums par obligātu detālplānojuma izstrādes nepieciešamību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā. Jūrmalas TIAN 6.4. apakšnodaļā „Prasības detālplānojumam” 2402. punktā ir noteikti gadījumi, kuros jāizstrādā detālplānojums papildus citos normatīvajos aktos noteiktajiem gadījumiem, t.sk. 2402.1. apakšpunktā noteiktais gadījums: *“pirms jaunu zemes vienību veidošanas, jaunas būvniecības vai pārbūves uzsākšanas teritorijās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā”*.

Attiecībā uz bioloģiskās daudzveidības un dabiskā reljefa saglabāšanu, tieši Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā, Jūrmalas TIAN 94. punktā noteikts, ka: *Esošās apbūves paplašināšanu un jaunas apbūves izvietojumu Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā izvērtē un nosaka detālplānojumā, apbūves zonas izvietojot ārpus īpaši aizsargājamo biotopu teritorijām un teritorijām ar izteiktu dabisku reljefu. Esošo koku, zemsedzes un reljefa aizsardzībai nosaka buferzonu, ēku un būvju izvietojumu plānojot tādā attālumā, kas nodrošina to aizsardzību, veicot būvdarbus un ekspluatāciju*. Jūrmalas TPG 2022 3.0. redakcijā tika iekļauts arī papildus nosacījums Jūrmalas TIAN, 95. punkts, nosakot ka: *Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā nav pieļaujama jaunas apbūves izvietošana un esošās apbūves paplašināšana teritorijās, kur pēc pazīmēm dabā vai izmaiņām topogrāfiskās informācijas datus tiek konstatēta patvaļīga reljefa pārveidošana, dabiskās zemsedzes bojāšana vai koku izciršana*.

Jūrmalas TIAN 5. pielikumā „Izpētes” ir noteiktas prasības, kas papildus jāievēro veicot biotopu izpēti, kā arī noteikti gadījumi, kuros biotopu izpēte veicama obligāti, tādējādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu visā Jūrmalas teritorijā: *Biotopu izpēti veic pirms būvniecības meža zemēs, dabiskajās pļavās, neapbūvētās zemes vienībās, kas robežojas ar Lielupi, kā arī 300 m joslā gar jūras pludmali, skaitot no vietas pludmalē, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija*.

Līdz ar to, Jūrmalas TIAN ir nostiprināta prasība ne tikai obligāti izstrādāt detālplānojumu visā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, bet arī izstrādājot detālplānojumu, jānosaka saglabājamās dabas vērtības konkrētā teritorijā, veicot detalizētu teritorijas izpēti, kā arī jāizstrādā risinājumi to saglabāšanai un aizsardzībai, detalizēti nosakot plānotās apbūves izvietojuma zonu un konkrētus nosacījumus un ierobežojumus detālplānojuma teritorijas turpmākajai izmantošanai un apbūvei.

Nemot vērā sabiedrības un atsevišķu institūciju saņemtos viedokļus, izstrādājot Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakciju, tika veikts visu līdz šim izstrādāto detālplānojumu un lokālplānojumu izvērtējums Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, īpašu uzmanību pievēršot plānošanas dokumentos detalizēti plānotajām apbūves teritorijām un noteiktajai „Krasta kāpu aizsargjoslas daļai bez apbūves”, to salīdzinot ar teritorijas plānojumā iekļauto informāciju. Izvērtējuma rezultāti atspoguļoti Paskaidrojuma raksta 3.3. apakšnodaļā, kas skatāms kopā ar jauno Paskaidrojuma raksta pielikumu Nr. 13 „Krasta kāpu aizsargjoslas daļas bez apbūves analīze” (skatīt piemēru 7. attēlā). Pavisam tika izvērtēti vairāk kā 120 detālplānojumi un lokālplānojumi, visā piekrastes garumā – no Bulluciema līdz Jaunkēmeriem, izvērtējumā grafiski attēlojot 106 plānojumu teritorijas, kurās ir precizēta vai kas tieši robežojas ar noteikto „Krasta kāpu aizsargjoslas daļu bez apbūves”. Izvērtējumā nav iekļauta informācija par izstrādes stadijā esošajiem detālplānojumiem, kuros arī šobrīd vēl tiek veiktas detalizētas izpētes, tādējādi vēl palielinot jau līdz šim detalizēti izvērtētās teritorijas lielo apjomu.

7. attēls. Krasta kāpu aizsargjoslas bez apbūves izvērtējums

Avots: Jūrmalas TPG 2022 3.0 redakcijas Paskaidrojuma raksta 13. pielikums

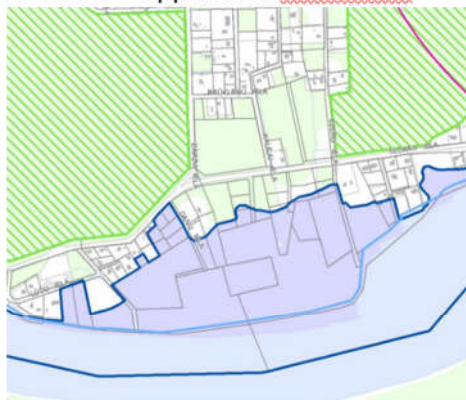
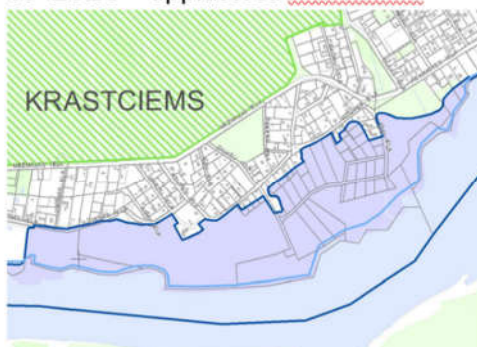
Šī grozījuma risinājuma ietekme vērtējama, to skatot no divu alternatīvu viedokļa – (1) grafiski to attēlot un (2) grafiski to neattēlot, kā arī plānojumā iekļautie nosacījumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai kopumā.

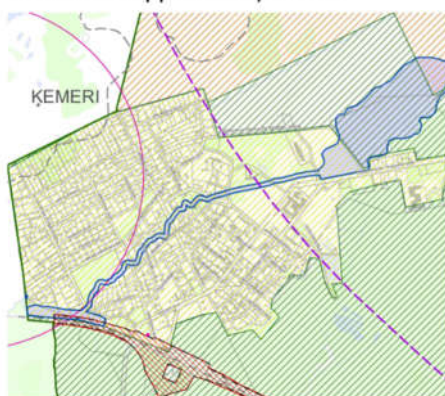
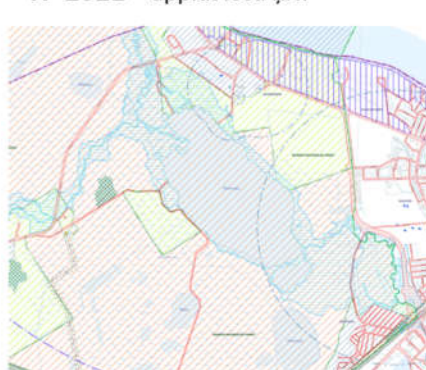
Jūrmalas TPG 2022 izstrādes gaitā secināts, ka teritorijas plānojumā attēlotā „Krasta kāpu aizsargjoslas daļas bez apbūves” teritorijas robeža noteikta neprecīzi, kā arī šajā teritorijas plānošanas līmenī nepastāv iespēja to precizēt, jo nav datu (augstas detalizācijas topogrāfisko plānu, biotopu, meža zemes robežu) par privātā īpašumā esošiem zemesgabaliem. Tādējādi abu scenāriju gadījumā ir jāsaglabā jau esošie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi zemesgabaliem, kuri iekļaujas minētajā aprobežojumā. T.i., grozījumu risinājums paredz apbūves izvietojuma izvērtēšanu detālplānojumā, balstoties uz detalizētām izpētēm. Ņemot to vērā, ietekme un alternatīvas izvēle vērtējama neviennozīmīgi vai neitrāla, jo:

- Netiek mainīts pašreizējais regulējums attiecībā uz detālplānojuma izstrādi jaunas apbūves plānošanai. Netiek vērtēts spēkā esošais nosacījums, jo tas vērsts uz padziļinātu vietas izpēti, tādējādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu kopumā.
- Līdzšinēji noteiktais apgrūtinājums ir tikai papildus instruments dabiskās vides elementu līdzsvarotai saglabāšanai un aizsardzībai, kā arī sabiedrības informēšanai par plānošanas procesiem. Tai pat laikā, regulējums pieļāva šī apgrūtinājuma precizēšanu, kas, ņemot vērā pēdējo gadu tiesu praksi, faktiski ir pārtraukts, tādējādi liedzot iespēju šo apgrūtinājumu precizēt, vadoties no detalizēti veiktās izpētes rezultātiem, un ir zaudējis savu nozīmi. Līdz ar to netiek ņemts vērā izpēšu veikšanas un risinājuma vērtējuma aspekts, t.sk. līdzšinējā praksē ir veidojušās dažādās izpratnes par detalizētākā plānošanas dokumentā paredzamo precizējumu apjomu.
- Veiktā izvērtējuma rezultātā konstatēts, ka tikai 18 no 106 detālplānojumiem minētā „Krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves” ir precizēta vai grozīta. Turklāt gan tās teritoriju paplašinot, gan samazinot, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka visos gadījumos aprobežojuma precizēšana ir vērtējama ar negatīvu ietekmi uz dabas vidi. Visu detālplānojumu risinājumi bija balstīti uz bioloģiskās izpētes rezultātiem, ņemot vērā meža zemes robežas un esošo kāpu reljefu, kā arī izstrādāti uz augstas

detalizācijas topogrāfiskā plāna pamatnes, kas nerada šaubas par detālplānojuma detalizāciju un precizitāti. Visiem detālplānojumiem ir piemērota publiskā apspriešana, kā to paredz attiecīgie normatīvie akti, līdz ar to ir nodrošināta sabiedrības informēšana.

- Jūrmalas TPG 2022 TIAN grozījumi gan nostiprina prasību izstrādāt detālplānojumus, gan izvirza prasības papildus izpēšu veikšanai visā pilsētā, tādējādi jaunie TIAN ir vērsti uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu ne tikai minētajā „Krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves”, bet arī kopumā visā pilsētā.
 - Jūrmalas TPG 2022 TIAN grozījumi paredz papildus prasības tieši esošās apbūves paplašināšanai un jaunas apbūves izvietojumam Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā, īpašu uzmanību pievēršot esošā kāpu reljefa un biotopu aizsardzībai, kas kopumā aptver plašāku teritoriju nekā minētā „Krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves”, tādējādi kompensējot tās neattēlošanu Jūrmalas TP 2022 grafiskajā daļā.
 - Kopumā var secināt, ka Jūrmalas TPG 2022 vērsti uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu visā pilsētas teritorijā.
 - **Jūras erozijas riski** ir aktuāli praktiski visā Jūrmalas pilsētas Rīgas jūras līča piekrastē. Esošā teritorijas plānojuma īstenošanas laikā, labiekārtojot pludmales, uzmanība tiek pievērsta iespējamajiem erozijas riskiem, izvēloties risinājumus, kas erozijas draudus mazina. Tai skaitā tiek veikta smilšu piebēršana un kārkļu stādījumu izveidošana Kauguru pludmalē, kas ir viena no apdraudētākajām Jūrmalas pludmalēm un noslogotākajām pludmales daļām Majoros. Jūrmalas TPG 2022 TIAN ir ietverti nosacījumi krastmalas labiekārtošanai, t.sk. pievēršot uzmanību erozijas risku novēršanai vai samazināšanai, kā arī pārskatīti un precizēti noteikumi būvju izvietošanai un apsaimniekošanai pludmalē. Jūrmalas TPG 2022 TIAN 10. pielikums detalizē plānotās izejas uz pludmali, nobrauktuves un krasta stiprinājumus. Savukārt TIAN 9. pielikums ietver rekomendācijas inženiertehniskajiem risinājumiem pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai.
- Jūrmalas TPG 2022 vērsti uz erozijas risku mazināšanu un pludmales ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
- **Applūšanas riska teritorijas.** Grozījumu izstrādei tika saņemti vairāki priekšlikumi, kuros tiek ierosināts mainīt funkcionālo zonējumu atsevišķiem nekustamajiem īpašumiem, kas šobrīd iekļaujas spēkā esošā teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotajās applūstošajās teritorijās (ar applūšanas varbūtību 10 %).
- Nemot vērā šobrīd publiski pieejamos LVĢMC hidroloģiskos datus, Jūrmalas TPG 2022 grafiskajā daļā tika precizētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceni un Vēršupīti. Piemērus veiktajiem precizējumiem skatīt zemāk:

TP 2016 – applūstošā Druvciemā**TP 2021 – applūstošā Druvciemā****TP 2016 – applūstošā Krastciemā****TP 2021 – applūstošā Krastciemā****TP 2016 – applūstošā Slokā/Bažciemā****TP 2021 – applūstošā Slokā/Bažciemā**

TP 2016 – applūstošā Ķemeros**TP 2021 – applūstošā Ķemeros****TP 2016 – applūstošā ĶNP****TP 2021 – applūstošā ĶNP**

Vienlaikus precizējumi tika veikti balstoties uz fizisko un juridisko personu iesniegtajām iepriekš minētās institūcijas izziņām par applūstamību konkrētos zemesgabalos. Līdz ar to daļa no priekšlikumiem tika atbalstīti, atsevišķos zemesgabalos mainot funkcionālo zonējumu uz apbūves teritorijām. Pārskatu par veiktajām izmaiņām skatīt 9. tabulā.

Līdzšinējā plānošanas periodā tika veikta izpēte un Lielupes lejteces plūsmas matemātiskā modelēšana projekta „Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta „Lielupe” un rekomendāciju izstrāde plūdu riska samazināšanai un teritorijas aizsardzībai” (2012. gads PAIC) (turpmāk tekstā un 9. tabulā – pētījums „Applūduma riska izpēte”).

Pētījuma „Applūduma riska izpēte” mērķis bija izveidot hidrodinamiskās modelēšanas sistēmu Jūrmalas pilsētas teritorijai ap ūdensobjektu Lielupe un ar tās palīdzību veikt applūstošo teritoriju aprēķinu dažādiem (gan pēc atkārtotamības, gan klimatiskajiem apstākļiem – mūsdienām un tuvajai nākotnei) plūdu scenārijiem. Ar izveidoto modelēšanas sistēmu tika (1) veikta ar klimata pārmaiņām saistīto hidroloģisko procesu izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētā Lielupes upei pieguļošajās teritorijās, (2) noteiktas teritorijas Jūrmalas pilsētā, kas ir pakļautas applūšanas riskam, kā arī (3) izvērtēti piemērotākie risinājumi to aizsardzībai un modelēta šo risinājumu ietekme uz plūdu situācijām. Atbilstoši pētījuma rezultātiem, tika izstrādātas rekomendācijas plūdu riska samazināšanai un teritoriju aizsardzībai.

Tā kā pētījums tika izstrādāts vienlaicīgi ar Jūrmalas TP 2012, tad pētījumā piedāvātā pretplūdu aizsardzība tika saskaņota ar minētā plānojuma risinājumiem 2011./2012. gadā. Vairākos posmos dambju trases tika plānotas pa teritoriju izmantošanas veidu robežām, kas ne vienmēr ir optimālākais variants no hidrotehnikas viedokļa. Neskatoties uz to, tika secināts, ka kopumā hidrotehniski šos dambjus ir iespējams izbūvēt piedāvātajā konfigurācijā, taču tehniskās projektēšanas stadijā katrs specifiskais mezgls būs jāizvērtē atsevišķi, lai ieprojektētu atbilstošus dambju ģeometriskos parametrus un nostiprinājumus.

Vides pārskata ietvaros tika vērtēti Jūrmalas TPG 2022 projektā atbalstītie grozījumi atsevišķos zemesgabalos, mainot funkcionālo zonējumu no „Dabas un apstādījumu teritorijas” uz apbūves

teritorijām, ņemot vērā precizēto Lielupes aizsargjoslu un applūstošo teritoriju robežu gar Lielupi, kontekstā ar 2012. gadā izstrādāto pētījumu „Applūduma riska izpēte”.

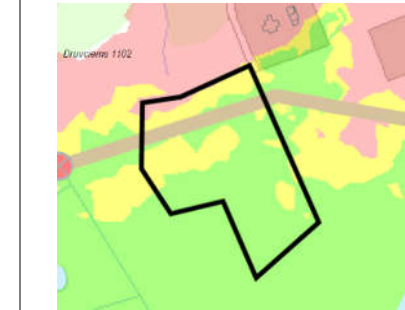
9. tabulā iekļautie pētījuma „Applūduma riska izpēte” fragmenti ir no kartes „Tuva nākotne (2021.-2050. gads) bez pretplūdu aizsardzības būvju realizācijas”, kurā papildus attēlotas pētījumā ierosinātās pretplūdu aizsardzības būves. Kartes fragmentu apzīmējumi ir šādi:

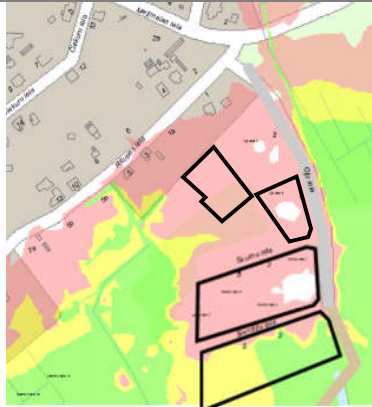

Kopumā var secināt, ka visi Jūrmalas TPG 2022 projektā atbalstītie grozījumi ir veikti ņemot vērā plānojumā precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām. Izvērtējot grozījumus kontekstā ar 2012. gadā izstrādāto pētījumu „Applūduma riska izpēte”, jāsecina, ka atsevišķos gadījumos nav ņemtas vērā pētījumā iekļautās prognozes vai 2012. gadā fiksētā situācija attiecībā uz teritoriju applūstamības risku pirms 2012. gada. Nosakot jaunas, apbūvei paredzētās funkcionālās zonas Lielupes krastā, ieteicams ņemt vērā Pētījumā ierosināto pretplūdu aizsardzības būvju izvietojumu, kā arī pašvaldībai izvērtēt iespējas nākotnē šādas būves ierīkot. Īpaši jāpievērš uzmanība teritorijām, kurās tiek prognozēts 10 % un biežāks applūduma risks, jo nevienā no šiem gadījumiem nav iespējama atsevišķu zemesgabalu pretplūdu aizsardzība, neveicot būtisku zemes līmeņa paaugstināšanu, kas savukārt būtiski var ietekmēt plūdu risku visā Jūrmalas pilsētas teritorijā kopumā.

9. tabula. Pārskats par veiktajiem grozījumiem līdz šim noteiktajās applūstošajās teritorijās

Grozījumu priekšlikuma teritorija (adrese/kadastrs)	Grozījumi Jūrmalas TPG 2022 redakcijā	Grozījumu priekšlikuma teritorija Jūrmalas TPG 2022 Grafiskajā daļā	Grozījumu priekšlikuma teritorija projektā „Applūduma riska izpēte”	Komentārs par veiktajiem grozījumiem
Dzintari				
Turaidas iela 73A <u>1300 008 8923</u> Turaidas iela 73B <u>1300 008 8924</u> un Turaidas iela 73C <u>1300 008 8925</u> Turaidas iela 73D <u>1300 008 8926</u>	Papildus ņemts vērā arī iespējamais vējuzplūdu apdraudējums Dzintaru palieņu pļavās un pie Turaidas ielas. Tā kā daļa no platības tomēr neapplūst, FZ grozīta uz DzS20 teritorijas daļai, kas neapplūst, bet pārējā saglabāts DA3, kur apbūve nav atļauta.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu (papildus ņemot vērā arī 10% vējuzplūdus), kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienību daļas, kuras šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā. Tomēr ilgtermiņā applūšanas risks šajās zemes vienībās palielināsies (10 % applūšanas riska zona būtiski palielinās) un jau tuvā nākotnē iespējams būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.
Druviems				
Druvciems 1120 <u>1300 013 1120</u>	Applūstošās teritorijas robeža gar Lielupi TPG Grafiskajā daļā precizēta vienlaicīgi ar blakus zemesgabaliem, izmantojot publiski pieejamos datus.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienības daļu, kas šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā. Tomēr ilgtermiņā applūšanas risks šajā zemes vienībā palielināsies (10 % applūšanas riska zona palielinās) un, lai realizētu apbūvi, jāveic zemes līmeņa paaugstināšana un jau tuvā nākotnē būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.

Druvciems 1201 <u>1300 013 1201</u> Druvciems 1203 <u>1300 013 1203</u>	FZ grozīta uz JC13 zemesgabalu daļām, kas neapplūst, bet pārējās saglabāts DA3.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūsuma riska teritorijas robežu, kā Jauktas centra apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienību daļas, kas šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā, ņemot vērā vislielāko riska zonas attālumu no Lielupes. Tomēr ilgtermiņā applūšanas risks šajās zemes vienībās palielināsies, t.sk. applūšanas risks reizi 2 gados, un, lai realizētu apbūvi, jāveic zemes līmeņa paaugstināšana. Jau tuvā nākotnē būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.
Valteri				
Ganu iela 2 <u>1300 015 3348</u> Ganu iela 4 <u>1300 015 3349</u> Slokas iela 107 <u>1300 015 3306</u> Slokas iela 107A <u>1300 015 3347</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS11.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūsuma riska teritorijas robežu, visā kvartālā nosakot Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju. Lai arī ilgtermiņā applūšanas risks Lielupes krastā palielināsies, tomēr šajā kvartālā tas nepārsniegs 1 % robežas. Līdz ar to, šī kvartāla aizsardzībai nebūs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.
Lūšu iela 6 <u>1300 015 3332</u> Lūšu iela 8 <u>1300 015 3333</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS12 zemesgabala daļai, kas neapplūst, bet pārējā saglabāts DA3, kur apbūve nav atļauta.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūsuma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienību daļas, apbūves līniju saskaņojot ar blakus esošo zemes vienību. Risinājums atbilst sākotnēji izstrādātam teritorijas detālplānojumam, kas bija par pamatu teritorijas attīstībai. Ņemot vērā, ka jau vēsturiski teritorijas daļa gar Lielupi atradās augstāk par vidusdaļu, tuvākajā nākotnē nebūs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.

Krustciems				
Rītupes iela 1B <u>1300 018 1916</u> Rītupes iela 1C <u>1300 018 1917</u> Sienāžu iela 1 <u>1300 018 2213</u> Sienāžu iela 3 <u>1300 018 2212</u> Sienāžu iela 5 <u>1300 018 2211</u> Sienāžu iela 7 <u>1300 018 2210</u> Skudru iela 1 <u>1300 018 2209</u> Skudru iela 3 <u>1300 018 2208</u> Skudru iela 5 <u>1300 018 2207</u> Skudru iela 7 <u>1300 018 2206</u> Oļu iela 5 <u>1300 018 0011</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS11.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10% applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot zemes reformas laikā izveidotos apbūves zemes gabalus starp Oļu, Skudru un Sienāžu ielām. Lai arī ilgtermiņā applūšanas risks Lielupes krastā palielināsies, tomēr apbūves kvartālos starp Rītupes un Sienāžu ielām tas nepārsniegs 1% robežas. Līdz ar to, šo kvartālu aizsardzībai nebūs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve. Atšķirīga situācija ir kvartālā starp Sienāžu ielu Lielupi, kur applūšanas risks būtiski palielināsies (gan 10 % applūšanas riska zona, gan applūšanas risks reizi 2 gados) un lai realizētu apbūvi šajā kvartālā, jāveic zemes līmeņa paaugstināšana un jau tuvā nākotnē būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.
Brankciems				
Griķu iela 2 <u>1300 023 0608</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS17 zemesgabala neapplūstošajā teritorijas daļā.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot zemes vienības daļu, kas šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā, un saskaņā ar saņemto informāciju – neapplūst. 2012. gada pētījumā visā zemes gabala platībā tika noteikts 10 % applūšanas risks, t.sk. daļā ar varbūtību – reizi 2 gados. Visa zemesgabala teritorija tika prognozēta kā applūstoša reizi 2 gados.

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

■ Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā.

■ Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un pārbūve, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, dažāda veida inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemsedzes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā, ūdensobjektu morfoloģijas izmaiņām (upju taisnošana, dambju ierīkošana).

Plānošanas dokumentā ietvertu uzdevumu īstenošanā konsekvēnti jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

■ Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas īstenojot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

SIVN laikā tiek detalizētas problēmsituācijas teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt. Īpaša vērība pievērsta teritorijām ar paaugstinātu antropogēno slodzi (dažāda veida apbūves teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, pazemes ūdens atradnes un to aizsargjoslas, derīgo izrakteņu atradnes), kā arī pret antropogēno slodzi jutīgas teritorijas – virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, meža teritorijas, apstādījumu un rekreācijas teritorijas.

APBŪVES TERITORIJAS

Apbūves teritoriju noteikšana ir viens no svarīgākajiem teritorijas plānošanas uzdevumiem. Neplānota būvniecības attīstība veicina haotisku teritorijas attīstību, kā arī negatīvi ietekmē apkārtējo vidi. Apbūves platībām ir jābūt koncentrētām, jo atvieglo pašvaldības un valsts iestāžu iespējas nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem, ļauj daudz efektīvāk sakārtot un uzlabot attīstītas sabiedrības dzīvei nepieciešamo atkritumsaimniecības un ūdenssaimniecības infrastruktūru, nodrošinājumu ar ceļu un inženiertehnisko infrastruktūru u.c.

Novērtējumā tika skatīta Jūrmalas TPG 2022 Grafiskās daļas karte „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi”, kurā attēlotā informācija norāda galvenokārt uz plānoto izmantošanu un aprobežojumiem, un tur iezīmētās aizsargjoslas norāda uz normatīvajos aktos noteiktiem aprobežojumiem dažādām darbībām.

Teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu un, pirmkārt, jau ar apbūves teritoriju paplašināšanu. Izvērtējot Jūrmalas TPG 2022 salīdzinājumā ar Jūrmalas pilsētas teritorijas pamatdokumentu no 2012. gada (t.sk. ar 2016. gada grozījumiem), konstatēts, ka jaunas apbūves teritorijas plānotas salīdzinoši nelielā apjomā un uzmanība pievērsta atbilstošas

infrastruktūras nepieciešamībai, iepriekš plānoto izmantošanas veidu un apbūves parametru pārskatīšanai. Tādējādi 2020./2022. gada grozījumu izstrādes ietvaros pārskatītas ielu kategorijas atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, atsevišķos gadījumos precizētas esošo ielu un piebraucamo ceļu sarkanās līnijas, pārskatītas līdz šim noteiktā funkcionālā zonējuma apakšzonas un tajās ietvertās prasības attiecībā uz apbūves parametriem un atļautajiem teritorijas izmantošanas veidiem. 2018. gadā ir veikti grozījumi MK 14.10.2014. noteikumos Nr. 628, kas nosaka gadījumus, kad pirms plānotās attīstības ieceres īstenošanas obligāti jāveic detālplānojuma izstrādi. Ņemot to vērā, Jūrmalas TPG 2022, papildus normatīvos noteiktajam, pārskatīti un precizēti gadījumi, kad obligāti izstrādājams detālplānojums. TIAN izveidota jauna nodaļa, kas papildināta ar prasībām gadījumiem, kad ir jāizstrādā lokālplānojums. Minētie un citi Jūrmalas TPG 2022 ietvertie risinājumi saistībā ar apbūvi un nosacījumiem jaunas apbūves veidošanai rada vairāk pozitīvu ietekmi uz vidi.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve.

Atbilstoši esošajai apbūvei un vēsturiskajām apbūves tradīcijām kopumā ir noteiktas 24 apakšzonas, kurās TIAN ietvertais regulējums galvenokārt nosaka atšķirīgas minimālās jaunveidojamu zemesgabalu platības, apbūves blīvumu, papildizmantošanas veidus, kā arī definē atšķirīgu pieļaujamo apbūves intensitāti, apbūves augstumu, stāvu skaitu un minimālo brīvās zaļās teritorijas rādītāju.

No jauna izveidota viena apakšzona (DzS25) vienam zemesgabalam Dzintaros (ir esoša apbūve), ar mērķi paredzēt iespēju attīstīt veselības un sociālos pakalpojumus (pansionātu).

Ar Jūrmalas TPG 2022 Savrupmāju apbūves teritoriju platība tiek palielināta par ~25 ha. Atsevišķas jaunas savrupmāju apbūves teritorijas noteiktas Lielupes krastā (Dzintaros, Druvciemā, Krastciemā u.c.), precizējot Lielupes applūstošo teritoriju robežas, kā arī Bulduros, Stirnurgā.

Ja grozījumu pirmā (1.0) un pilnveidotās (2.0) redakcijas izstrādes gaitā, palielinājums attiecās uz ne vairāk kā ~5 ha lielu platību, un pārsvarā gadījumu tas veikts ņemot vērā esošu apbūvi un precizējot robežas, tad, izstrādājot grozījumu pilnveidoto (3.0) redakciju, palielinājums veikts ~20,3 ha platībā. Visplašāk savrupmāju apbūves teritorijas palielinātas Bulduros, Stirnurgā, Jaundubultos un Pumpuros, vadoties no Jūrmalas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktajiem mērķiem un telpiskās attīstības vadlīnijām, galvenokārt pašvaldības īpašumā esošajās teritorijās, kas piekļaujas jau esošām savrupmāju apbūves teritorijām un ielām. Kopumā tas veikts 7 vietās (zemesgabali vai to daļas), kur mainīta funkcionālā zona no „Dabas un apstādījumu teritorija” uz „Savrupmāju apbūves teritorija”. Ņemot vērā Jūrmalas TPG 2022 TIAN plašo „Savrupmāju apbūves teritoriju” apakšzonu klāstu, grozījumiem izvēlēta kvartālā jau esoša funkcionālā apakšzona, bet galvenokārt ir izvēlētas vidi saudzējošas apakšzonas, ar salīdzinoši lielu minimālo zemesgabala platību, samazinātu apbūves blīvumu un palielinātu minimālās brīvās teritorijas rādītāju, tādējādi nodrošinot iespēju nākotnē maksimāli samazināt potenciālo ietekmi uz esošajām dabas teritorijām. „Savrupmāju apbūves teritorijas” apakšzonā DZS2 un DzS7 minimālā jaunveidojamā zemesgabala platība ir 1800 m², DzS3 – 2200 m², bet DzS5 – 3600 m². Maksimālais apbūves blīvums apakšzonās DzS2, DzS3 un DzS5 ir tikai 12 %, bet DzS7 – 15 %. Zemesgabala minimālā brīvā (zaļā) teritorija apakšzonās DzS2, DzS3 un DzS5 ir 63 %, bet DzS7 – 60 %.

Visas minētās teritorijas dabā šobrīd ir neapbūvēti zemesgabali (skatīt 10. tabulu), bet tiem visiem ir nodrošināta tieša piekļuve no esošām pilsētas ielām. Lai arī turpmāk būtu nodrošināta piekļuve tiešā tuvumā esošajām mežu teritorijām vai plānotās apbūves iekškvartāla teritorijām, kā transporta infrastruktūras teritorijas ir noteiktas plānoto ielu teritorijas.

Visiem zemesgabaliem, izņemot vienu (Kauguros), visā grozījumu platībā ir konstatēti aizsargājami biotopi. Kā tas jau iepriekš Vides pārskatā norādīts, Dabas aizsardzības pārvalde ir sniegusi viedokli, ka ES nozīmes biotopa kartēšanas fakts neuzliek pienākumus saglabāt aizsargājamus biotopus pilsētas teritorijā, kas nozīmē to, ka, izstrādājot teritorijas plānojuma grozījumus nav saistoši biotopu inventarizācijas dati. Vairāki no plānotās jaunās apbūves kvartāliem paredzēti faktiski apbūvējot esošo ielu pretējo pusi (Meža prospektā, Vikingu ielā, Poruka prospektā un Rūpniecības ielā), ņemot vērā, ka ielu malās esošie biotopi parasti ir visvairāk antropogēni ietekmēti un ar zemāku bioloģisko vērtību, kā arī

šīs teritorijas jau ir nodrošinātas ar centralizēto inženierapgādi, kas ilgtermiņā sniegs pozitīvu ietekmi. Vienlaikus, izvērtējot priekšlikumus funkcionālā zonējuma maiņai, secināms, ka, iespējams, ne visos gadījumos ir ņemta vērā biotopu teritoriju viengabalainība un platība, kā arī nav izvērtēta saglabāšanas nozīme. Vērtējot iespējamās ietekmes, var pieņemt, ka vairākos gadījumos funkcionālā zonējuma grozīšana būs mazāk ietekmējoša uz bioloģiskajām vērtībām. Piemēram, Stirnuragā, un Pumpuros. Vienlaikus, kritiskāk vērtējama ir funkcionālā zonējuma maiņa Bulduros, kur paredzēta faktiski jauna dzīvojamā kvartāla izveide.

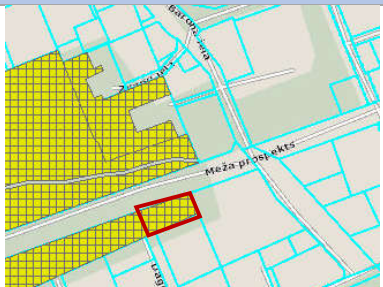
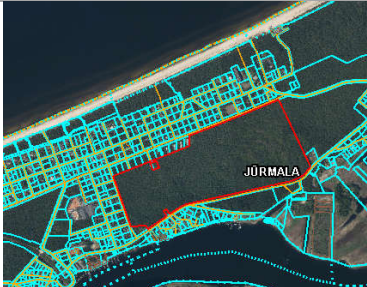
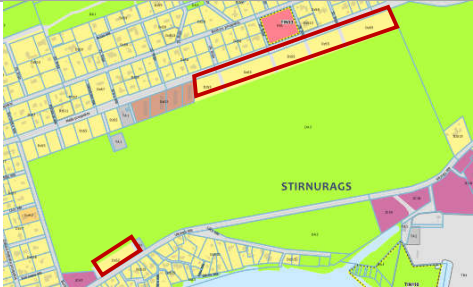
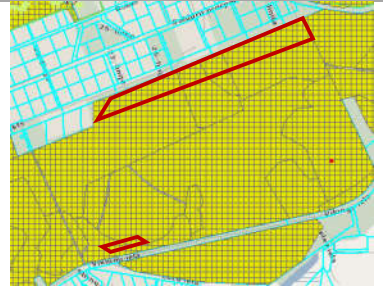
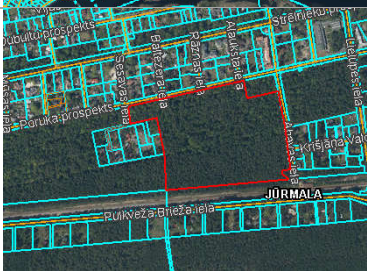
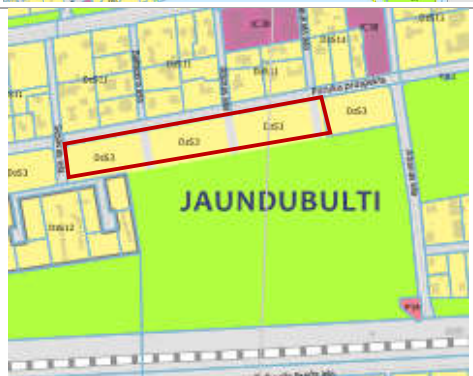
Vēl divās teritorijās Asaru rajonā ir grozīta funkcionālā zona no „Publiskās apbūves teritorijas” uz „Savrupmāju apbūves teritoriju” apakšzonu DzS3, jo pašvaldība konstatēja, ka zemesgabali Valtera prospekts 24 un Asari 4912 nav nepieciešami publiskās apbūves īstenošanai un atrodas savrupmāju apbūves rajonā. Minētie zemesgabali nav iekļauti 10. tabulā un netiek detalizētāk apskatīti, jo tie bija paredzēti kā apbūvējami jau arī līdz šim, un ar grozījumiem ir būtiski samazināts plānotās apbūves maksimālais blīvums.

Jaunas apbūves veidošanai noteiktas prasības, kas ietver arī vides aizsardzības prasības, t.sk. atbilstošas infrastruktūras izveidi, atsevišķos gadījumos nosakot nepieciešamību izstrādāt detālplānojumus. Jūrmalas TIAN 6.4.apakšnodaļā „Prasības detālplānojumam” 2402. punktā ir noteikti gadījumi, kuros jāizstrādā detālplānojums papildus citos normatīvajos aktos noteiktajiem gadījumiem, t.sk. 2402.3. apakšpunktā noteiktais gadījums: *ja būvniecība iecerēta valsts vai pašvaldības īpašumā esošā nekustamajā īpašumā un būve nav paredzēta valsts pārvaldes vai pašvaldības autonomo funkciju realizācijai, izņemot inženiertehnisko infrastruktūru*, un 2402.7. apakšpunktā noteiktais gadījums: *“ja plānots sadalīt vairāk kā divās zemes vienībās un apbūvēt esošu meža teritoriju, kas Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojumā noteikta kā apbūves teritorija.*

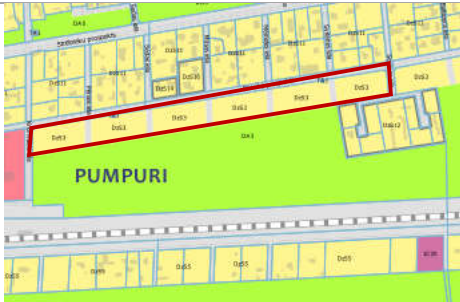
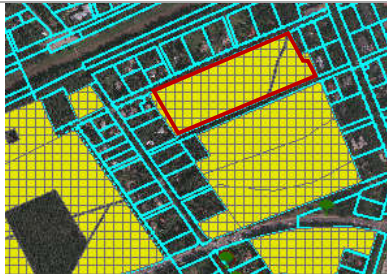
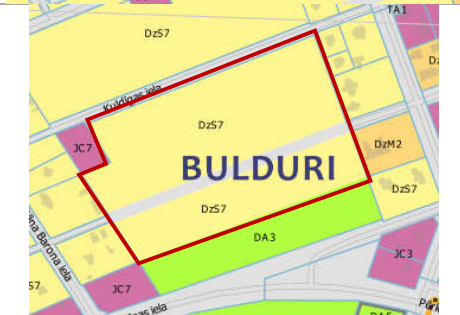
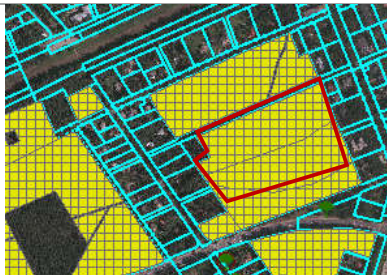
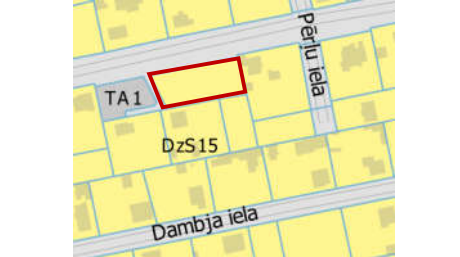
Jūrmalas TIAN 5. pielikumā „Izpētes” ir noteiktas prasības, kas papildus jāievēro veicot biotopu izpēti, kā arī noteikti gadījumi, kuros biotopu izpēte veicama obligāti, tādējādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu visā Jūrmalas teritorijā: *Biotopu izpēti veic pirms būvniecības meža zemēs, dabiskajās pļavās, neapbūvētās zemes vienībās, kas robežojas ar Lielupi, kā arī 300 m joslā gar jūras pludmalī, skaitot no vietas pludmalē, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija.*

Īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu, līdz šim nav konstatētas būtiskas vides problēmas savrupmāju apbūves teritorijās. Nozīmīgākās ir notekūdeņu apsaimniekošanas un ūdensapgādes risinājumi vēsturiskajās apbūves teritorijās, kā arī tas, ka dažviet tās izveidotas neveicot teritorijas padziļinātu inženierģeoloģisko izpēti un neīstenojot nepieciešamos meliorācijas pasākumus. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Tāpat noteiktas teritorijas, kurās primāri jāparedz centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija. Tas nozīmē, ka Jūrmalas TPG 2022 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par savrupmāju apbūves teritorijām.

10. tabula. Pašvaldībai piederoši zemesgabali, kuriem tiek grozīts (3.0 redakcijā) funkcionālais zonējums no „Dabas un apstādījumu teritorija” uz „Savrupmāju apbūves teritorija”

Adrese	Kadastra Nr.	Esošā teritorijas izmantošana (attēla avots: kadastrs.lv)	Spēkā esošais FZ	Jūrmalas TPG 202 3.0 redakcijā noteiktais FZ		Apkaime	Platība, ha	Biotopu kartējums ozols.gov.lv
Dzintari 3405	1300 008 3405		DA3	DzS16		Dzintari	0,15	
Stirnurags 0601	1300 003 0601		DA3	DzS2		Stirnurags	6,4	
Jaundubulti 2702	1300 011 2702		DA3	DzS3		Jaundubulti	2	

VIDES PĀRSKATS
JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMIEM 2022

Pumpuri 3101	1300 012 3101		DA3	DzS3		Pumpuri	3,8	
Bulduri 5408	1300 007 5408		DA3	DzS7		Bulduri	3,2	
Bulduri 5912	1300 007 5912		DA3	DzS7		Bulduri	4,7	
Rūpniecības 4A	1300 020 4913		DA5	DzS15		Kauguri	0,1	

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz trijiem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Ievērojot vēsturiskās apbūves tradīcijas, esošo infrastruktūru, vides stāvokli u.c. aspektus. Kopumā noteiktas piecas Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas apakšzonas. Katrā no tām noteikti atšķirīgi teritorijas papildizmantošanas veidi un apbūves parametri.

Visās zonās ir analogs teritorijas iespējamās izmantošanas definējums: Savrupmāju apbūve: dzīvojamā apbūve, ko veido savrupmājas (brīvi stāvošas individuālās dzīvojamās mājas), dvīņu mājas (divas bloķētas, arhitektoniski vienotas un simetriskas individuālās dzīvojamās mājas ar identisku plānojumu) un divu dzīvokļu mājas – brīvi stāvošas vai savienotas (dvīņu, rindu vai sekciju tipa) dzīvojamās mājas ar divām dzīvojamo telpu grupām, ietverot nepieciešamās palīgbūves un labiekārtojumu; Rindu māju apbūve.

Atsevišķos gadījumos pieļaujot arī Daudzdzīvokļu māju apbūvi: triju vai vairāku dzīvokļu mājas – brīvi stāvošas vai savienotas (rindu vai sekciju tipa) dzīvojamās mājas ar trijām vai vairākām dzīvojamo telpu grupām.

Samērā plašs ir atļautās papildizmantošanas veidu klāsts, kas galvenokārt saistīts ar tirdzniecības un sabiedrisko pakalpojumu objektiem, sociālās aprūpes, atpūtas, sporta un izglītības objektiem un veselības aprūpes objektiem. Papildizmantošana neietver ražošanas objektus.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas faktiski ir saglabātas iepriekšējos apjomos, tikai precizējot funkcionālo zonējumu atbilstoši esošajai apbūvei atsevišķos zemesgabalos (piemēram, esoša rindu māju apbūve Dzintaros un Slokā, un esoša mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve Lielupē), detalizējot un precizējot apbūves nosacījumus un atļautos papildizmantošanas veidus.

Jauna mazstāvu dzīvojamā apbūve (viena zemesgabala ietvaros) ir plānota Druvciemā un Slokā. Šim mērķim noteikta arī viena jauna apakšzona DzM5, lai nodrošinātu esošo rindu ēku attīstības iespējas. Zemesgabals robežojas ar īpašumiem, kur jau ir realizēta rindu mājas apbūve, tādēļ negatīva ietekme uz vidi nav paredzama.

Līdz šim, īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu, nav konstatētas būtiskas vides problēmas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās. Ievērojot TIAN ietvertās prasības un normatīvajos aktos noteiktās prasības, nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz vidi īstenojot šīs apbūves.

Īslaicīgas negatīvas ietekmes var radīt jaunu ēku vai infrastruktūras objektu būvniecība. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Tādējādi Jūrmalas TPG 2022 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD) ir funkcionālā zona ar apbūvi no četriem un vairāk stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: Rindu māju apbūve, Daudzdzīvokļu māju apbūve.

Ir noteikts samērā plašs atļautās teritorijas papildizmantošanas veidu spektrs, kas ietver kā biroju, valsts un pašvaldības pakalpojumu objektu, tirdzniecības un sabiedrisko pakalpojumu objektu, kultūras iestāžu, sporta un izglītības objektu, veselības aizsardzības un sociālās aprūpes iestāžu objektus, labiekārtotu publisko ārtelpu un publisko ārtelpu bez labiekārtojuma.

Ar Jūrmalas TPG 2022 būtiski netiek mainītas šīs funkcionālās zonas robežas un platība būtiskā apmērā, bet atsevišķiem pašvaldības īpašumā esošajiem zemesgabaliem Slokā un Kauguros, kas nav piemēroti daudzstāvu dzīvojamās apbūves būvniecībai, grozīta funkcionālā apakšzona no Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas uz Jaukta centra apbūves teritoriju, tādējādi paplašinot attīstības iespējas. Vienam zemesgabalam mainīts funkcionālais zonējums no publiskās apbūves. Detalizējot esošo apbūvi un plānoto ir noteiktas sešas apakšzonas ar atšķirīgiem apbūves parametriem un detalizētu atļauto papildizmantošanu. Kā arī noteikts, ka daudzstāvu daudzdzīvokļu mājas būvniecības ieceres sastāvā ietver sociālās infrastruktūras nodrošinājuma novērtējumu.

Īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu līdz šim nav konstatētas būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi teritorijās, kuru zonējums noteikts par Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju.

Ievērojot TIAN ietvertās prasības un normatīvajos aktos noteiktās prasības, nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz vidi arī turpmāk šajās apbūves zonās.

Īslaicīgas negatīvas ietekmes var radīt jaunu ēku vai infrastruktūras objektu būvniecība vai pārbūve. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Jūrmalas TPG 2022 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām.

Publiskās apbūves teritorija (P) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: Biroju ēku apbūve, Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, Kultūras iestāžu apbūve, Sporta ēku un būvju apbūve, Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve, Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, Veselības aizsardzības iestāžu apbūve, Sociālās aprūpes iestāžu apbūve, Reliģisko organizāciju ēku apbūve, kā arī Labiekārtota publiskā ārtelpa, izņemot kapsētas un dzīvnieku kapsētas.

Jūrmalas TPG 2022 vairākas jaunas publiskās apbūves teritorijas un paplašina arī vairākas esošās Publiskās apbūves teritorijas (P8), piemēram, Slokas stadiona attīstībai Slokā un Vaivaru pamatskolas un Vaivaru rehabilitācijas centra attīstībai Vaivaros. Pēdējām divām ir precizētas šīs funkcionālās zonas robežas un tā detalizēta apakšzonās ar atšķirīgiem apbūves parametriem un papildus prasībām, izstrādāt detālplānojumus. Funkcionālā apakšzona P41 noteikta nekustamajam īpašuma Kapteiņa Zolta iela 123, ar mērķi attīstīt tajā esošās Kauguru glābšanas stacijas darbību.

~1,3 ha lielā platībā grozīta funkcionālā zona uz P5 zemesgabala daļā pie Talsu šosejas un Raga ielas krustojuma jauna ugunsdzēsības un glābšanas depo un biroju ēkas būvniecībai. Teritorijā pašlaik ir mežs, taču atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” pieejamai informācijai, tajā nav konstatēti aizsargājami biotopi.

Kopumā noteiktas 65 atsevišķas publiskās apbūves apakšzonas. To atšķirības veidojušās vēsturiski un šajos teritorijas plānojuma grozījumos veikta apkopošana un prasību detalizācija.

Īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu, līdz šim nav konstatētas būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi teritorijās, kuru zonējums noteikts par Publiskās apbūves teritorijām.

Ievērojot TIAN ietvertās prasības un normatīvajos aktos noteiktās prasības, nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz vidi arī turpmāk šajās apbūves zonās.

Īslaicīgas negatīvas ietekmes var radīt jaunu ēku vai infrastruktūras objektu būvniecība vai pārbūve. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Jūrmalas TPG 2022 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Publiskās apbūves teritorijām.

Jaukta centra apbūves teritorija (JC) ir funkcionālā zona, ko nosaka teritorijai, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, kas kalpo kā pilsētas, ciema vai apkaimes centrs, kā arī apbūves teritorijās, ko plānots attīstīt par šādiem centriem. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ietver plašu spektru, kā publiskās apbūves, tā dzīvojamās apbūves iespējas.

Kopumā, izstrādājot Jūrmalas TPG 2022 un izvērtējot vēsturiski izveidoto centra apbūves teritoriju funkcijas, kā arī analizējot spēkā esošajos pilsētas attīstības plānošanas dokumentos noteiktos attīstības virzienus, ir noteiktas 63 Jauktas centra apbūves teritoriju funkcionālās apakšzonas. Tajās noteikti atšķirīgi apbūves parametri, teritorijas galvenie un papildizmantošanas veidi, kā arī definētas atsevišķas specifiskas prasības, t.sk. nosakot gadījumus, kad nepieciešama detālplānojumu izstrāde attīstot kādu no funkcijām vai veidojot jaunus apbūves objektus.

Jaunas jaukta centra apbūves teritorijas statuss noteikts daļai no bijušās Slokas papīrfabrikas teritorijas ar indeksu JC67. Šajā teritorijā sākotnēji veicama vidi degradējošo objektu likvidācija un teritorijas

revitalizācija. Atsevišķos gadījumos Rūpnieciskās apbūves zonējuma teritorijām mainīts statuss uz jauktas centra apbūves teritoriju. Jaukta centra apbūves teritorija ar indeksu JC67 izveidota no jauna un atšķirībā no citām šajā funkcionālajā zonā noteiktajām funkcionālajām apakšzonām, JC67 nav atļauta dzīvojamās apbūves attīstība, bet ir pieļaujams attīstīt vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi.

Kopā no Rūpnieciskās apbūves teritorijas uz Jauktas centra apbūves teritoriju zonējums mainīts Dubultos – ~2,4 ha; Slokā – ~3 ha; Ķemeros – ~2 ha. Kopējā teritorijas platība, kurai mainīts zonējums – ~35 ha.

Otra no jauna izveidotā Jauktas centra apbūves teritorijas funkcionālā apakšzona ir JC66, kas noteikta tikai daļai no Bulduru dārzkopības vidusskolas saimnieciski izmantojamai teritorijai Bulduros, papildinot esošo izmantošanu ar vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi.

Vēl divas jaunas apakšzonas JC59 (zemesgabalam Dzintaru prospektā 48) un JC61 (zemesgabalam Kauguru ielā 3), tajās precizējot apbūves tehniskos rādītājus, bet negrozot teritorijas izmantošanas veidus.

Ņemot vērā to, ka Jūrmalā nav un netiek attīstīta rūpnieciskā ražošana, pozitīvi vērtējama bijušo rūpniecības teritoriju revitalizācija un izmantošana citos nolūkos. It īpaši tas attiecināms uz bijušās Slokas papīrfabrikas teritoriju, tās revitalizācija atstās būtisku labvēlīgu ietekmi uz vidi, ainavu, kā arī mazinās potenciālus piesārņojuma draudus degradētajā teritorijā.

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, Inženiertehniskā infrastruktūra, Transporta apkalpojošā infrastruktūra, Noliktavu apbūve, Energoapgādes uzņēmumu apbūve.

Kā papildizmantošana tiek definēta Biroju ēku apbūve, Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve.

Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002) atļauta tikai zonā R1 Slokā, kur vēsturiski atrodas rūpniecības uzņēmumi. Tai pat laikā visā pilsētas teritorijā ir aizliegts veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai, kā arī veikt rūpniecisko ražošanu, kam nepieciešama A kategorijas piesārņojošas darbības atļauja, izņemot energoapgādes uzņēmumus.

Rūpnieciskās apbūves teritorijas ir noteiktas to vēsturiskajās atrašanās vietās, galvenokārt Slokā. Teritorijas plānojuma grozījumi, izvērtējot esošo situāciju un plānoto attīstību, nosaka divas rūpnieciskās apbūves apakšzonas, kas atšķiras ar atļauto izmantošanu un papildizmantošanas veidiem.

Rūpnieciskās apbūves teritorija ir būtiski samazināta, salīdzinot ar šobrīd spēkā esošo teritorijas plānojumu. Šādai zonējuma un teritorijas izmantošanas veidu maiņai ir būtiska pozitīva ilglaicīga ietekme uz vidi.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR). Jūrmalas TPG 2022 nosaka sešus atšķirīgus transporta infrastruktūras teritorijas zonējumus.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu sauszemes autotransporta transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Inženiertehniskā infrastruktūra: virszemes un pazemes inženierkomunikācijas un inženiertīkli, siltumenerģijas, elektroenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens, naftas produktu un citu resursu pārvadei, uzglabāšanai, sadalei un pievadei, ietverot aprīkojumu, iekārtas, ierīces un citas darbībai nepieciešamās būves (piemēram, cauruļvadi un kabeļi).

Transporta lineārā infrastruktūra: autoceļi, ielas un citas kompleksas transporta inženierbūves, tai skaitā tilti, estakādes, tuneli un citas līdzīgas būves, kas veido lineāru transporta infrastruktūru.

Transporta apkalpojošā infrastruktūra: Ēkas sauszemes, gaisa un ūdens satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk. atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas un velostāvvietas.

Kopumā transporta infrastruktūras teritorijas zonējums atbilst šobrīd spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktajām transporta infrastruktūras teritorijām, vai tās precizētas atbilstoši esošiem ceļiem un ielām.

Plānota jauna gājēju iela – Kauguru parka gājēju ceļš, posmā no Mazās Nometņu ielas līdz Telšu ielai, kur galvenās funkcijas ir gājēju un velosipēdistu tranzīta satiksme, piekļūšana parkam un sabiedriskā objekta teritorijai P8, kā arī īslaicīga atpūta. Velosipēdu ceļš iekļaujas pilsētas kopējā veloceļu tīklā un kalpo galvenokārt kā lietišķais velosipēdu ceļš.

Jauna velosipēdu ceļa un gājēju ielas izveidei ir prognozējama nebūtiska īslaicīga, negatīva ietekme uz vidi būvniecības laikā, ko iespējams minimizēt organizējot būvdarbus videi draudzīgā veidā, kā arī ievērojot visas TIAN un normatīvajos aktos ietvertās prasības. Turpmākajā velosipēdu ceļa un gājēju ielas izveidei ir būtiska, ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi, jo rada iespējas paplašināt velosipēda izmantošanu ikdienā, tādējādi samazinot autotransporta slodzi.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras darbību un attīstību. Satiksmes infrastruktūras objektu attīstībai nepieciešamā teritorija TIN72 ietver plānoto valsts galveno, reģionālas vai vietējas nozīmes autoceļu attīstībai nepieciešamo teritoriju, t.sk. perspektīvo B un C kategorijas grupu ielu attīstībai nepieciešamo teritoriju. Transporta infrastruktūras attīstībai ir prognozējama nebūtiska īslaicīga, negatīva ietekme uz vidi būvniecības laikā, ko iespējams minimizēt organizējot būvdarbus videi draudzīgā veidā, kā arī ievērojot visas TIAN un normatīvajos aktos ietvertās prasības. Tai pat laikā mazinot sastrēgumus un uzlabojot ielu/ceļu segumu iespējams samazināt negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti pilsētā.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR3) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu ūdens un sauszemes transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru Lielupes krastmalā. Šajā zonā ar Jūrmalas TPG 2022 nav veiktas izmaiņas attiecībā pret teritorijas plānojuma pamatdokumentu.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR4) ir funkcionālā zona, ko nosaka, ūdens un sauszemes transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru Jūrmalas ostā un krastmalā, kā arī, lai nodrošinātu Jūrmalas ostas uzņēmumu darbību un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi. Šajā zonā nav veiktas izmaiņas attiecībā pret teritorijas plānojuma pamatdokumentu.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR5) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu satiksmei un apkalpei nepieciešamo infrastruktūru, un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi. Šī apakšzona ir izveidota no jauna, nodrošinot iespēju teritorijā attīstīt tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūvi, t.sk. degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumus, izņemot ražošanas objektus.

Jaunā funkcionālā apakšzona TR5 Jūrmalas TPG 2022 piemērota atsevišķām zemes vienībām vai to daļām, kurās atrodas esošas degvielas uzpildes stacijas.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR6) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru, kā arī inženiertehnisko apgādi.

Jūrmalas TPG 2022 atstās neitrālu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Transporta infrastruktūras teritorijām (TR).

Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.

Ir noteiktas trīs tehniskās apbūves teritorijas apakšzonas.

TA1 teritorijas izmantošanas veids – Inženiertehniskā infrastruktūra, Transporta apkalpojošā infrastruktūra, t.sk. ēkas sauszemes, gaisa un ūdens satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk. garāžas, atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas, stāvparki un daudzstāvu autostāvvietas.

TA2 teritorijas izmantošanas veids – Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, Energoapgādes uzņēmumu apbūve: enerģijas ražošanas un energoapgādes uzņēmumu apbūve.

TA3 teritorijas izmantošanas veids Inženiertehniskā infrastruktūra: apbūve, ko veido inženiertehniskā infrastruktūra, dziedniecisko dūņu reģenerācijai nepieciešamās būves un iekārtas.

Jūrmalas TPG 2022 noteikta funkcionālā apakšzona TA2 katlu mājas teritorija Dubultos pie Slokas ielas, atbilstoši pašreizējai izmantošanai. Lai pilsētā varētu nodrošināt atkritumu šķirošanas pakalpojuma saņemšanas iespējas, salīdzinoši nelielām teritorijām Lielupes ielā (blakus Lielupes ielai 28) un Vikingu ielā 40A arī noteikta funkcionālā apakšzona TA2 (ar mērķi ierīkot atkritumu šķirošanas laukumus).

DABAS TERITORIJAS

Izvērtējot līdzšinējo pieredzi dabas teritoriju apsaimniekošanā un izmantošanā, atsevišķu teritoriju specifiskas aizsardzības nepieciešamību u.c. faktorus, ar Jūrmalas TPG 2022 noteiktas deviņas „Dabas un apstādījumu teritorija” apakšzonas. Veiktie grozījumi vērsti uz Dabas teritoriju pilnvērtīgu apsaimniekošanu, ilgtspējīgu izmantošanu, aizsargājot dabas vērtības un nodrošinot to saglabāšanu.

No jauna noteikta **Dabas un apstādījumu teritorija (DA9, pilnveidotajā (2.0) redakcijā mainīts no DA7)**, kas paredzēta kapsētu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī piemiņas vietu uzturēšanai. Teritorijā atļauta apbedījumu ierīkošana, ar šo funkciju saistītais labiekārtojums, apstādījumi un būves. Spēkā esošajā plānojumā esošās kapsētu teritorijas ir noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN16), kas pēc būtības neatbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, kas paredz kapsētas kā vienu no atļautajiem galvenās izmantošanas veidiem Dabas un apstādījumu teritorijās.

Jūrmalas TPG 2022 nemaina esošo kapsētu apbūves teritoriju platības vai atļauto izmantošanu pēc būtības.

Daļēji no jauna noteikta arī **Dabas un apstādījumu teritorija (DA8)**, kas paredzēta vēsturiskā Ķemeru parka saglabāšanai un uzturēšanai. Arī šī funkcionālā apakšzona pēc būtības nemaina esošā vēsturiskā Ķemeru parka teritoriju vai atļauto izmantošanu, jo funkcionālā apakšzona noteikta spēkā esošajā plānojumā noteiktās teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN14) vietā.

Gan pamatojoties uz iedzīvotāju iesniegumiem, gan nodrošinot atsevišķu teritoriju publiskās izmantošanas iespējas un parku teritoriju attīstību, atsevišķiem pašvaldības īpašumiem precizēta funkcionālā apakšzona, nosakot DA3; DA4 vai DA5

Lauksaimniecības teritorija (L1) ir funkcionālā zona, ko nosaka lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes, kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Viensētu apbūve un Lauksaimnieciska izmantošana.

Pilsētā **lauksaimniecības** zemju platības ir salīdzinoši nelielas, galvenokārt izvietotas Brankciemā – Jāņupītes poldera teritorijā, Bažciemā, Kūdrā un Dzintaros – mazdārziņi. Pārsvārā tās ir izmantotas dārziņu ierīkošanai ar un bez dārza mājām. TIAN nosaka trīs atšķirīgas lauksaimniecības zemju apakšzonas, kur L1 ir noteiktas Bankciemā, L2 ir mazdārziņu teritorija ar dārza māju apbūvi, bet L3 ir atļauta dārziņu ierīkošana, ir atļauta ar sezonas būvēm, kas paredzētas tikai nepieciešamā inventāra novietošanai un neapkurināmas siltumnīcas (jauna funkcionālā apakšzona Dzintaros). Jūrmalas TPG 2022 būtiski nemaina lauksaimniecības zemju platības, saglabājot gan esošās lauksaimniecības zemes, gan arī mazdārziņus, tādējādi nodrošinot ilgtspējīgu lauksaimniecības zemju apsaimniekošanu un izmantošanu, minimizējot riskus, ka tās tiek pārvērstas par apbūves teritorijām.

Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai. Jūrmalas pilsētā ir plašas ūdeņu teritorijas ar būtiski atšķirīgu izmantošanu.

TIAN noteikts, ka:

- Ūdeņu teritorijā, kas robežojas ar Priedaines tiltu Lielupes augštecē no tilta, attīstības pirmajā kārtā izbūvē ūdenssporta infrastruktūru (airēšanas sporta bāzi).
- Atļauto izmantošanu Lielupē veic atbilstoši prasībām, kas noteiktas atsevišķos pašvaldības saistošajos noteikumos.

- Ūdensobjektos Ķemeru nacionālajā parkā atļautas vienīgi darbības, saskaņā ar spēkā esošo vides aizsardzības jomas normatīvo aktu prasībām.

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā un tā grozījumos ietvertās prasības vērstas uz ūdens teritoriju ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu. Prasību ievērošana samazina antropogēno slodzi uz virszemes ūdeņiem pilsētas teritorijā.

Jūrmalas TPG 2022 ietvaros precizētas esošo ūdeņu teritoriju platības un robežas, atbilstoši aktuāliem topogrāfiskajiem datiem.

TERITORIJAS AR ĪPAŠIEM NOSACĪJUMIEM (TIN) Jūrmalas TPG 2022 kopumā definētas 17 teritorijas ar īpašiem nosacījumiem. Galvenokārt tās nodrošina dabas un vides aizsardzības jautājumu ilgtspējīgu risinājumu. Teritorijas ar īpašiem nosacījumiem noteiktas:

- Dziedniecisko dūņu ieguves teritorija (TIN11), kas paredzēta balneoloģisko resursu ieguvei un atjaunošanai.
- Jaundubultu attīstības teritorija (TIN12) – noteikta Dubultu rajona dienvidu daļā gar Lielupi.
- Jaukta kūrorta teritorija (TIN13), paredzēta jauktas kūrorta teritorijas apbūvei, nosakot prasības attiecībā uz funkciju (izmantošanas veidu) procentuālo dalījumu.
- Pludmales apkalpes teritorijas (TIN15), kur atļauts izvietot īslaicīgas lietošanas, saliekamas, vieglu konstrukciju būves sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem, sportam, atpūtas, izklaides u.tml. publiskām funkcijām saistībā ar blakusesošajiem pastāvīgajiem pakalpojumu objektiem. Jūrmalas TPG 2022 TIN15 teritorijas precizētas atbilstoši esošajai un plānotajai pludmales izmantošanai.
- Plānota kapsētas teritorija (TIN16). Jūrmalas TPG 2022 TIN16 teritorija būtiski samazināta, izslēdzot iepriekš plānotās kapsētas teritorijas Krastciemā.
- Kūrorta teritorija (TIN17) paredzēta ārstniecības iestāžu, sanatoriju, kūrorta poliklīniku, un viesnīcu (spa viesnīcu, kūrortviesnīcu) ēku attīstībai, pieļaujot palielinātu stāvu skaitu un augstumu. Kā obligāta prasība noteikts, ka, lai novērtētu objekta ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi, detālplānojuma sastāvā veic plānotās apbūves vizuālās ietekmes analīzi no detālplānojuma darba uzdevumā noteiktajiem skatu punktiem, ietverot pilsētībūvnieciskās kompozīcijas un silueta koncepciju detālplānojuma darba uzdevumā noteiktajā izpētes teritorijā.
- Lielupes mola teritorija (TIN19) noteikta Lielupes mola un ar to saistītās infrastruktūras attīstībai un izbūvei rezervētā teritorija, kas nepieciešama Jūrmalas ostas darbības nodrošināšanai.
- Jaunā ostmala (TIN110) izveidota, lai radītu iespējas ūdens transporta un ūdens sporta aktivitāšu attīstībai. Jūrmalas TPG 2022 TIN110 teritorijas precizētas un noteiktas arī dažas jaunas.
- Ūdensmalas teritorijas (TIN113) kā teritorija ar īpašiem nosacījumiem noteikta novēršot haotisku ūdensmalu izmantošanu rekreācijai un ūdens sporta aktivitātēm nodrošinot, ka tiek regulēta apmeklētāju plūsma un izveidota atbilstoša infrastruktūra.
- Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TIN114), kuru atļauts izmantot kā vasarnīcu apbūves teritoriju, noteikts tikai esošām/vēsturiski izveidotām vasarnīcu teritorijām Lielupes labajā krastā – Vārnukrogā un pie Priedaines, lai rastu iespēju vidi degradējošo objektu demontāžai vides sakopšanai un nodrošinātu ilgtspējīgu teritorijas apsaimniekošanu. Jūrmalas TPG 2022 TIN114 teritorijas precizētas atbilstoši vēsturiski apbūvēto vasarnīcu teritoriju robežām.
- Jaunķemeru kūrorta parks (TIN115) – kā teritorija ar īpašiem noteikumiem noteikta teritorija Jaunķemeros plānotā Jaunķemeru parka izveidošanai un uzturēšanai.
- Jāņupītes poldera teritorija (TIN116) – Jūrmalas TPG 2022 no jauna noteiktā teritorija ar īpašiem noteikumiem esošā Jāņupītes poldera daļā starp autoceļu A10 un pilsētas dienvidu robežu, kas no augstajiem ūdens līmeņiem Lielupē ir pasargāta ar nepārplūstošajiem aizsargdambjiem, bet hidrotehnisko būvju avārijas gadījumā ir arī plūdu riska teritorija.
- TIN117 – Jūrmalas TPG 2022 no jauna izveidota – „Pilsētas vārtu” teritorija noteikta Lielupes autotiltam piegulošajām teritorijām Bulduros un Bražciemā abos Lielupes krastos, ar mērķi nodrošināt “Pilsētas vārtu” teritorijas ainavas harmonisku attīstību. Šajā teritorijā iepriekš noteiktie

izmantošanas noteikumi pārcelti no FZ P23 un P66, kā arī precizēta teritorija uz kuru noteikumi attiecināmi.

- Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas TIN118 – Jūrmalas TPG 2022 no jauna izveidota teritorija, kurā primāri jānodrošina centralizētās kanalizācijas sistēmas ierīkošana, izbūvējot nepieciešamos tīklus un būves, kā arī jāizbūvē centralizētā ūdensapgādes sistēma.
- Majoru – Dzintaru jūras promenādes teritorija TIN119 - Jūrmalas TPG 2022 no jauna izveidota teritorija, Dzintaru un Majoru pludmalē pie Turaidas ielas. Jūras promenādes un tā apkalpei nepieciešamās infrastruktūras un būvju izvietojums jānosaka izstrādājot lokālplānojumu.
- Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums TIN2 – Jūrmalas TPG 2022 no jauna izveidota teritorija, kurā izstrādājams lokālplānojums Lauksaimniecības teritoriju (L2) pārveidei par pastāvīgu dzīvojamās apbūves teritorijām.
- Satiksmes infrastruktūras objektu attīstībai nepieciešamā teritorija (TIN72) ietver plānoto valsts galveno, reģionālas vai vietējas nozīmes autoceļu attīstībai nepieciešamo teritoriju, t.sk. perspektīvo B un C kategorijas grupu ielu, satiksmes pārvadu un/vai dzelzceļa līniju attīstībai nepieciešamo teritoriju.

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, īstenojot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums pēc Jūrmalas TPG 2022 apstiprināšanas kalpos par pamatu turpmākai politisku un saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai. Īstenojot plānošanas dokumentu, kā galvenais mērķis ir pilsētas ilgtspējīga attīstība, kas nozīmē, ka viens no būtiskiem aspektiem, kas visās rīcībās un darbībās tiks ņemts vērā, ir vides aspekts.

Veicot plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtējumu, ir analizētas Jūrmalas TPG 2022 ietvertās izmaiņas, salīdzinot ar pašlaik spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteikto. Kopumā **var secināt, ka veiktās izmaiņas, papildinājumi un precizējumi ir vai nu ar neitrālu vai vairāk pozitīvu ietekmi uz vidi un dabas vērtībām.**

Šajā plānošanas periodā nav iespējams detalizēt iespējamās ietekmes uz vidi teritoriālo piesaisti, kā arī kvantitatīvo ietekmi, kas nepieciešams, lai izvērtētu summāro ietekmi, jo Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums dod iespēju būvniecībai tajā vai citā funkcionālajā zonā, taču nav informācijas par to kādas, cik lielā mērā un kā šīs iespējas tiks īstenotas. Līdzšinējā īstenošanas pieredze liecina, ka liela daļa teritorijas plānojumā ietvertajās apbūves teritorijās tā arī nav uzsākta būvniecība, nav realizēti detālplānojumi u.tml.

Šajā plānošanas stadijā, izvērtējot plānošanas dokumentā ietvertos mērķus, prioritātes un plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu, netika konstatētas iespējamās negatīvas kumulatīvās ietekmes, kas varētu tikt prognozētas plānoto darbību īstenošanas rezultātā.

Jebkurā gadījumā, īstenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, t.sk. likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katra konkrēta projekta ietekmes, tā summārās ietekmes.

Vērtējot veiktos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, var secināt ka summārā šī plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz vidi un dabas vērtībām prognozējama kā ilglaicīga un pozitīva.

10. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums (ar grozījumiem), t.sk. tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, ietver virkni pasākumu un nosacījumu, kas vērsti uz zemes izmantošanas, ietverot visa veida būvniecības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

Galvenokārt prasības, kas vērstas uz ietekmju uz vidi mazināšanu definētas atsevišķās Jūrmalas TIAN nodaļās:

- 1) nodaļā „Prasības visas teritorijas izmantošanai” tiek definēta teritorijās aizliegtā izmantošana, zemes vienību veidošana, prasības vides pieejamības nodrošināšanai, meliorācijas sistēmu, poldera infrastruktūras apsaimniekošanai un dabīgās noteces nodrošināšanai, definētas reljefa, augsnes virskārtas un koku aizsardzības prasības, noteikti un uzskaitīti aprobežojumi un apgrūtinājumi (t.i., aizsargjoslas, tauvas josla un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi, kas mazina antropogēno ietekmi uz vidi).
- 2) nodaļā „Vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei” ietver virkni vides aizsardzības prasību, t.sk.: prasības transporta infrastruktūrai, prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, prasības apbūvei, prasības teritorijas labiekārtojumam, prasības vides risku samazināšanai, piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju inženiertehniskā sagatavošanas un izmantošanas nosacījumi, krastu, applūstošo teritoriju un plūdu riska teritoriju inženiertehniskās sagatavošanas un izmantošanas nosacījumi, aizsardzības pret troksni risinājumi. Noteikumos precizētas prasības apbūves izvietojuma plānošanai Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā, kas jānosaka detālplānojumā, nosakot, ka apbūves zonas jāizvieto ārpus īpaši aizsargājamo biotopu teritorijām un teritorijām ar izteiktu dabisku reljefu. Ēku un būvju izvietojums jāplāno tādā attālumā no saglabājamām vērtībām, kas nodrošina to aizsardzību, veicot būvdarbus un apbūves ekspluatāciju.
- 3) nodaļā „Prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā”, konkrētas funkcionālās zonas vai apakšzonas noteikumos, sadaļā „Citi noteikumi” ir ietvertas arī atsevišķas prasības, kas vērstas uz vides aizsardzību.
- 4) nodaļā „Teritorijas ar īpašiem noteikumiem” noteiktas vairākas šādas teritorijas, tieši vides aspektu novērtējuma un vides aizsardzības apsvērumu rezultātā, piemēram, dziedniecisko dūņu ieguves teritorija, Jāņupītes poldera teritorija, Lielupes mola teritorija, jaunās ostmalas teritorija, ūdensmalas teritorija, vasarnīcu apbūves priežu parkā teritorija un Jaunķemeru kūrorta parka teritorija. No jauna izveidotā teritorija TIN118, kurā ierīkojama centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma kontekstā ar citiem Jūrmalas TIAN noteikumiem attiecībā uz inženierapgādes ierīkošanu, ilgtermiņā sniegs pozitīvu ietekmi uz vidi.
- 5) Nodaļā 7.1. definētas prasības kultūras mantojuma saglabāšanai. Definējot valsts aizsargājamās kultūras pieminekļus, valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļus, vietējas nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļus, valsts aizsargājamās arhitektūras, arheoloģijas, mākslas un vēstures pieminekļus un to aizsargjoslu teritorijas, kā arī būvēm kurām Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis. Šīs būves grafiski attēlotas TIAN 7. pielikumā.
- 6) TIAN 2. pielikumā definēti minimālie attālumi no ēkām un būvēm līdz kokam un koka sakņu aizsardzība, kā arī ierobežojumi reljefa izmaiņām koka tuvumā (jauns Jūrmalas TIAN pielikums).
- 7) TIAN 5. pielikumā definētas prasības izpētes darbiem, kas veicami pirms jaunas būvniecības vai pārbūves darbu uzsākšanas. Tās ietver: inženierizpēti, biotopu izpēti, vizuālās ietekmes analīzi, objekta ietekmes novērtēšana uz autosatiksmes intensitāti, trokšņu līmeņa modelēšanu, sociālās infrastruktūras aprēķinu, būvju (ēku) kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanu. Tas nozīmē, ka konkrētas teritorijas attīstības ieceres īstenošana nav iespējama neņemot vērā minētos aspektus.
- 8) TIAN 6. pielikumā grafiski attēlota Īpašā režīma zona transportlīdzekļu iebraukšanai Jūrmalas pilsētas centrālajā daļā, tādējādi samazinot un ierobežojot autotransportu, un ilgtermiņā uzlabojot gaisa kvalitāti pilsētā.

- 9) TIAN 9. pielikumā sniegti priekšlikumi pludmales kāpu un būvju nostiprināšanas inženiertehniskajiem risinājumiem. Šādā veidā tiek piedāvāts veidot sistēmisku un vienotu pieeju pludmales, kāpu un būvju aizsardzībai erozijas riska teritorijās (jauns Jūrmalas TIAN pielikums).
- 10) TIAN 10. pielikumā noteiktas plānotās izejas uz pludmali, t.sk. cilvēkiem ar kustību traucējumiem, nobrauktuves un krasta stiprinājumi ar stādījumiem un/vai inženiertehniskajiem risinājumiem. Šis ir jauns Jūrmalas TIAN pielikums, kas izveidots plānojumā integrējot spēkā esošu detālplānojumu risinājumus, tostarp 2009.gada detālplānojumu „Pludmales labiekārtošana un kāpu zonas nostiprināšana”.

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā (ar tajā veiktajiem grozījumiem) noteiktais funkcionālais zonējums un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vērsti uz pilsētas ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību visā pilsētas teritorijā.

Izvērtējot Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertās prasības un nosacījumus SIVN procesā, izstrādātas šādas rekomendācijas:

- 1) Plānojot piesārņojošas darbības, pretplūdu pasākumus, būvniecību vai zemes izmantošanas veida maiņu tiešā ūdensobjektu tuvumā, t.sk. ūdensobjektu aizsargjoslā ieteicams izvērtēt paredzēto darbību ietekmi uz visu ūdensobjektu kopumā.
- 2) Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā un tā grozījumos nav definētas ainaviski vērtīgas teritorijas, kas būtu aizsargājamas pilsētas mērogā. Šādu teritoriju un skatu punktu definēšana ļautu mazināt negatīvu ietekmi uz ainavām, kā arī, veidojot vienotas prasības ainavu novērtēšanai, nodrošinātu vienotu pieeju to aizsardzībai.
- 3) Būtu izvērtējama nepieciešamība izstrādāt vienotas prasības atjaunojamo energoresursu (saules un vēja enerģija) izmantošanai.

11. ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

Jūrmalas TPG 2022 iekļautie risinājumi ir balstīti uz Jūrmalas IAS, kā arī tās sastāvā ietilpstošo Telpiskās attīstības perspektīvu, ņemtas vērā izmaiņas normatīvajā regulējamā, kā arī spēkā esošie detālplānojumi un lokālplānojumi.

Jūrmalas pilsētas telpiskās attīstības struktūru nosaka teritorijas dabiskie apstākļi, infrastruktūra un izvirzītie pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķi – nostiprināt Jūrmalas kā tūrisma un kūrorta pilsētas lomu un radīt kvalitatīvus dzīves un darba apstākļus vietējiem iedzīvotājiem. Jūrmalas IAS virza pilsētas attīstību noteiktā virzienā – dodot nepārprotamu uzstādījumu par Jūrmalu kā kūrortpilsētu, taču vienlaikus uzsver nepieciešamību nodrošināt kvalitatīvu dzīves telpu un pakalpojumu pieejamību pilsētas iedzīvotājiem.

Teritorijas plānošanā ietilpstošie precizētie TIAN nosaka, ka nekustamo īpašumu atļauts izmantot un apbūvēt saskaņā ar prasībām, kas noteiktas funkcionālajā zonā atbilstoši Grafiskās daļas kartei „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi”.

Izstrādājot Jūrmalas TPG 2022 **1. redakciju**, Jūrmalas pilsētas domes izveidotā darba grupa izskatīja lielu skaitu (vairāk kā 400) fizisku un juridisku personu iesniegumus un katrā individuālā gadījumā bija iespējami divi alternatīvi varianti – ņemt vērā iesniegumā ietvertu prasību, vai saglabāt līdzšinējo regulējumu un iesniegto priekšlikumu noraidīt. Atsevišķos gadījumos tika meklēti alternatīvi risinājumi, konkrēto priekšlikumu atbalstot daļēji, t.i., noraidot atsevišķus iesniegumā minētos priekšlikumus, grozot funkcionālo zonējumu tikai zemes gabala daļai, piemēram – daļu saglabājot kā Dabas un apstādījumu teritoriju vai piedāvājot citu funkcionālo apakšzonu, sniedzot iespēju vismaz daļēji sasniegt izvēlēto mērķi.

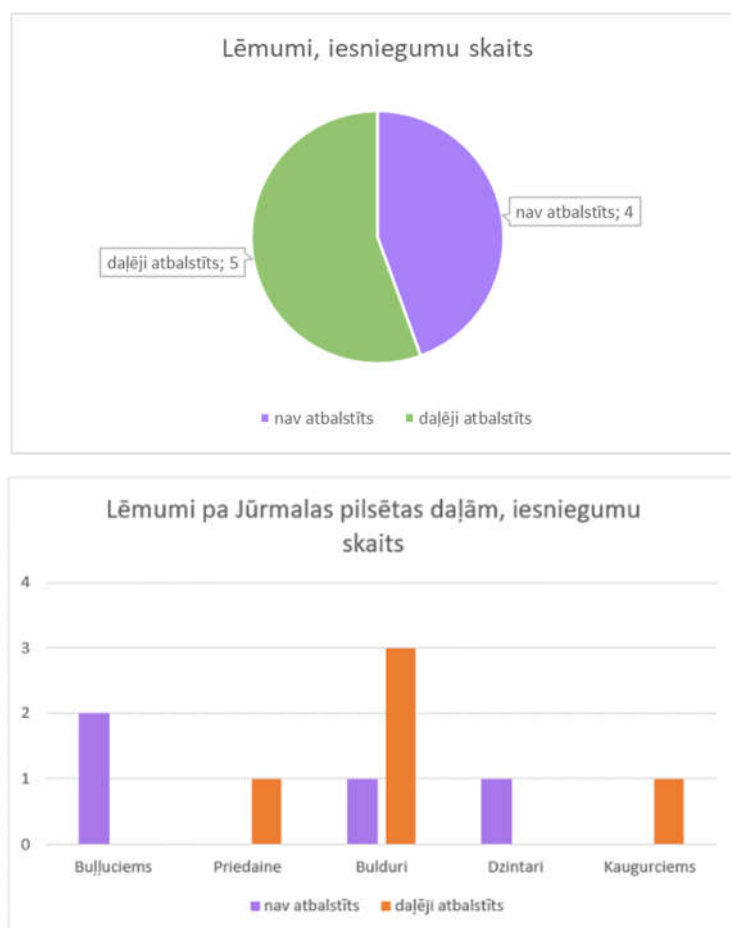
Ņemot vērā, ka vairumā iesniegumu ietverti lūgumi mainīt nosacījumus tās pašas funkcionālās zonas ietvaros no vienas apakšzonas uz citu (piemēram, no DzS7 uz DzS14 u.tml.), kas nerada būtisku ietekmi uz vidi (palielinās stāvu augstums vai izmainās citi nosacījumi), tie netiek analizēti Vides pārskatā. Netika analizēti arī tādi funkcionālo zonu grozījumi, kas tika veikti starp dažādām dzīvojamās un/vai publiskās apbūves funkcionālajām zonām, kurās apbūve ir primāra, bet nav atļauta ražošanas objektu attīstība.

Vides pārskatā kā alternatīvās izvēles pamatojums ir analizēta funkcionālo zonu vai apakšzonu maiņa saistībā ar Dabas un apstādījumu teritorijām (DA), ar Lauksaimniecības teritorijām (L) un ar Rūpnieciskās apbūves teritorijām (R), ietverot arī funkcionālās apakšzonas, kurās ir atļauta vieglās ražošanas uzņēmumu apbūve, jo šo funkcionālo zonu maiņai ir vislielākā ietekme uz vidi.

Funkcionālo apakšzonu maiņai starp dažādām Dabas un apstādījumu teritorijas funkcionālajām apakšzonām ir salīdzinoši vismazākā ietekme uz vidi, tomēr grozot apakšzonas mainās atļautā labiekārtojuma apjoms vai tiek atļauta vai aizliegta apbūve kopumā.

Kopumā deviņi iesniegumi (par astoņām zemes vienībām) saņemti ar lūgumu mainīt funkcionālo apakšzonu no vienas DA apakšzonas uz citu. Tos izvērtējot, ņemot vērā dabas aizsardzības prasības pieņemts lēmums neatbalstīt četrus iesniegumus, bet daļēji atbalstīt piecus, pieļaujot atsevišķos gadījumos teritorijās ar esošu apbūvi noteikt publiskās apbūves iespējamību un teritorijas izmantošanu, bet saglabājot to kā dabas un apstādījumu teritoriju.

Priekšlikumi tika iesniegti šādos rajonos: Bulļuciems, Priedaine, Bulduri, Dzintari un Kaugurciems, un daļēji atbalstītie iesniegumi ir par zemes vienībām Priedainē, Bulduros un Kaugurciemā. Daļēji tika atbalstīts priekšlikums Priedainē – par jauna parka izveidi, nosakot funkcionālo apakšzonu DA4, bet noraidot priekšlikumu par funkcionālā zonējuma maiņu uz Publiskās apbūves teritoriju (P). Atbalstītie priekšlikumi Bulduros ir saistīti ar spēkā esoša teritorijas detālplānojuma „Bulduri 1001” integrāciju teritorijas plānojumā, t.i., grozījumos ir noteikti kvartāli, kuros ir atļauta apbūve (kā DA5), un kvartāli kuros ir aizliegta apbūve (kā DA3). Kaugurciemā tika noraidīta iecere kāpu zonā ierīkot kempingu, bet atbalstīts priekšlikums par jauna parka izveidi, nosakot apakšzonu DA5.

8., 9. attēls. Izvērtētie iesniegumi par DA teritorijas izmantošanas nosacījumu maiņu

47 iesniegumos ietverts lūgums mainīt funkcionālo zonējumu no DA teritorijas uz dažāda veida apbūves teritorijām, t.i., citām funkcionālajām zonām.

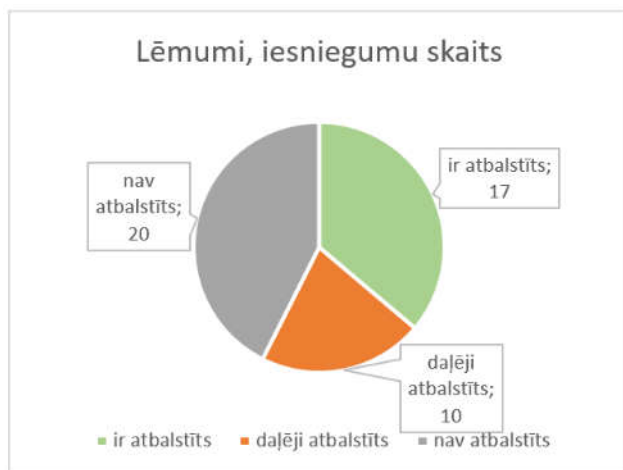
Izvērtējot katru gadījumu individuāli, 17 gadījumos pieļauta zonējuma maiņa, pārsvarā tad, ja teritorija ir vēsturiski apbūvēta, daļēji atbalstīti 10 iesniegumi, kur zonējums mainīts daļai teritorijas. Atbalstīto iesniegumu lielākais skaits un būtiskākie grozījumi veikti Druvciema, Valteru un Krastciema rajonos, kas galvenokārt saistīti ar Lielupes applūstošās teritorijas robežas precizēšanu. 20 gadījumos priekšlikums par funkcionālā zonējuma maiņu nav atbalstīts, kā prioritāti nosakot dabas teritorijas saglabāšanu.

Nozīmīgākie alternatīvie risinājumi izskatīti Vārnukroga teritorijā, kur ir samērā plašas, vēsturiski saglabājušās, padomju laika vasarnīcu teritorijas. Vārnukroga teritorijā 19 iesniegumos lūgts samazināt jaunveidojama zemes gabala platību. Izvērtējot visus apstākļus, t.sk. to, ka teritorija šobrīd ir ar retinātu apbūvi priežu mežā, bez atbilstošas infrastruktūras, pieņemts lēmums noraidīt šo prasību, saglabājot esošo zonējumu DzS9, kur minimālā jaunveidojama zemesgabala platība ir 3000 m², un nepieļaujot papildus zemes gabalu sadalīšanu. Tāpat Vārnukroga teritorijā noraidīti lūgumi esošu meža vai vasarnīcu teritoriju noteikt par Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju Lielupes labā krasta teritorijā starp Priedaini un jaunizveidoto ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekli „Buļļu kāpas”. Pieņemot lēmumu saglabāt līdzšinējo – Dabas un apstādījumu teritorijas funkcionālo zonējumu, ņemts vērā tas, ka šajās teritorijās nav atbilstošas infrastruktūras (nav izbūvētas ielas un ceļi, un šobrīd netiek plānots attīstīt centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus), kā arī iesniegtie priekšlikumi neatbilst Jūrmalas IAS.

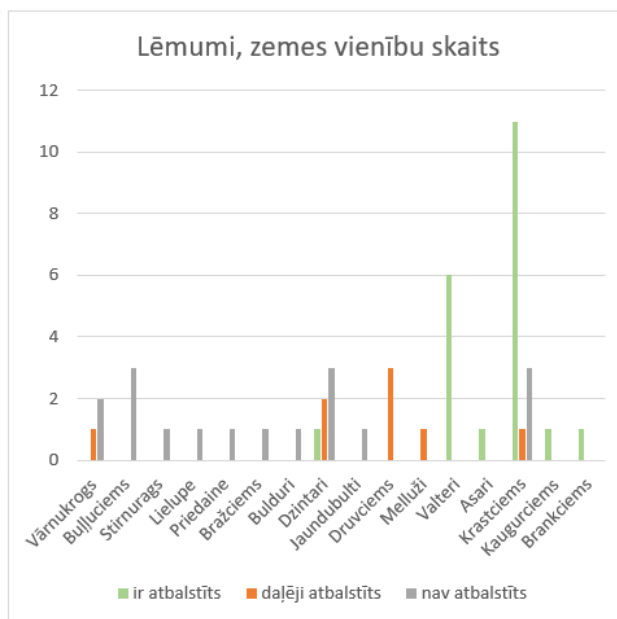
Vārnukroga rajonā paplašināta teritorija ar īpašiem nosacījumiem – Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TIN114). Vasarnīcu apbūves priežu parkā teritorijā ir spēkā šo noteikumu prasības, kas noteiktas teritorijai DA3 līdz šajos noteikumos noteikto pasākumu veikšanai. Prasības Vasarnīcu apbūves teritorijas priežu parkā TIN114 izmantošanai un apbūvei nosaka, ka teritoriju atļauts izmantot kā Vasarnīcu apbūves teritoriju priežu parkā, kurā atļauts būvēt vienīgi brīvstāvošas vieglas koka konstrukcijas vasarnīcas bez lentveida pamatiem un pagraba, ar maksimālo apbūves laukumu 50 m², papildus nosakot, ka izstrādājams

vienots detālplānojums, izstrādājami vienoti infrastruktūras risinājumi, izstrādājama kārtība vidi degradējošo objektu nojaukšanai un rekultivācijai, teritorijas funkcionālās organizācijas risinājumam jāietver publiski pieejamu joslu gar Lielupi pastaigu ceļam vismaz 15 m platumā, mērot no upes krasta nogāzes augšējās krants u.c. prasības. Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TIN114) noteikta tikai esošām/vēsturiski izveidotām vasarnīcu teritorijām Lielupes labajā krastā – Vārnukrogā, izņemot esošo vasarnīcu apbūvi, kas atrodas 2019. gadā jaunizveidotā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Buļļu kāpa” teritorijā.

Izvēlētie alternatīvie risinājumi nodrošina papildus aizsardzību ģeoloģiskajam un ģeomorfoloģiskajam dabas piemineklim „Buļļu kāpa”, ar kuru robežojas Vārnukroga savrupmāju apbūves teritorija. Kā arī saglabā retināto apbūvi priežu mežā un nodrošina labiekārtotu pieeju Lielupei, organizējot apmeklētāju plūsmu, šādā veidā samazinot iespējamo kaitējumu upes krastiem un upes ūdens kvalitātei.

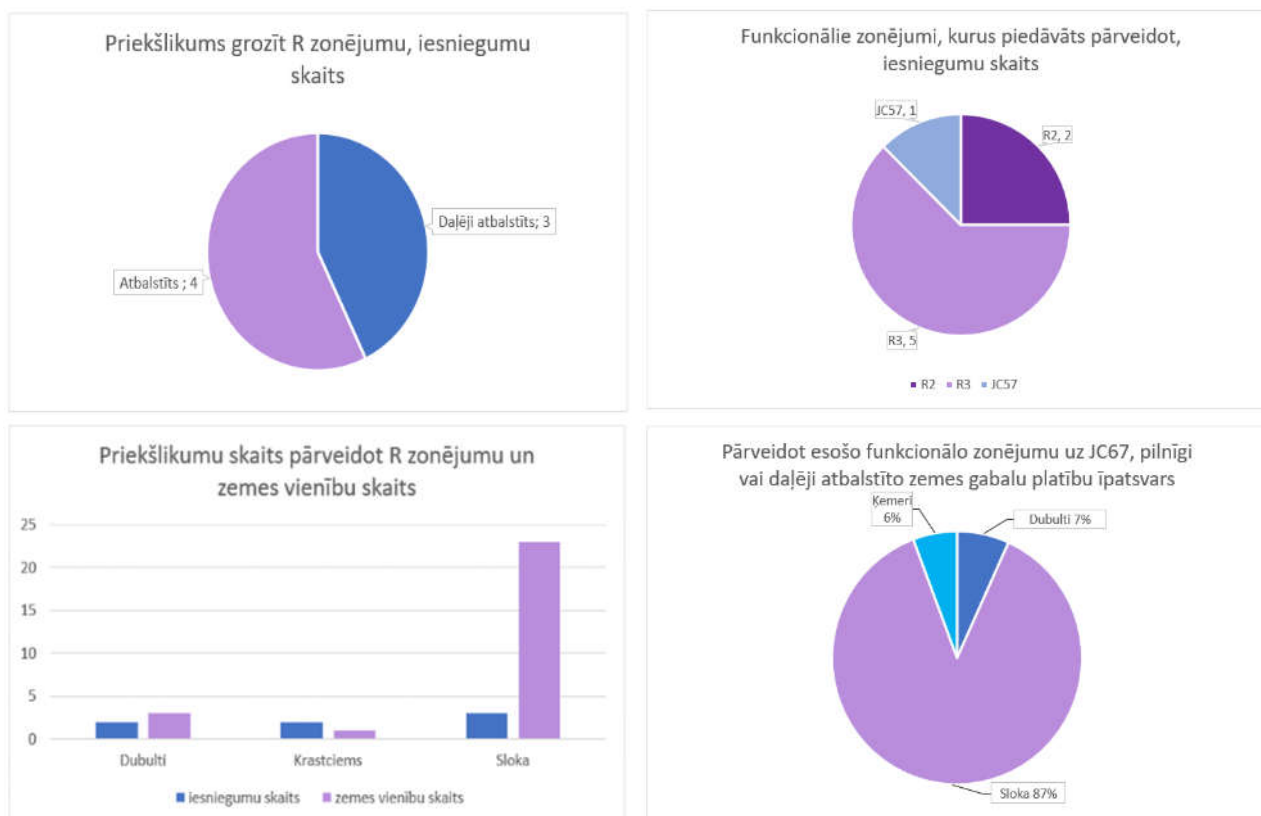
10., 11. attēls. Izvērtētie iesniegumi par DA teritoriju maiņu uz apbūves teritoriju

Detalizēti tika izvērtēti iesniegumi, kas saistīti ar prasībām esošās lauksaimniecības zemes noteikt par dažāda veida apbūves teritorijām (kopā ~3,5 ha platībā). Daļa iesniegumu skar Jāņupītes poldera teritoriju Brankciemā. Pieņemot lēmumu saglabāt līdzšinējo – lauksaimniecības zemju funkcionālo zonējumu, ņemts vērā tas, ka šajās teritorijās nav atbilstošas infrastruktūras (nav izbūvētas ielas un ceļi, un šobrīd netiek plānots attīstīt centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus), tajās pastāv plūdu risks, kā arī ņemot vērā MK 28.05.2013. noteikumu Nr. 291 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām” 9. punkta prasības. Veidojot jaunas apbūves teritorijas šajās platībās, iespējama negatīva ietekme uz Lielupes ūdens kvalitāti. Līdz ar to pieņemtais lēmums atbalstāms arī no vides aizsardzības viedokļa.

Attiecībā uz Rūpnieciskās apbūves teritorijām tika saņemti septiņi priekšlikumi (Slokā, Dubultos un Krastciemā), četri no tiem tika atbalstīti, bet trīs – daļēji atbalstīti. Divi priekšlikumi ir atbalstīti, grozot iepriekš noteikto funkcionālo zonu uz funkcionālo apakšzonu R2 (vienā gadījumā daļēji R2 un TA1). Abas priekšlikumu teritorijas atrodas Slokā. Tas nozīmē, ka šī funkcionālā zona tiek palielināta par ~1,4 ha, taču tā kā abas teritorijas vēsturiski ir bijušas saistītas ar šāda veida teritorijas izmantošanu, var uzskatīt, ka būtiska negatīva ietekme uz vides stāvokli nav paredzama (R2 apakšzonā nav atļauta Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve).

Kā pozitīvas izmaiņas vērtējamas saņemtie priekšlikumi attiecībā uz Slokas papīrfabrikas teritoriju, kur esošais funkcionālais zonējums (R3) grozīts uz Jauktas centra apbūves teritoriju (JC67), ar mērķi sakārtot šobrīd piesārņotu vietu, un tādējādi nodrošinātu šīs teritorijas daudzfunkcionālas attīstības iespējas nākotnē.

12., 13. attēls. Izvērtētie iesniegumi par R teritoriju 14., 15. attēls. Izvērtētie iesniegumi par grozījumiem uz JC67

Divi priekšlikumi attiecas uz vairākiem nekustamiem īpašumiem Dubultos, kur funkcionālais zonējums mainīts uz JC67, jo esošā Rūpnieciskās apbūves teritorijas zona neatbilst tās faktiskajai izmantošanai, un divi iesniegumi attiecas uz Krastiema rajonā esošajām slēgtajām bij. Slokas papīrfabrikas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Citi ar Jūrmalas TPG 2022 risinājumiem saistīti būtiski alternatīvi varianti nav izskatīti.

Jūrmalas TPG 2022 **pilnveidotajā (2.0) redakcijā** nav veiktas būtiskas izmaiņas, kas krasi atšķirtos no jau 1. redakcijā pieņemtajiem risinājumiem. Kā nozīmīgāko (no dabas viedokļa pozitīvā vērtējumā) ir funkcionālā zonējuma maiņa no apbūves teritorijas uz „Dabas un apstādījumu teritoriju”. Pašvaldības dome, ņemot vērā sabiedrības viedokli, šādu funkcionālo zonu noteikusi diviem zemesgabaliem Valteros – Valteri 0601 un Valteri 0701.

Citi papildus veiktie precizējumi saistošajā daļā:

(1) Grafiskajā daļā:

- attēlots papildus valsts aizsargājamais kultūras piemineklis „Dzejnieku Raiņa un Aspazijas vasarnīca” (valsts aizsardzības Nr. 9283), kas 2020. gadā iekļauts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā;
- attēloti (atpakaļ) pilsētībūvniecības pieminekļi: „Vaivaru – Asaru – Mellužu vasarnīcu kvartāli” (valsts aizsardzības Nr. 6091) un „Stirnurags” (valsts aizsardzības Nr. 6090), ņemot vērā, ka Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde neatbalstīja izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta;
- atsevišķās vietās pārskatītas/precizētas applūstošās teritorijās (Dzintaros un Krastiemā), ņemot vērā 10 % vējuzplūdus;
- attēlota jauna teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN117 (ap Priedaines autotiltu).

(2) TIAN:

- precizēti ūdensapgādes un kanalizācijas nodrošināšanas nosacījumi peldbūvēm atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- precizēti noteikumi sezonas būvēm atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;

- precizēti noteikumi rūpnieciskajai (R1 un R2) un tehniskajai (TA2) apbūvei atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- papildināta Ūdeņu teritorijas (Ū) izmantošanas ar derīgo izrakteņu ieguvu atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- redakcionāli precizēti nosacījumi sezonas būvēm un vizuālās ietekmes veikšanai, atbilstoši Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atzinumam;
- pārskatīti noteikumi, svītrojot dublējošās un līdzīgās normas, kas noteiktas citos normatīvajos aktos, ņemot vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegtos atzinumus par citu pašvaldību izstrādātajiem un 2020. gadā apstiprinātajiem TIAN projektiem;
- integrēts lokālplānojums teritorijai 36. līnija 1202, iekļaujot noteikumus funkcionālo apakšzonu P68 no lokālplānojuma;
- integrēts lokālplānojums zemesgabaliem 4. līnija 1A, 5. līnija 2 un Bulduri 1304, iekļaujot noteikumus funkcionālās apakšzonas P69, TR6 un DA7 no lokālplānojuma;
- funkcionālajai apakšzonai DA7 (kapsētas) mainīts indeksācijas numurs uz DA9;
- noteikumi papildināti ar atceļamo detālplānojumu sarakstu, atbilstoši veiktajam izvērtējumam 1. redakcijas izstrādes laikā;
- veikti citi redakcionāli labojumi un precizējumi atbilstoši saņemtajiem iesniegumiem un darba grupas lēmumiem;
- izveidotas jaunas funkcionālās apakšzonas – Publiskās apbūves teritorija (P70); Jaukta centra apbūves teritorija (JC59, JC61);
- Izveidota jauna teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN117, izmantošanas noteikumus pārceļot no P23 un P66, kas atrodas šajā teritorijā.

No aptuveni 460 iesniegumiem, ar Jūrmalas TPG 2022 pilnveidotās (2.0) redakciju tika atbalstīti 150 priekšlikumi, 24 – daļēji, 237 netika atbalstīti. Izvērtējot papildus datus un informāciju, par vairākiem tika arī atcelti iepriekš pieņemtie darba grupas lēmumi (piemēram, par funkcionālā zonējuma maiņu zemesgabalos, kur tika precizētas applūstošās teritorijas).

Kopā tika saņemti 150 iesniegumi par 30 zemesgabaliem ar lūgumu mainīt DA funkcionālo zonējumu uz kādu citu vai citu funkcionālo apakšzonu.

Sešos zemesgabalos Dzintaros, Kūdrā un Priedainē funkcionālais zonējums DA pilnībā vai daļēji mainīts uz kādu citu kopā ~4 ha platībā. Trīs zemesgabalos Dzintaros tas mainīts uz L3, vienā zemesgabalā Kūdrā uz DzD15, vienā zemesgabalā Priedainē uz P10, savukārt citā Priedaines zemesgabalā tas daļēji mainīts uz DzS11.

Savukārt ~23 ha platībā DA zonējums mainīts no vienas apakšzonas uz kādu citu. Četros zemesgabalos atbalstīta funkcionālās apakšzonas maiņa. Priedainē no DA5 uz daļēji DA4, Priedaines peldvietā no DA5 uz DA3, bet zemesgabalā Krastciems 0501 ir dzēsta iespēja ierīkot kapsētu un tam noteikta funkcionālā apakšzona DA5.

DA zonējums vislielākajā platībā mainīts uz DA3 (~23 ha).

Saistībā ar funkcionālā zonējuma maiņu uz DA no kāda cita funkcionālā zonējuma tika saņemti 118 iesniegumi par 12 zemesgabaliem. Uz DA zonējumu nomainīti divi zemesgabali Valteros, divi zemesgabali Vaivaros un viens Ķemeru ar kopējo platību ~23 ha.

Darba grupā ir tika izskatīts viens iesniegums ar lūgumu zemesgabalam Brankciemā ar kopējo platību ~4 ha mainīt funkcionālo zonējumu no L1 uz DzS. Lūgums netika atbalstīts, lēmumu pamatojot ar zemesgabala atrašanos Jāņupītes poldera teritorijā. Līdz ar to neviens zemesgabals pilnveidotās redakcijas risinājumos nav ticis mainīts no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm uz kādu citu.

Uz TA2 zonējumu daļēji vai pilnībā mainīti ~1,5 ha trīs pašvaldībai un vienā fiziskai personai piederošos zemesgabalos Dubultos, Stirnurgā un Dzintaros. Vienā zemesgabalā Dubultos tas mainīts no JC47, bet abos pārējos – no TR1 un TR4. Savukārt zemesgabalā Dzintaros zonējums TR noteikts zem ūdens urbuma.

Funkcionālais zonējums no TA1 uz JC40 mainīts vienā zemesgabalā Kauguros 0,25 ha platībā.

Funkcionālais zonējums uz TR mainīts divos pašvaldībai piederošos zemesgabalos Ķemeros un Kaugurciemā 0, 85 ha platībā. Ķemeros tas mainīts no P47, bet Kaugurciemā – no DzS21.

Funkcionālā zonējuma maiņa no TR uz kādu citu nav atbalstīts četros zemesgabalos ar kopējo platību ~1,2 ha – Lielupē, Bulduros, Majoros un Dubultos, kur divos gadījumos bija izteikts lūgums mainīt funkcionālo zonējumu uz DzS, bet divos – uz DA.

Jūrmalas TPG 2022 **pilnveidotajā (3.0) redakcijā** būtiskākās izmaiņas saistītas ar jaunu teritoriju ar īpašiem noteikumiem noteikšanu un attēlošanu. Tā, attēlotas teritorijas, kurās primāri jāparedz centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija, sagatavots jauns TIAN 7. pielikums „Apbūves izvērtējums” atbilstoši Jūrmalas pašvaldības 2021. gadā veiktās kultūrvēsturiski vērtīgo būvju (ēku) grupas pārvērtēšanas rezultātiem, kā arī to aktualizējot atbilstoši aktuālajai Valsts zemes dienesta kadastra kartei. Ņemot vērā saņemtos iedzīvotāju priekšlikumus un iebildumus, Funkcionālā zonējuma kartē grafiski attēlotas oficiālās un neoficiālās peldvietas.

Citi papildus veiktie precizējumi saistošajā daļā:

(1) Grafiskajā daļā:

- mainīti FZ atbilstoši atbalstītajiem priekšlikumiem;
- attēlotas jaunizveidotā funkcionālā apakšzona – DzS25;
- funkcionālā zonējuma kartē attēlotas oficiālās un neoficiālās peldvietas;
- attēlota jaunā teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN118, Teritorija, kurā ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas;
- attēlota jaunā teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN119, „Majoru – Dzintaru jūras promenādes teritorija”, precizējot TIN115 izvietojumu pludmalē;
- atsevišķās vietās precizētas ielu sarkanās līnijas un citas aizsargjoslas.

(2) TIAN:

- precizēti noteikumi ņemot vērā grozījumus normatīvajos aktos;
- precizēti noteikumi atbilstoši Ekonomikas ministrijas atzinumam;
- precizēti noteikumi atbilstoši Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- redakcionāli precizēti noteikumi, atbilstoši Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atzinumam;
- izveidotas jauna apakšzona – Savrupmāju apbūves teritorija (DzS25);
- izveidotas jaunas teritorijas ar īpašiem noteikumiem TIN118; TIN119; TIN2;
- precizēts noteikumu 2. pielikums, 5. pielikums;
- pārskatīts un precizēts noteikumu 7. pielikums „Apbūves izvērtējums” atbilstoši Jūrmalas pašvaldības 2021. gadā veiktās kultūrvēsturiski vērtīgo būvju (ēku) grupas pārvērtēšanas rezultātiem, kā arī to aktualizējot atbilstoši aktuālajai Valsts zemes dienesta kadastra kartei.

No aptuveni 175 iesniegumiem, ar Jūrmalas TPG 2022 pilnveidotās redakciju tika atbalstīti 62 priekšlikumi, 12 – daļēji, 73 netika atbalstīti (atbalstīto/neatbalstīto skaitā iekļauti arī pašvaldības priekšlikumi).

Kopā tika saņemti 27 iesniegumi ar lūgumu mainīt DA funkcionālo zonējumu uz kādu citu vai citu funkcionālo apakšzonu. Lielākā daļa (19) no tiem ir pašvaldības priekšlikumi. 12 jeb 44 % no iesniegumiem ir atbalstīti, tādējādi DA funkcionālo zonējumu samazinot aptuveni ~22,4 ha platībā. No tiem, aptuveni 22,3 ha platībā ir pašvaldības īpašumi, bet ~0,4 ha – fizisku vai juridisku personu īpašumā. Nozīmīgākās izmaiņas attiecas uz zemesgabaliem Bulduros (7,88 ha), Stirnurgā (6,44) un Pumpuros (3,81 ha).

Funkcionālā zonējuma grozījuma izmaiņas visvairāk mainītas pašvaldības īpašumā esošiem pašreiz neapbūvētiem zemesgabaliem, sniedzot iespēju šajos zemesgabalos, galvenokārt, attīstīt savrupmāju apbūvi. Attiecīgi, tie (zemesgabals, Dzintari 3405, Stirnurags 0601, Jaundubulti 2702, Pumpuri 3101, Bulduri 5408, Bulduri 5912, Rūpniecības 4A) iekļauti atsavināmo zemesgabalu sarakstā. Visiem šiem iepriekš minētajiem zemesgabaliem funkcionālais zonējums grozīts no DA3 ~20,3 ha platībā, izņemot zemesgabalu Rūpniecības 4A, kam tas mainīts no DA5 ~0,12 ha platībā.

5 no atbalstītajiem iesniegumiem funkcionālais zonējums grozīts uz kādu citu zonu – JC vai P, tomēr to platības ir salīdzinoši nelielas. Platības ziņā lielākās izmaiņas attiecas uz zemesgabalu Kauguri 0505 ar platību ~1,3 ha, kas rezervēts jauna ugunsdzēsības un glābšanas dienestu depo un biroju ēkas būvniecībai.

No saņemtajiem iesniegumiem par DA maiņu uz kādu citu funkcionālo zonējumu (galvenokārt uz savrupmāju apbūvi) netika atbalstīti 15 priekšlikumi, kopumā par ~49,4 ha lielu platību. No tiem, ~35,7 ha attiecas uz pašvaldības īpašumiem, bet ~13,7 ha uz fizisku/juridisku personu īpašumiem. Netika atbalstīti gan fizisko un juridisko personu priekšlikumi, gan priekšlikumi par 9 pašvaldībai piederošiem īpašumiem (8 no tiem – Dzintaros).

Saistībā ar funkcionālā zonējuma maiņu uz DA no kāda cita funkcionālā zonējuma netika mainīts. Saņemti trīs fizisku personu priekšlikumi, taču tie netika atbalstīti. Viens bija par zemesgabalu Jaunķemeros, kur bija ierosinājums mainīt galveno izmantošanas veidu, lai teritorijā ierīkotu EKO mājiņas kokos tūristu izmitināšanai (netika atbalstīts, jo atrodas Ķemeru nacionālā paka ainavu aizsardzības zonā), viens par trīs zemesgabaliem Krastciemā, kuros ierosināts apbūvēt zemes vienības ar viesu izmitināšanas būvēm – kempingu (netika atbalstīts, jo atrodas applūstošajā teritorijā) un trešais – par zemesgabalu Stirnuragā, kur tika ierosināts noteikt teritorijas zonējumu DA4 vai TR3, lai paplašinātu iespējas labiekārtot teritoriju, rekreācijas, sporta un tūrisma funkciju īstenošanai (netika atbalstīts, jo no atbildīgās institūcijas (Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes) saņemta informācija par šajā zemesgabalā nelikumīgi uzbūerto palienes plavas teritoriju).

Priekšlikums funkcionālā zonējuma maiņai ~5,9 ha platībā uz JC Lielupē (daudzfunkcionālai apbūvei un atpūtas zonas izveidei) netika atbalstīts, jo teritorijai ir uzsākta lokālpilnojumā izstrāde publiska parka ierīkošanai. Kā papildus apsvērums tika ņemts vērā tā atrašanās krasta kāpu aizsargjoslā un teritorijā konstatētais īpaši aizsargājamais biotops – Mežainas piejūras kāpas.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo redakciju, Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TINA114) noteikta arī tām esošām/vēsturiski izveidotām vasarnīcu teritorijām Vārnukogā, kas atrodas 2019. gadā jaunizveidotā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Buļļu kāpa” teritorijas neitrālajā zonā.

Citas funkcionālā zonējuma izmaiņas lielākoties veiktas zonas ietvaros, mainot apakšzonu, kas izriet, piemēram, no papildus izvērtējuma par apbūves radītāju izmaiņām vai atbalstot atsevišķu teritorijas izmantošanu veidu konkrētā īpašumā.

12. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam”.

Jūrmalas TPG 2022 neietver rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000). Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi šā SIVN ietvaros netiek paredzēti.

13. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Jūrmalas pilsētas teritorijai nav tiešu Latvijas valsts robežu. Plānošanas dokuments neparedz tāda veida darbības, t.sk. rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

14. PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157. Monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un ieviešanas monitoringu nodrošina pašvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no atbildīgajām valsts institūcijām.

Monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju, piemēram, dažādus vides pārskatus, izpēti un citus materiālus. Ievērojot to, ka teritorijas plānojuma grozījumi ir saistīti ar ietekmi uz dabas teritorijām, kā arī to, ka dabas teritoriju, it īpaši bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu, saglabāšana un aizsardzība ir nozīmīgākais spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma ietekmes uz vidi aspekts, ieteicams plānošanas dokumenta efektivitātes novērtēšanai izmantot īpaši aizsargājamo biotopu kartēšanas rezultātus. Monitoringa ziņojums jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam tā atzinumā minētajos periodos (periodi tiks precizēti pēc VPVB atzinuma saņemšanas).

Jāatzīmē, ka Vides pārraudzības valsts birojs noteica, ka Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma pamatdokumenta īstenošanas novērtējums jāveic un jāizstrādā monitoringa ziņojums 2017. un 2023. gadā, bet 2016. gada grozījumiem – 2019. un 2023. gadā. Vides pārraudzības valsts biroja tīmekļa vietnē nav pieejama informācija par 2017. gadā sagatavotu monitoringa ziņojumu, taču 2020. gadā ir publicēts iesniegtais monitoringa ziņojums par 2016. gada grozījumiem.

SIVN Vides pārskatā, kas izstrādāts 2016. gada teritorijas plānojuma grozījumiem, norādīts, ka uz minētajiem grozījumiem attiecas tie paši galvenie ieteikumi kādi SIVN Vides pārskata (2012) izteikti par spēkā esoša teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa izveidei: darba grupas izveide, monitoringa programmas izstrāde, sadarbojoties ar speciālistiem un valsts vides institūcijām, kā arī to, ka nosakot monitoringa parametrus īpaša uzmanība ir jāpievērš dabas teritoriju saglabāšanas un aizsardzības ietekmes aspekta novērtēšanai. Arī Jūrmalas TP 2022 gadījumā attiecināmi šie paši ieteikumi.

Monitoringa sagatavošanā ieteicams ņemt vērā Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams institūcijas tīmekļa vietnē lapā www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskaisivn/monitorings.

15. IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1) Plānošanas dokumenti

- Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam
- Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam;
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam

2) Konvencijas un tiesību akti

- Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”, Orhūsa, 2002.
- Ramsāres konvencija, Ramsāre, 1971.
- UNESCO konvencija, Parīze, 1972.
- Bernes konvencija, Berne, 1979.
- Bonnas konvencija, Bonna, 1979.
- Riodežaneiro konvencija, Riodežaneiro, 1992.
- Eiropas Ainavu konvencija, 2000.
- Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, ANO, 2003.
- Direktīva 92/43/EEK, Eiropas Padome, 1992.
- Direktīva 2000/60/EC, Eiropas Padome, 2000.
- Direktīva 1975/442/EEK, Eiropas Padome, 1975.
- Direktīva 91/689/EEC, Eiropas Padome
- Direktīva 2001/42/EC, Eiropas Padome, 2001.
- Direktīva 85/337/EEK, Eiropas Padome, 1985.

3) Citi materiāli

- Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200 000 lapa 35, 25 un paskaidrojuma raksts, Valsts ģeoloģijas dienests
- Latvijas ģeoloģija, Valsts ģeoloģijas dienests, 1998.
- Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras un dziedniecības dūņu) krājumu bilance par 2017. gadu, LVĢMC
- Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, LVĢMC
- Gaisa kvalitātes novērtējums Latvijā (2003.-2007. gads), LVĢMC, 2008
- Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr. 2-Gaiss”
- Valsts statistikas pārskats „Nr. 2 Ūdens”
- Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021. gadam, LVĢMC
- Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības 2016.-2021. gadam

4) Elektroniskie uzzināšanas avoti

- Jūrmalas pilsētas pašvaldība
- VSIA „Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” www.meteo.lv
- Dabas aizsardzības pārvalde www.daba.gov.lv
- Valsts zemes dienests www.vzd.gov.lv
- VAS „Latvijas Valsts ceļi” lvceli.lv
- Lursoft www.lursoft.lv
- Centrālā statistikas pārvalde www.csb.gov.lv
- Tiesību aktu datu bāze Likumi.lv likumi.lv
- Veselības inspekcija www.vi.gov.lv
- Latvijas Republikas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde www.pmlp.gov.lv
- Kultūras karte www.kulturaskarte.lv
- Latvijas Vēstneša tiesību aktu portāls www.likumi.lv
- Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

PIELIKUMI
INSTITŪCIJU ATZINUMI (PIRMĀ PUBLISKĀ APSPRIEŠANA)

Valsts vides dienests

LIELRĪGAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE
Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084278, e-pasts: lielriga@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā
ATZINUMS
par teritorijas plānojumu

14.04.2020Nr.11.2/3149/RI/2020
Uz 17.03.2020. Nr. 14-1/986

Jūrmalas pilsētas domei
Paziņošanai E-adresē

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Pārvalde) izskatīja Jūsu iesniegumu par atzinuma sniegšanu izstrādātajai Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu redakcijai un priekšlikumu un atsauksmju sniegšanu par Vides pārskata projektu.

Pārvalde ir izvērtējusi portālā www.geolativija.lv ievietotos teritorijas plānojuma materiālus, teritorijas plānojuma atbilstību Pārvaldes 25.04.2018. izsniegto nosacījumu Nr.4.5.-07/3097 prasībām.

Pārvalde sniedz šādas atsauksmes par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu redakciju:

1. Grafiskajā daļā ir attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Lūdzam teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzīt prasības attiecībā uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanu (tai skaitā teritoriju izmantošanas aizliegumiem).
2. Grafiskajā daļā ir attēlotas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas. Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos papildināt 168.punktu, nosakot, ka arī konstatējot grunts piesārņojumu nepieciešamības gadījumā ir jāveic teritorijas sanācijas darbi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 5.pielikumā ir ietverta sadaļa "Izpētes". Lūdzam šā pielikuma 1.nodaļā "Inženierizpēte" attiecībā uz piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām lietot jēdzienu "ģeokoloģiskā izpēte" nevis "ģeotehniskā izpēte".
3. Grafiskajā daļā ir attēlotas virszemes ūdensobjektu applūstošās teritorijas. Aicinām teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt, ka šajās teritorijās ir aizliegta

Saņemts elektroniski

Jūrmalas pilsētas dome
2020.g. 14. 04.
Lietas Nr. 1-19/2020-6297

teritorijas uzbēršana, būvju, ēku un aizsargdambju būvniecība, ja vien plānotā darbība nav definējama kā izņēmums Aizsargjoslu likuma 37.panta izpratnē.

4. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas pielikumos ir ietvertas Jūrmalas pilsētas centralizēto ūdensapgādes, sadzīves kanalizācijas tīklu, meliorācijas un lietus kanalizācijas sistēmu shēmas. Lai nepārprotami norādītu teritorijas, kurās apbūvējamie zemesgabali ir jāpieslēdz pie pašvaldības centralizētajiem sadzīves kanalizācijas tīkliem, un novērstu dažādās interpretācijas par jēdzienu “kvartāla robežās”, lūdzam papildināt iepriekš minētās shēmas vai funkcionālā zonējuma, aprobežojumu un apgrūtinājumu karti ar sadzīves kanalizācijas tīklu aglomerācijas karti. Līdzīgu aglomerācijas karti aicinām izveidot arī ūdensapgādes tīkliem.
5. Grafiskajā daļā ir attēlotas Slokas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar aizsargjoslu. Ņemot vērā, ka notekūdeņu attīrīšanas iekārtas aizsargjosla skar blakus esošos zemesgabalus, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt, ka šajā aizsargjoslā ir aizliegta jaunu ēku un būvju, kas nav saistīta ar konkrētajām attīrīšanas iekārtām, būvniecība.
6. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.2.1 un/vai 3.2.2.nodaļu papildināt ar prasībām attiecībā uz sadzīves kanalizācijas notekūdeņu savākšanu no peldbūvēm, lai novērstu virszemes ūdensobjektu piesārņošanas risku peldbūvju ekspluatācijas rezultātā.
7. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos Ūdeņu teritorijā tiek atļauta peldbūvju izmantošana. Lūdzam izvirzīt prasības attiecībā uz peldbūvēs radušos sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanu, lai novērstu virszemes ūdensobjektu piesārņošanu.
8. Vides pārskatā ir analizēta informācija par riska objektiem. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav izvirzītas prasības attiecībā uz saimniecisko darbību riska objektu teritorijā vai tiešā to tuvumā.
9. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 158.punktā attiecībā uz sezonas būvēm tiek lietots jēdziens “pavasars/vasaras sezonas būves”. Aicinām pārskatīt norādīto un nepieciešamības gadījumā papildināt atļauto izmantošanu arī ar “rudens/ziemas sezonas būvju” atļaušanu.
10. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir apzinātas degradētās teritorijas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav izvirzītas prasības vai aizliegumi degradēto teritoriju izmantošanai.
11. Lūdzam papildināt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus ar aizliegumu izmantot izejas/ nobrauktuves uz pludmali transportlīdzekļiem, kuri neveic

pašvaldības komunālo uzņēmumu funkcijas, glābšanas un operatīvo dienestu funkcijas. Ja ir nepieciešamība paplašināt transportlīdzekļu loku, kas drīkstētu iebraukt pludmalē, sniegt detalizētu izvērtējumu. Pārvalde norāda, ka transportlīdzekļu kustība pa pludmali ir stingri jāreglamentē, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos jānosaka stingras prasības maršrutiem, lai novērstu īpaši aizsargājamo biotopu izbraukāšanu, kāpu degradēšanu, ūdens akvatorijas piesārņošanu.

12. Pārvalde vērš uzmanību uz teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 2186.punktā noteikto atļautās izmantošanas veidu Tehniskās apbūves teritorijā (TA2). Pārvalde norāda, ka šajā punktā atļautais teritorijas izmantošanas veids ir definēts šaurāks par to, kas ir noteikts Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 3.pielikumā noteiktajiem izmantošanas veidiem teritorijā ar 13005 kodu. Pārvalde pie pašreizējās redakcijas nevarēs akceptēt un izsniegt piesārņojošās darbības atļaujas atkritumu reģenerācijas darbībām konkrētā funkcionālā zonējuma īpašumos. Aicinām izvērtēt šobrīd noteiktos izmantošanas veidus Tehniskās apbūves teritorijā (TA2) un nepieciešamības gadījumā papildināt.
13. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus lūdzam papildināt ar prasībām rūpnieciska rakstura uzņēmumu ietekmju (piemēram, smakas, putekļi, trokšņi) samazināšanai uz blakus esošo teritoriju iedzīvotājiem.
14. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos lūdzam izvirzīt prasības vai aizliegumus derīgo izrakteņu ieguvei.

Pārvalde izvērtēja Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskatu. Pārvaldei nav konceptuālu iebildumu par izstrādāto Vides pārskata projektu.

Direktora p.i.,
Direktora vietniece

L.Ābele

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Armands Veliks 67084242
armands.veliks@vvd.gov.lv

Dabas aizsardzības pārvalde

PIERĪGAS REĢIONĀLĀ ADMINISTRĀCIJA
„Meža māja”, Jūrmala, LV-2012, tālr. 67730078, fakss 67730207, e-pasts: pieriga@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Jūrmalā

Datums skatāms laika zīmogā Nr.4.8/5306/2020-N
Uz 17.09.2020. Nr. 14-1/2892

Jūrmalas pilsētas domei
pasts@jurmala.lv

Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu 1.0 redakciju

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija (turpmāk – Administrācija) saņēma Jūsu 2020. gada 17. septembra vēstuli, kurā lūgts sniegt atzinumu par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumu 1.0 redakciju (turpmāk – Teritorijas plānojums) un Vides pārskatu.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “[Noteikumi par pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentiem](#)” 59. punktu un Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 507 “[Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums](#)” 3.15. apakšpunktu, Administrācija sniedz sekojošu viedokli par Teritorijas plānojumu, kā arī par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavo Vides pārskata projektu:

1. Teritorijas plānojumā un Vides pārskatā ņemt vērā, ka dabas parkam “Ragakāpa” ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2019. – 2031. gadam. Iestrādāt jaunāko informāciju no dabas aizsardzības plāna plānošanas dokumentos.
2. Vides pārskata 31.lpp precizēt terminu “biotopi” uz “īpaši aizsargājami biotopi”, jo tiek aprakstīta īpaši aizsargājamo biotopu izplatība Jūrmalas pilsētā. Labot arī citās sadaļās, ja nepieciešams. Kā arī īpaši aizsargājamā biotopa nosaukumu “mežainas jūrmalas kāpas” precizēt uz “mežainas piejūras kāpas”. Tāpat 5.pielikumā izlabot “dzīvokļu” uz “dzīvotņu”.

Ar cieņu
direktors

(*paraksts)

A. Širovs

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Elīna Deksnē 28367479
elina.deksne@daba.gov.lv

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67819671, fakss: 67819672, e-pasts: vi@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

ATZINUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMU

Rīgā

2020. gada . oktobrī

Nr. 4.5.-6./22081/

Jūrmalas pilsētas domei
c-adrese

1. Projekta nosaukums: Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi 2020
2. Atzinuma pieprasījuma mērķis: Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu 2020 projekta higiēniskā novērtēšana
3. Objekta adrese: Jūrmalas pilsēta
4. Projekta pasūtītājs: Jūrmalas pilsētas dome (reģistrācijas Nr. 90000056357), Jomas iela 1/5, Jūrmala
5. Projekta autors: SIA „METRUM”, reģistrācijas Nr. 40003388748
6. Iesniegtie dokumenti: 1) Jūrmalas pilsētas domes 17.09. 2020. vēstule Nr. 14-1/2892. 2) Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu projekts elektroniskā formātā.
7. Nosacījumi higiēnas prasību ievērošanai izsniegti: 18.05.2018., Nr. 2.3.3-4/11387/290
8. Konstatēts: 8.1. Vispārīgās ziņas par teritoriju/teritorijas raksturojums Projekts „Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi 2020” (turpmāk – TPG 2020) izstrādāts pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 15.03.2018. lēmumu Nr.122 (protokols Nr.4, 41. punkts) un darba uzdevumu. Veselības inspekcijas nosacījumi teritorijas plānojumam izsniegti 18.05.2018. ar Nr. 2.3.3-4/11387/290. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros ir izvērtēta spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma atbilstība saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos, kā arī iekļauti plānojuma grozījumi pēc satura, ņemot vērā iedzīvotāju un zemes īpašnieku priekšlikumus plānojuma grozījumu izstrādes gaitā. TPG 2020 tiek noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk - TIAN) ir detalizēti katras funkcionālās zonas apbūves parametri, lietošanas mērķi un ierobežojumi. Vairākās funkcionālajās zonās izdalītas apakšzonas ar atšķirīgiem izmantošanas noteikumiem. TPG 2020 tiek noteiktas pašvaldības interešu teritorijas un teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kuram paplašinātas attīstības iespējas. TPG 2020 noteiktas 7 piesārņotās un 24 potenciāli piesārņotās vietas, ka arī grozīta vai precizēta degradēto teritoriju izmantošana. TPG 2020 ir attēlotas spēkā esošās ielu sarkanās līnijas, kas ietver arī nepieciešamos un esošos gājēju ceļus un nobrauktuves pludmalē. Papildus, lai saglabātu informāciju par iepriekš plānotajām un noteiktajām nobrauktuves pludmalē, TIAN pielikumos ir iekļautas detālplānojumā „Pludmales labiekārtošana un kāpu zonas nostiprināšana” (2009. gads) un

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

lokālplānojumā „Teritorijai starp Ērgļu ielu, Madonas ielu, dzelzceļu un pludmali” (2015. gads) apzinātās un plānotās nobrauktuves un izejas uz pludmali cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

TPG 2020 novēršot noteikumu dublēšanos un samazinot funkcionālo apakšzonu skaitu no jauna ir izveidota funkcionālā apakšzona – „Dabas un apstādījumu teritorija” (ar indeksu DA7 un DA8), „Jauktas centra apbūves teritorija” (ar indeksu JC66 un JC67) un „Lauksaimniecības teritorija” ar indeksu L3, noteiktās teritorijas ar īpašiem noteikumiem TIN16 un TIN72). TPG 2020 pārskatītas visas objektu esošās pašvaldības apgrūtinātās teritorijas un aprobežojumi. Ņemot vērā, ka būtiskākās izmaiņas saistītas ar atsevišķu kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) noteikšanu vai precizēšanu, grafiskajā daļā vairs netiek attēlots līdz šim noteiktais ierobežojums – krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves. TPG 2020 ietvaros ielu sarkanās līnijas precizētas tikai atsevišķām esošajām pilsētas ielām, izvērtējot pašvaldības sagatavotos priekšlikumus, bet nenosakot jaunas ielu sarkanās līnijas dabā neesošām ielām vai ceļiem. TPG 2020 tika precizētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceņi un Vēršupīti.

TPG 2020 TIAN papildināti ar nodaļu „Prasības lokālplānojumam”, papildus normatīvajos aktos noteiktajam, nosakot gadījumus, kad pirms attīstības ieceres īstenošanas nepieciešams izstrādāt lokālplānojumu.

TPG 2020 izstrādes ietvaros tika veikta Jūrmalas TPG 2016 iekļauto spēkā esošo detālplānojumu pārvērtēšana, ņemot vērā Jūrmalas TPG 2016 TIAN 2495. punkta nosacījumus.

8.2. Siltumapgāde

TPG 2020 ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženiertīklu siltumapgādes shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.3. Ūdens apgāde

TPG 2020 ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženiertīklu ūdensapgādes shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.4. Kanalizācijas sistēma

TPG 2020 ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženiertīklu sadzīves kanalizācija shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.5. Teritorijas labiekārtošana

TPG 2020 grozījumi pilsētas teritorijas labiekārtošanas jomā nav minētas.

8.6. Vides pieejamība

Vides pieejamība Jūrmalas pilsētas teritorijā un būvēs tiks nodrošināta saskaņā ar TIN un normatīvo aktu prasībām.

8.7. Riska faktoru novērtēšana un cita informācija

Saskaņā ar TPG 2020 paskaidrojuma rakstu galvenais teritorijas attīstības un izmantošanas risks Jūrmalas pilsētā ir vides troksnis. Galvenie akustiskā trokšņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš, jo ražošana Jūrmalā nav attīstīta un tās ietekme uz trokšņa līmeni ir vērtēta, ka nenozīmīga. Lidostas „Rīga” lidmašīnu trokšņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Buļļu salas (Rīgā) virzienā. Lidmašīnu radītā trokšņa pārsniegumu zonā Jūrmalā līdz 5 dB un daļēji skar Vārnukrogu. Kartētajā Jūrmalas daļā maģistrālo ielu un dzelzceļa līnijas Rīga - Tukums - Ventspils apkārtnē ir konstatēti trokšņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 10 dB. Lielāki trokšņa robežlielumu tiek pārsniegti vakaros līdz 20 dB un naktīs līdz 25 dB. Dienā maģistrālo ielu krustojumu apkārtnē trokšņa robežlielumi tiek pārsniegti par 15 dB. Plašāku teritoriju trokšņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros, Lienes ielas, Jomas, ielas un Zikfrīda Meierovica prospekta apkārtnē. Izvērtējot iegūtos trokšņa kartēšanas rezultātus, šī teritorija ir iedalīta III prioritātes aglomerācijas nozīmes akustiskā diskomforta zonā. Autoceļa A10 ievada apkārtnē Bražuciemā apmēram 350 m platā

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

joslā no autoceļa trokšņa līmenis pārsniedz 55 dB, apmēram 100 m attālumā – 65 dB, sasniedz 75 dB – autoceļa nodalījumā. Izvērtējot autoceļa A10 radīto troksni, Bražuciema teritorijā uz austrumiem no autoceļa A10 ir izdalīta akustiskā trokšņa diskomforta zona. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā Rīgas aglomerācijai un valsts autoceļam A10 ir sagatavoti rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai. Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības ātruma precizēšana un samazināšana, citi pasākumi (prettrokšņa ekrānu izbūve, stādījumu joslu izveide, prettrokšņa risinājumi ēku fasādēm) nav plānoti. Akustiskā trokšņa diskomforta zonā Bražuciemā rīcības plānā ietverta prettrokšņa ekrānu (augstums 4 m, kopējais garums – 232 m) izvietošana dzīvojamo ēku tuvumā autoceļa A10 labajā pusē. Šos pasākumus iespējams realizēt autoceļa A10 Rīgas-Ventspils posma Priedaine-Sloka-Ķemeri paplašināšanas ietvaros. Pašlaik minētajai autoceļa paplašināšanai notiek skiču projekta izstrāde un ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma izstrāde, kuru ietvaros arī tiek veikta trokšņu izpēte un prettrokšņa pasākumu plānošana un projektēšana. Trokšņa kartēšana Jūrmalā nav veikta no Dubultiem līdz pilsētas rietumu robežai, taču, ievērojot maģistrālo ielu un dzelzceļa izvietojumu, ir secināts, ka to apkārtnē arī iespējami trokšņa līmeņu pārsniegumi un ka Dubultos līdzīgi kā Majoros ir iespējama trokšņa diskomforta zona.

TPG 2020 ir pievienots atzinums „Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats”, kuru izstrādājusi SIA „METRUM” un kurā minēts: „Vērtējot veiktos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, var secināt ka summārā šī plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz vidi un dabas vērtībām prognozējama kā ilglaicīga un pozitīva”.

10. SLĒDZIENS

„Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi 2020” projekta risinājumi Jūrmalas pilsētā atbilst higiēnas prasībām.

11. REKOMENDĀCIJAS

Nav.

Sabiedrības veselības departamenta
Higiēnas novērtēšanas nodaļas vadītāja

Olga Saganoviča

Nikolajs Kirejevs, 67081537,
nikolajs.kirejevs@vi.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

Valsts akciju sabiedrība
"Latvijas dzelzceļš"
Gogoja iela 3, Rīga,
LV-1547, Latvija

Reģ. Nr. 40003032065
Tālr.: 80001181, 67234508
Fakss: 67234327

E-pasts: info@ldz.lv
www.ldz.lv

Rīgā, Datums skatāms laika zīmogā DNP-6.4.16./50-2020

Uz 17.03.2020. vēstuli Nr.14-1/985

Jūrmalas pilsētas domei
Jomas iela 1/5, Jūrmala,
LV-2015

Atzinums par Jūrmalas pilsētas teritorijas
plānojuma grozījumu 1. redakciju

VAS „Latvijas dzelzceļš” ir iepazinies ar publiskai apspriešanai nodoto Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 1.redakciju un lūdz papildināt un precizēt to:

1. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apakšnodaļā par aizsargjoslām sniegt informāciju, ka dzelzceļa ekspluatācijas aizsargjosla sakrīt ar valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras zemes nodalījuma joslu (turpmāk tekstā – Nodalījuma josla), bet aizsargjosla gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus tiek noteikta 25m no malējās dzelzceļa sliedes, bet ne mazāka kā Nodalījuma joslas platums.

2. Grafiskajā daļā:

- noteikt ekspluatācijas un drošības aizsargjoslu visā platībā zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem 13000210001,13000214607,13000212303 un daļēji ar drošības aizsargjoslu apgrūtināt zemes vienību 13000073910;

- noteikt atļauto izmantošanas veidu- transporta infrastruktūra (TR2) zemes vienībai 13000210001.

- precizēt funkcionālā zonējuma kartē plānotos, atļautos izmantošanas veidus zemes vienībai 13000212308 saskaņā ar Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2015.g.25.septembra lēmumu Nr.28; zemes vienībām 13000212310 un 13000212311 saskaņā ar Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2015.g.30.septembra lēmumiem Nr.278 un Nr.279 (pielikumā).

3.Vides pārskatā (17,42,45,52lpp.) ievērot vienotu dzelzceļa iecirkņa nosaukumu Torņakalns-Tukums II.

VAS "Latvijas dzelzceļš"
Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas
pārvaldes vadītāja p.i.

Kucina 67238651

M.Šalmis

Ļaņemts elektroniski

Jūrmalas pilsētas dome

2020.g. 09. 04.
Lietas Nr. 11-19/2020-6109

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Reģistrācijas numurs: DNP-6.4.16./50-2020

INSTITŪCIJU ATZINUMI (OTRĀ PUBLISKĀ APSPIEŠANA)

Valsts vides dienests

LIELRĪGAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084278, e-pasts: lielriga@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

ATZINUMS
par teritorijas plānojumu

25.08.2021Nr.11.2/6119/RI/2021

Uz 28.07.2021. Nr. 14-1/1315

Jūrmalas pilsētas domei
nosūtīšanai e-adresē

Informācijai: Vides pārraudzības valsts birojam
nosūtīšanai e-adresē

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Dienests) izskatīja Jūsu iesniegumu par atzinuma sniegšanu izstrādātajai Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu pilnveidotajai redakcijai un Vides pārskatam.

Dienests ir izvērtējis tūmekļa vietnē https://geolativija.lv/geo/tapis#document_19090 ievietotos teritorijas plānojuma grozījumu projekta materiālus, un to atbilstību Dienesta 2018. gada 25. aprīļa nosacījumu Nr. 4.5.-07/3097, Dienesta 2020. gada 14. aprīļa atzinuma Nr. 11.2/3149/RI/2020, Aizsargjoslu likuma, Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.240) un citu normatīvo aktu vides aizsardzībā prasībām. Dienests sniedz šādas atsauksmes par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu projektu un tā Vides pārskatu:

1. Grafiskajā daļā ir attēlota Lielupes aizsargjosla un tās applūstošās teritorijas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 149. punktā ir uzskaitīti gadījumi, kad atļauts uzsākt vai turpināt apbūvi applūstošajās teritorijās, kuras attēlotas Funkcionālā zonējuma kartē. Ņemot vērā, ka augstākstāvošos normatīvajos aktos jau ir noregulēta applūstošo teritoriju precizēšanas iespējamība un izņēmumi būvniecībai tajās, Dienests aicina vadīties no Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4.punktā un MK noteikumu Nr. 240 217.¹ punktā noteiktā, ņemot vērā, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 3. jūnija noteikumu Nr. 406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” 11. punktu applūstošās teritorijas noteikšanā un precizēšanā ir jāvadās pēc VSIA „Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” aprēķinātajiem datiem. TIAN 149. punkta pašreizējā redakcija var sniegt maldīgu priekšstatu, t.sk. 149.4. punkts par būvatļauju, kā pamatu būvniecības īstenošanai iespējams applūstošā teritorijā. Dienests lūdz labot augstākminēto TIAN 149. punktu atbilstoši augstākminētajam un ņemot vērā Augstākās tiesas Senāta 2017. gada 22. februāra sprieduma lietas Nr.SKA-79/2017 (A420566612) 19.punktā secināto.

2. Grafiskajā daļā nav attēlotas teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, taču ir norādītas 5 teritorijas (Kūdrā, Brankciemā, Vārnukrogā un abpus Varkaļu kanālam), kurās netiek plānota centralizētā ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija. Taču teritorijas plānojuma grozījumu projektā un tā Vides pārskatā nav informācijas par to, ka šajās teritorijās un citviet pilsētā, kur ir plānota (atļauta) savrupmāju, mazstāvu, publiskās un jauktas centra apbūves teritorijas (kurām kvartāla robežās nav pieejama centralizētā ūdensapgāde un sadzīves kanalizācija), būtu izvērtēti vides riski, kā tas noteikts MK noteikumu Nr. 240 148. punktā (*Ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumus plāno, izvērtējot vides riskus un tehniski ekonomisko pamatojumu un atbilstoši paredzot centralizētas vai decentralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas*), t.sk. ietekme uz ūdens ņemšanas vietu ķīmisko aizsargjoslu un virszemes ūdensobjektiem, kā arī apzinoties līdzšinējo pieredzi, lokālo ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas ierīču apsaimniekošanas problēmas un ar kādiem līdzekļiem reāli tiks panākta objektu pieslēgšanās pašvaldības centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām pēc to izbūves. Vienlaikus Dienests norāda, ka trūkst informācijas, vai visās sanitārajās aizsargjoslās ap kapsētām ir nodrošināta centralizētā dzeramā ūdens ūdensapgāde, vai netiks pieļauti lokāli ūdensapgādes risinājumi, ja centralizētā ūdensapgāde nav pieejama kvartāla robežās. Lūdzam veikt vides risku izvērtēšanu un atbilstošu (vides riskus samazinošu) nosacījumu iekļaušanu TIAN.
3. Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu redakcijā paredzēts atteikties no līdzšinējā regulējuma – krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves, kas faktiski darbojas kā būvlaide apbūvei Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā visā Jūrmalas pilsētā. Vērtējot šādu risinājumu, Dienests secina, ka tādējādi daudzviet pavērsies iespējas kāpu aizsargjoslā (kas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 6. pantu ir izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu) vēl vairāk paplašināt un sablīvēt apbūvi, tādējādi palielinot antropogēno slodzi uz to, kam neizbēgami ir paredzama arī negatīva ietekme uz kāpu aizsargjoslas īpaši aizsargājamiem biotopiem, dižkokiem, kāpu reljefu, kokiem u.c. dabas vērtībām. Turklāt kāpu aizsargjoslas regulējuma izmaiņu ietekmes nav vērtētas Vides pārskatā. Ņemot vērā Aizsargjoslu likuma 36. panta otrajā daļā noteikto, Dienests principiāli iebilst augstākminētā regulējuma (krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves, kas faktiski darbojas kā būvlaide) atcelšanai un nesaskaņo to. Dienests sagaida pamatojumu un izvērtējumu Vides pārskatā ikvienas atļautās apbūves paplašināšanas gadījumā kāpu aizsargjoslā, kuru plānots mainīt salīdzinājumā ar šobrīd spēkā esošo teritorijas plānojumu, t.sk. Pils ielā 1, Jūras ielā 1, Zvīņu ielā 2, Dzimtenes ielā.
4. Grafiskajā daļā ir attēlotas sanitārās aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (turpmāk – NAI), kuru jauda ir lielāka par 5 kubikmetriem notekūdeņu diennaktī. Dienests ir konstatējis, ka Grafiskajā daļā nav uzrādītas sanitārās aizsargjoslas šādiem objektiem: 200 m aizsargjosla bioloģiskās attīrīšanas stacijas „Daugavgrīva” dūņu lauku teritorijai (kadastra apzīmējums 1300 001 2104) un 50 m aizsargjosla SIA „Bleste” NAI (kadastra apzīmējums 1300 021 7122), tāpat tika konstatēts, ka Slokas NAI (kadastra apzīmējums 1300 018 0907) 200 m aizsargjoslā ir plānota (atļauta) apbūve. Dienests norāda, ka saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 55. panta 3.punktu šajā aizsargjoslā ir aizliegta jaunu ēku būvniecība, kas nav saistīta ar NAI darbību, tādējādi Dienests lūdz attiecīgi korigēt teritorijas plānojuma grozījumu projektu – attēlot trūkstošās sanitārās aizsargjoslas un neparedzēt būvniecību nevienā no Jūrmalā esošajām sanitārajām aizsargjoslām ap NAI, kas būtu pretēji Aizsargjoslu likumā noteiktajam. Vienlaikus Dienests aicina Jūrmalas pašvaldību informēt esošos un potenciālos zemju īpašniekus

- par sanitārās aizsargjoslas apgrūtinājumu esamību un aprobežojumiem, jo spēkā esošajā teritorijas plānojumā, neskatoties uz aizsargjoslas esamību, ir plānota apbūve, kas var maldināt ieinteresēto sabiedrību.
5. Grafiskajā daļā ir attēlotas vairākas purvu teritorijas, taču nav noteiktas vides un dabas resursu aizsargjoslas ap tiem, kā tas noteikts Aizsargjoslu likuma 7.¹ pantā.
 6. Neskatoties uz Vides pārskatā analizēto Grafiskajā daļā nav attēlotas teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorijas gar valsts autoceļiem un dzelzceļiem, turklāt pretēji MK noteikumu Nr. 240 147. un 147.¹ punktos noteiktajam šajās teritorijās ir paredzēts paplašināt esošās un plānotas jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas. Dienests aicina novērst konstatētās neatbilstības, neparedzot jaunu dzīvojamo un publisko apbūvi teritorijās, kur tiek pārsniegti Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktie vides trokšņa robežlielumi.
 7. Vides pārskata 5.10.nodaļas „Dabas teritorijas” 2.attēlā ir nepilnīgi attēloti Eiropas Savienības īpaši aizsargājami biotopi, Jūrmalas pilsētā to ir ievērojami vairāk. Aicinām papildināt informāciju, lai sniegtu objektīvāku ieskatu sabiedrībai un plānotājiem par vērtīgajām dabas teritorijām pilsētā.
 8. Papildus augstākminētajam Dienests aicina veikt labojumus šādos TIAN punktos:
 - a. 1.4.punktā – ar nosacījumu, ka līdz šim apstiprinātajiem detālplānojumiem un lokālplānojumiem (ja tie ir vecāki par teritorijas plānojumu) ir jāatbilst spēkā esošam teritorijas plānojumam;
 - b. 25.punktā – papildināt ar piezīmi „ja tas saskaņots ar Valsts vides dienestu”;
 - c. 28.punktā – nepieciešams koriģēt noteikumu, konsultējoties ar sertificētiem kokkopjiem (arboristiem);
 - d. 3.1.5.nodaļu – papildināt ar noteikumu, ka autostāvvietām, kas paredzētas 50 transportlīdzekļiem un vairāk, ir nepieciešama lietusūdeņu attīrīšana smilšu ķērājos un naftas produktu atdalītājos;
 - e. 74.punktā – precizēt, ka lokālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un infiltrācijas lauku ierīkošana pieļaujama vietās, kuras to nesasniedz gruntsūdens līmenis;
 - f. 129.4.punktu – būtu jāsvīturo, jo sezonas būvju apbūves parametri taču ir noteikti TIAN tālākajos punktos;

Dienests aicina pilnveidot un precizēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu projektu un tā Vides pārskatu atbilstoši augstāk uzskaitītajām atsauksmēm.

Direktore

D.Kalēja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Lielmanis 29496408
pauls.lielmanis@vvd.gov.lv

Dabas aizsardzības pārvalde

PIERĪGAS REĢIONĀLĀ ADMINISTRĀCIJA
„Meža māja”, Jūrmala, LV-2012, tālr. 67 730 078, e-pasts: pieriga@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Jūrmalā

30.08.2021. Nr.4.8/4874/2021-N
Uz 28.07.2021. Nr. 14-1/1315

Jūrmalas pilsētas domei
paziņošanai e-Adresē

Par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma
grozījumu pilnveidoto redakciju

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija (turpmāk – Administrācija) saņēma Jūsu 2021. gada 28. jūlija vēstuli Nr. 14-1/1315, kurā lūgts sniegt atzinumu par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu (turpmāk – Teritorijas plānojums) pilnveidoto redakciju un ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata precizēto projektu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “[Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem](#)” 59. punktam un Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 507 “[Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums](#)” 3.15. apakšpunktam, Administrācija sniedz sekojošu viedokli par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu pilnveidoto redakciju, kā arī par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavo Vides pārskata precizēto projektu:

- 1) Administrācijas 2020. gada 16. oktobra atzinumā Nr. 4.8/5306/2020-N norādītie punkti ir ņemti vērā un attiecīgi papildināti un precizēti.
- 2) Attiecībā uz sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu atzinumiem, nepieciešams norādīt Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumu 5. pielikuma sadaļā *Biotopu izpēte*, ka atzinumam jāatbilst Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumiem Nr. 925 “[Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības](#)”.
- 3) Aizsargjoslu likuma 6. panta pirmā daļa nosaka, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveides mērķi – samazināt piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabāt meža aizsargfunkcijas, novērst erozijas procesu attīstību, aizsargāt piekrastes ainavas, nodrošināt piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Aizsargjoslas noteikšanai neapšaubāmi ir ekoloģisks mērķis – aizsargāt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrasti no antropogēno faktoru ietekmes. Administrācijas ieskatā ļoti būtiski ir saglabāt krasta kāpas, piekrastē esošos īpaši aizsargājamus biotopus un ar tiem saistītos dabiskās

vides komponentus. Administrācija uzskata, ka ir nepieciešams saglabāt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā vēsturiski noteikto *krasta kāpu aizsargjoslu bez apbūves* Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā. Administrācijas ieskatā līdzšinēji noteiktā *krasta kāpu aizsargjosla bez apbūves* ir papildus instruments dabiskās vides elementu līdzsvarotai saglabāšanai un aizsardzībai Jūrmalas piekrastē, kur neapšaubāmi vides un dabas aizsardzība ir ļoti būtiska.

Ar cieņu
direktore

(*paraksts)

M. Priedēna

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Elīna Deksnē 28367479
elina.deksne@daba.gov.lv

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67819671, fakss: 67819672, e-pasts: vi@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

ATZINUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMU

Rīgā

2021. gada . augustā

Nr. 4.5.-6./26644/

Jūrmalas pilsētas domei
e-adrese

1. Projekta nosaukums: Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi (redakcija 2.0.) un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats
2. Atzinuma pieprasījuma mērķis: Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu 2020 pilnveidota projekta un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata higiēniskā novērtēšana
3. Objekta adrese: Jūrmalas pilsēta
4. Projekta pasūtītājs: Jūrmalas pilsētas dome (reģistrācijas Nr. 90000056357), Jomas iela 1/5, Jūrmala
5. Projekta autors: SIA „METRUM”, reģistrācijas Nr. 40003388748
6. Iesniegtie dokumenti: 1) Jūrmalas pilsētas domes 28.07. 2021. vēstule Nr. 14-1/1315. 2) Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu projekta redakcija un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats elektroniskā formātā.
7. Nosacījumi higiēnas prasību ievērošanai izsniegti: 18.05.2018., Nr. 2.3.3-4/11387/290
8. Konstatēts: 8.1. Vispārīgās ziņas par teritoriju/teritorijas raksturojums Projekts „Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi (redakcija 2.0.)” izstrādāts pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 15.03.2018. lēmumu Nr.122 (protokols Nr.4, 41. punkts) un darba uzdevumu. Veselības inspekcijas nosacījumi teritorijas plānojumam izsniegti 18.05.2018. ar Nr. 2.3.3-4/11387/290. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros ir izvērtēta spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma atbilstība saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos, kā arī iekļauti plānojuma grozījumi pēc satura, ņemot vērā iedzīvotāju un zemes īpašnieku priekšlikumus plānojuma grozījumu izstrādes gaitā. Projektā tiek noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk - TIAN) ir detalizēti katras funkcionālās zonas apbūves parametri, lietošanas mērķi un ierobežojumi. Vairākās funkcionālajās zonās izdalītas apakšzonas ar atšķirīgiem izmantošanas noteikumiem. Projektā tiek noteiktas pašvaldības interešu teritorijas un teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kuram paplašinātas attīstības iespējas. Dokumentā noteiktas 19 degradētās teritorijas, 7 piesārņotās un 24 potenciāli piesārņotās vietas, ka arī grozīta vai precizēta degradēto teritoriju izmantošana. Projektā paredzētas spēkā esošās ielu sarkanās līnijas, kas ietver arī nepieciešamos un esošos gājēju ceļus un nobrauktuves pludmalē. Papildus, lai saglabātu informāciju par iepriekš plānotajām un noteiktajām

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

nobrauktuvēm pludmalē, TIAN pielikumos ir iekļautas detālplānojumā „Pludmales labiekārtošana un kāpu zonas nostiprināšana” (2009. gads) un lokālplānojumā „Teritorijai starp Ērgļu ielu, Madonas ielu, dzelzceļu un pludmali” (2015. gads) apzinātās un plānotās nobrauktuves un izejas uz pludmali cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Projektā novēršot noteikumu dublēšanos un samazinot funkcionālo apakšzonu skaitu no jauna ir izveidota funkcionālā apakšzona – „Dabas un apstādījumu teritorija” (ar indeksu DA7 un DA8), „Jauktas centra apbūves teritorija” (ar indeksu JC66 un JC67) un „Lauksaimniecības teritorija” ar indeksu L3, noteiktās teritorijas ar īpašiem noteikumiem TIN16 un TIN72). Projektā pārskatītas visas objektu esošās pašvaldības apgrūtinātās teritorijas un aprobežojumi. Ņemot vērā, ka būtiskākās izmaiņas saistītas ar atsevišķu kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) noteikšanu vai precizēšanu, grafiskajā daļā vairs netiek attēlots līdz šim noteiktais ierobežojums – krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves. Projekta tika precizētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceni un Vēršupīti.

TIAN papildināti ar nodaļu „Prasības lokālplānojumam”, nosakot gadījumus, kad pirms attīstības ieceres īstenošanas nepieciešams izstrādāt lokālplānojamu.

8.2. Siltumapgāde

Projektā ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženiertīklu siltumapgādes shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.3. Ūdens apgāde

Projektā ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženiertīklu ūdensapgādes shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.4. Kanalizācijas sistēma

Projektā ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženiertīklu sadzīves kanalizācija shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.5. Teritorijas labiekārtošana

Grozījumi pilsētas teritorijas labiekārtošanas jomā projektā nav paredzēti.

8.6. Vides pieejamība

Vides pieejamība Jūrmalas pilsētas teritorijā un būvēs tiks nodrošināta saskaņā ar TIAN un normatīvo aktu prasībām.

8.7. Riska faktoru novērtēšana un cita informācija

Saskaņā ar Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu (turpmāk – SVIN), galvenais teritorijas attīstības un izmantošanas risks Jūrmalas pilsētā ir vides troksnis. Galvenie akustiskā trokšņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš, jo ražošana Jūrmalā nav attīstīta un tās ietekme uz trokšņa līmeni ir vērtēta, ka nenožīmīga. Lidostas „Rīga” lidmašīnu trokšņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Buļļu salas (Rīgā) virzienā. Lidmašīnu radītā trokšņa pārsniegumu zonā Jūrmalā līdz 5 dB un daļēji skar Vārnukrogu. Ņemot vērā, kā aprēķinātie pārsniegumi nav lieli un tie pārsniedz tikai naktij noteiktos trokšņa robežlielumus, tad lidostas „Rīga” radītā trokšņa ietekme uz pilsētu ir vērtējama kā nebūtiska. Kartētajā Jūrmalas daļā maģistrālo ielu un dzelzceļa līnijas Rīga - Tukums - Ventpils apkārtne ir konstatēti trokšņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 10 dB. Lielāki trokšņa robežlielumu tiek pārsniegti vakaros līdz 20 dB un naktīs līdz 25 dB. Dienā maģistrālo ielu krustojumu apkārtne trokšņa robežlielumi tiek pārsniegti par 15 dB. Plašāku teritoriju trokšņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros, Lienes ielas, Jomas, ielas un Zikfrīda Meierovica prospekta apkārtne. Izvērtējot iegūtos trokšņa kartēšanas rezultātus, šī teritorija ir iedalīta III prioritātes aglomerācijas nozīmes akustiskā diskomforta zonā. Autoceļa A10 ievada apkārtne Bražuciemā apmēram 350 m platā joslā no autoceļa trokšņa līmenis pārsniedz 55 dB, apmēram 100 m attālumā – 65 dB, sasniedz 75 dB – autoceļa nodalījumā. Izvērtējot autoceļa A10 radīto troksni, Bražuciema teritorijā uz austrumiem no autoceļa A10 ir izdalīta akustiskā trokšņa diskomforta zona. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā Rīgas aglomerācijai un valsts autoceļam A10 ir

sagatavoti rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai. Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības ātruma precizēšana un samazināšana, citi pasākumi (pretrokšņa ekrānu izbūve, stādījumu joslu izveide, pretrokšņa risinājumi ēku fasādēm) nav plānoti. Akustiskā trokšņa diskomforta zonā Bražuciemā rīcības plānā ietverta pretrokšņa ekrānu (augstums 4 m, kopējais garums – 232 m) izvietošana dzīvojamo ēku tuvumā autoceļa A10 labajā pusē. Šos pasākumus iespējams realizēt autoceļa A10 Rīgas-Ventspils posma Priedaine-Sloka-Ķemeru paplašināšanas ietvaros. Pašlaik minētajai autoceļa paplašināšanai notiek skiču projekta izstrāde un ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma izstrāde, kuru ietvaros arī tiek veikta trokšņu izpēte un pretrokšņa pasākumu plānošana un projektēšana. Trokšņa kartēšana Jūrmalā nav veikta no Dubultiem līdz pilsētas rietumu robežai, taču, ievērojot maģistrālo ielu un dzelzceļa izvietojumu, ir secināts, ka to apkārtnē arī iespējami trokšņa līmeņu pārsniegumi un ka Dubultos līdzīgi kā Majoros ir iespējama trokšņa diskomforta zona.

Pēc SIA „METRUM” informācijas, projektā nav paredzētas rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000). Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi šā SIVN ietvaros netiek paredzēti. Vērtējot veiktos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, var secināt ka summārā šī plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz vidi un dabas vērtībām prognozējama kā ilglaicīga un pozitīva.

10. SLĒDZIENS

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu (redakcija 2.0.) projekta un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata risinājumi Jūrmalas pilsētā atbilst higiēnas prasībām.

11. REKOMENDĀCIJAS

Nav.

Sabiedrības veselības departamenta
Higiēnas novērtēšanas nodaļas vadītāja p.i.

Irina Talanova

Nikolajs Kirejevs, 67081537,
nikolajs.kirejevs@vi.gov.lv